

Bruselj, 7. julij 2023
(OR. en)

11624/23

**Medinstitucionalna zadeva:
2023/0234 (COD)**

ENV 826
COMPET 739
SAN 448
MI 600
IND 374
CONSOM 267
ENT 158
FOOD 57
AGRI 383
CODEC 1320

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	6. julij 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 420 final
Zadeva:	Predlog DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 420 final.

Priloga: COM(2023) 420 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 5.7.2023
COM(2023) 420 final

2023/0234 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih

(Besedilo velja za EGP)

{SEC(2023) 420 final} - {SWD(2023) 420 final} - {SWD(2023) 421 final} -
{SWD(2023) 422 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Evropski zeleni dogovor¹ in akcijski načrt za krožno gospodarstvo² pozivata k okrepljenemu in pospešenemu ukrepanju EU in držav članic za zagotovitev okoljske trajnosti tekstilnega in živilskega sektorja, saj sta to sektorja, ki zahtevata največ virov in povzročata znatne negativne okoljske zunanje učinke ter v katerih finančne in tehnološke vrzeli ovirajo napredek pri prehodu na krožno gospodarstvo in razogljičenje. Živilski in tekstilni sektor sta prvi oziroma četrti sektor na lestvici sektorjev, ki zahtevajo največ virov³, ter ne spoštujeta v celoti temeljnih načel EU za ravnanje z odpadki, določenih s hierarhijo ravnanja z odpadki, v skladu s katerimi je treba dati prednost preprečevanju nastajanja odpadkov, čemur sledita priprava za ponovno uporabo in recikliranje. Glede na sprejete zaveze se ta predlog za spremembo okvirne direktive o odpadkih⁴ osredotoča na dva sektorja, ki zahtevata veliko virov, in sicer tekstilni in živilski sektor, njegova splošna cilja pa sta:

- zmanjšati vplive na okolje in podnebje, povečati kakovost okolja in izboljšati javno zdravje v povezavi z ravnanjem s tekstilnimi odpadki v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki;
- zmanjšati vplive prehranskih sistemov na okolje in podnebje, ki so povezani z nastajanjem odpadne hrane. Preprečevanje odpadne hrane bi prispevalo tudi k prehranski varnosti.

Tekstilni odpadki

Čeprav je preprečevanje nastajanja odpadkov ključni cilj okvirne direktive o odpadkih in prizadevanj za izvajanje na nacionalni ravni, tudi s strani zasebnih akterjev, se splošno nastajanje odpadkov še naprej povečuje, mogoče pa je opaziti le „relativno ločevanje“ nastajanja odpadkov od gospodarske rasti⁵. Ta trend pri odpadkih na splošno je mogoče opaziti tudi pri tekstilnih odpadkih. Vendar ga še poslabšuje tako imenovana „hitra moda“, za katero je značilno, da se na trg pogosteje dajejo modne kolekcije⁶ s poceni izdelki, ki ne internalizirajo okoljskih zunanjih učinkov⁷, potrošnike spodbujajo k impulznemu nakupovanju in spodbujajo nakup večjih količin oblačil⁸. Ta naraščajoča potrošnja tekstilnih izdelkov povzročata vse večje količine tekstilnih odpadkov. Glede na študijo, ki jo izvaja Skupno raziskovalno središče (JRC)⁹, je skupna količina tekstilnih odpadkov, ki zajemajo oblačila in obutev, hišni tekstil, tehnične tekstilne izdelke ter poindustrijske in predpotrošniške odpadke, leta 2019 znašala 12,6 milijona ton (10,9 milijona ton

¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final).

² Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo – Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo (COM(2020) 98 final z dne 11. marca 2020).

³ [EU Transition Pathways \(Načrti EU za prehod\) \(europa.eu\)](#).

⁴ UL L 312, 22.11.2008, str. 3.

⁵ Evropska agencija za okolje, *Waste prevention in Europe* (Preprečevanje nastajanja odpadkov v Evropi), 2021, [Waste prevention in Europe — European Environment Agency \(europa.eu\)](#).

⁶ Lai, O., *What is fast fashion* (Kaj je hitra moda), Earth.org, 2021, <https://earth.org/what-is-fast-fashion>.

⁷ Delavnica za deležnike.

⁸ Evropska komisija, Skupno raziskovalno središče, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/858144>.

⁹ Evropska komisija, Skupno raziskovalno središče, *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles* (Tehnično-znanstvena ocena možnosti ravnanja z rabljenimi in odpadnimi tekstilnimi izdelki), 2023 (v pripravi).

popotrošniških odpadkov ter 1,7 milijona ton poindustrijskih in predpotrošniških odpadkov). Količina odpadnih oblačil in obutve je znašala 5,2 milijona ton, kar ustreza 12 kg na osebo na leto v EU.

Glede na študijo Skupnega raziskovalnega središča (JRC)¹⁰ se trenutno približno 78 % popotrošniških tekstilnih odpadkov, ki zajemajo oblačila in obutev, hišni tekstil in tehnične tekstilne izdelke, ne zbira ločeno in konča v mešanih gospodinjskih odpadkih, namenjenih sežiganju ali odlaganju na odlagališčih. To ravnanje z odpadki, ki ni gospodarno z viri, ni v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki in povzroča okoljsko škodo v EU in tretjih državah zaradi previsokih ravni emisij toplogrednih plinov, porabe vode, onesnaževanja in rabe zemljišč. Od ločeno zbranih tekstilnih odpadkov, ki predstavljajo le 22 % nastalih popotrošniških tekstilnih odpadkov, se približno 32 % reciklira v EU (približno 20 % zunaj EU), približno 8 % se ponovno uporabi v EU (približno 38 % zunaj EU), preostanek pa se izvozi.

Obveznost ločenega zbiranja tekstilnih izdelkov iz okvirne direktive o odpadkih začne veljati 1. januarja 2025. Glede na informacije držav članic se ocenjuje, da sistemi ločenega zbiranja ter infrastruktura za sortiranje in recikliranje verjetno ne bodo kos pričakovanim dodatnim količinam, ki jih bo treba zbirati. Sortiranje naj bi v večini držav članic potekalo blizu zbirnih mest za odpadke in v večjem obsegu v tistih, kjer so tržni pogoji ugodni (npr. nižji stroški ravnanja z odpadki, obstoječa nadgradljiva infrastruktura in spretnosti, bližina vozlišč za recikliranje/proizvodnjo in pristanišč). Pričakuje se, da se recikliranje ne bo izvajalo v vseh državah in da bodo obrati za recikliranje verjetno v regijah, ki so blizu središč proizvodnje tekstilnih izdelkov in obstoječih infrastrukturnih baz.

Tekstilni sektor zahteva veliko virov. V zvezi s proizvodnjo surovin in tekstilnih izdelkov večina pritiskov in vplivov, povezanih s potrošnjo oblačil, obutve in tekstilnih izdelkov za gospodinjstvo v EU, nastane v drugih regijah sveta. Čeprav večina okoljskih pritiskov potrošnje tekstilnih izdelkov v EU nastane v tretjih državah¹¹, ti pritiski zaradi svojega globalnega učinka vplivajo tudi na EU. Evropska agencija za okolje (EEA) ocenjuje, da je bilo 80 % primarnih surovin in 88 % vode, potrebnih za proizvodnjo količine oblačil, tekstilnih izdelkov in obutve, ki so se leta 2020 uporabili v EU, porabljenih zunaj EU, kjer je bilo tudi 92 % zemljišč, uporabljenih za njihovo proizvodnjo, poleg tega je zunaj EU nastalo 73 % emisij toplogrednih plinov, povezanih z navedeno proizvodnjo. Emisije toplogrednih plinov so na primer svetovni pojav in niso omejene z določenimi mejami ali na določene regije. Poleg tega je bilo po vsem svetu v dobavni verigi zaposlenih skoraj 13 milijonov delavcev, zaposlenih za polni delovni čas¹². Zato lahko preprečevanje, ponovna uporaba in recikliranje tekstilnih odpadkov prispevajo k zmanjšanju okoljskega odtisa sektorja.

Poleg tega stroški ravnanja z odpadnimi rabljenimi oblačili in tekstilnimi izdelki za gospodinjstvo niso internalizirani v ceni novih izdelkov. Stroški zbiranja in ravnanja s takimi odpadki bi v povprečju znašali približno 12 centov na kos. Vendar se ti stroški razlikujejo glede na vrsto izdelka, pri čemer ravnanje s tistimi, ki so izdelani iz mešanice vrst tekstilnih vlaken in vključujejo elemente, ki otežujejo recikliranje (npr. gumbe in zadržke), stane več, ravnanje s tistimi, izdelanimi iz ene vrste vlaken brez elementov, ki otežujejo recikliranje, kot

¹⁰ Evropska komisija, Skupno raziskovalno središče, *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles* (Tehnično-znanstvena ocena možnosti ravnanja z rabljenimi in odpadnimi tekstilnimi izdelki), 2023 (v pripravi).

¹¹ Evropska agencija za okolje, 2019.

¹² EEA, *Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy* (Tekstil in okolje: vloga oblikovanja v evropskem krožnem gospodarstvu), 2022. Na voljo na povezavi: <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-and-the-environment-the>.

so majice, pa stane manj. Glede na velike količine tekstilnih odpadkov, ki se trenutno odstranjujejo kot preostali odpadki, stroški in okoljski zunanji učinki tega odstranjevanja, vključno z emisijami iz sežiganja in odlaganja na odlagališčih, prav tako niso internalizirani. Drugi zunanji učinki vključujejo zlasti okoljske in socialne vplive tekstilnih odpadkov, izvoženih v tretje države pod pretvezo, da so namenjeni ponovni uporabi, zlasti v zvezi z izvoženimi nesortiranimi tekstilnimi izdelki, katerih znaten del konča na (nezakonitih) odlagališčih.

Neenotne opredelitve tekstilnih izdelkov in tekstilnih odpadkov povzročajo upravno breme in predstavljajo ovire za čezmejne pošiljke. Poleg zapletenosti recikliranja tekstilnih izdelkov zaradi različnih sestav tekstilnih odpadkov različni politični in regulativni signali v vsaki državi članici ter vrzeli v informacijah (npr. o kakovosti surovin) ovirajo širitev industrije recikliranja in ponovno uporabo ter onemogočajo enake konkurenčne pogoje na enotnem trgu. To ovira prehod na krožno gospodarstvo na področju tekstilnih izdelkov ter preprečuje ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in dodane vrednosti v EU. Zaradi pomanjkljive infrastrukture za sortiranje in recikliranje se s tekstilnimi odpadki verjetno ne bo ravnalo v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, tudi ko bo začela veljati obveznost ločenega zbiranja. Proizvodnja z nizko dodano vrednostjo se večinoma izvaja v tretjih državah. Proizvodnja in odstranjevanje uvoženih tekstilnih odpadkov imata znatne negativne družbene učinke na lokalni, regionalni in svetovni ravni¹³.

Zato so specifični cilji tega predloga v zvezi s tekstilnimi odpadki izboljšati ravnanje s tekstilnimi odpadki v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki¹⁴ iz okvirne direktive o odpadkih, ki daje prednost preprečevanju nastajanja odpadkov, pripravi za ponovno uporabo in recikliranju tekstilnih izdelkov pred drugimi načini predelave in odstranjevanjem, ter izvajati načelo onesnaževalec plača. Akcijski načrt za krožno gospodarstvo¹⁵ in strategija EU za trajnostne in krožne tekstilne izdelke (v nadaljnjem besedilu: strategija za tekstilne izdelke)¹⁶ pozivata k okrepljenim in pospešenim ukrepom EU in držav članic za preprečevanje nastajanja tekstilnih odpadkov in izboljšanje krožnosti tekstilnih izdelkov, saj gre za sektor, ki zahteva veliko virov in povzroča znatne negativne okoljske zunanje učinke, pri čemer vrzeli v financiranju in tehnološke vrzeli ovirajo napredek pri prehodu na krožno gospodarstvo.

Odpadna hrana

Odpadna hrana je eden največjih virov neučinkovitosti v agroživilski verigi. Zlasti ima negativne vplive na okolje in podnebje. Poraba hrane največ prispeva k vplivom potrošnje EU na okolje¹⁷ in k njenemu odtisu na biotsko raznovrstnost¹⁸.

¹³ Fundacija Ellen MacArthur, 2017, <https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy>.

¹⁴ Hierarhija ravnanja z odpadki je osrednji koncept okvirne direktive o odpadkih, ki določa naslednji prednostni vrstni red za ravnanje z odpadki in njihovo odstranjevanje: najprej preprečevanje (vključno s ponovno uporabo), ki mu sledijo postopki ravnanja z odpadki, tj. priprava za ponovno uporabo, recikliranje, predelava in končno odstranjevanje. Uveljavlja se s posebnimi pravili in cilji glede učinkovitosti, kot so določitev obveznosti ločenega zbiranja in ciljev za preprečevanje, recikliranje ali preusmeritev z odlagališč.

¹⁵ COM(2020) 98 final.

¹⁶ COM(2022) 141 final.

¹⁷ Sanyé-Mengual, E. in Sala, S., *Consumption Footprint and Domestic Footprint: Assessing the environmental impacts of EU consumption and production* (Odtis potrošnje in domači odtis: Ocenjevanje vplivov potrošnje in proizvodnje v EU na okolje), 2023.

¹⁸ Sanyé-Mengual, E., Biganzoli, F., Valente, A., Pfister, S. in Sala, S., *What are the main environmental impacts and products contributing to the biodiversity footprint of EU consumption? A comparison of life cycle impact assessment methods and models* (Kateri so glavni vplivi na okolje in izdelki, ki

Ko se hrana zavrže, se vsa vgrajena energija in viri ter njihove okoljske posledice, kot so emisije toplogrednih plinov, ki se kopičijo v prehranski verigi, še vedno uresničijo brez koristi za prehrano ljudi. Predelana, prepeljana in kuhana hrana, ki se nato zavrže v fazi porabe, ima večji vpliv na okolje kot nepredelana živila, izgubljena na kmetiji. 58,5 milijona ton odpadne hrane, nastale leta 2020 v EU¹⁹, je povzročilo 252 milijonov ton emisij ekvivalenta CO₂²⁰. To ustreza 16 % skupnega vpliva toplogrednih plinov, ki izhaja iz prehranskega sistema EU. Odpadna hrana ustvarja tudi nepotreben pritisk na omejene naravne vire. Količino vode, porabljene za proizvodnjo hrane, ki se nazadnje zavrže, je na primer mogoče količinsko opredeliti na 342 milijard m³ ekvivalenta vode²¹, kar ustreza 12 % skupnega vpliva proizvodnje in porabe hrane v EU. Odpadna hrana je odgovorna tudi za 16 % vplivov na tla, ki jih povzročajo dejavnosti rabe zemljišč²², z njo pa je povezanih tudi 15 % vseh posledic v zvezi z evtrofikacijo morske vode^{23, 24}.

Kar zadeva gospodarske posledice, je tržna vrednost, povezana z 58,5 milijona tonami odpadne hrane, ocenjena na 132 milijard EUR²⁵. Ti stroški vključujejo izgubljene vire nosilcev živilske dejavnosti v vsaki fazi prehranske verige, pa tudi nepotrebne izdatke gospodinjstev. Poleg tega so stroški zbiranja odpadne hrane in ravnanja z njo ocenjeni na dodatnih 9,3 milijarde EUR²⁶.

Razmetavanje s hrano ima pomembne družbene posledice. Povzroča nepotrebno porabo sredstev, ki bi se lahko preusmerila drugam. Povprečni delež izdatkov za hrano (agroživilske storitve in gostinske dejavnosti) znaša približno 19 % skupnih izdatkov gospodinjstev v EU²⁷. Hrana, primerna za prehrano ljudi, ki se zavrže, namesto da bi se prerazdelila tistim, ki jo potrebujejo, tudi z darovanjem hrane, pomeni tudi zamujeno priložnost glede na vse večje

prispevajo k odtisu potrošnje EU na biotsko raznovrstnost? Primerjava metod in modelov presoje vpliva življenjskega kroga), 2023.

¹⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_wasfw/default/table?lang=en

²⁰ Izračunano z metodologijo za odtis potrošnje, kot je predstavljena v: Evropska komisija, Skupno raziskovalno središče, Sanyé-Mengual, E., Sala, S., *Consumption footprint and domestic footprint: assessing the environmental impacts of EU consumption and production: life cycle assessment to support the European Green Deal* (Odtis potrošnje in domači odtis: Ocenjevanje vplivov potrošnje in proizvodnje v EU na okolje: Ocena življenjskega kroga v podporo evropskemu zelenemu dogovoru), Urad za publikacije Evropske unije, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/218540>.

²¹ Količina, izražena v m³ ekvivalenta vode, pomeni količino v kubičnih metrih, ki se v povprečju porabi na svetovni ravni. Povprečje se nanaša na povprečje, ponderirano glede na potrošnjo, torej predstavlja lokacije, kjer se voda trenutno porablja.

²² Ocenjeno ob upoštevanju vplivov na štiri lastnosti tal, in sicer biotsko proizvodnjo, odpornost na erozijo, obnavljanje podtalnice in mehansko filtriranje, kot so predstavljene v: De Laurentiis, V., Secchi, M., Bos, U., Horn, R., Laurent, A. in Sala, S., „Soil quality index: Exploring options for a comprehensive assessment of land use impacts in LCA“ (Indeks kakovosti tal: raziskovanje možnosti za celovito oceno vplivov rabe zemljišč v okviru ocene življenjskega kroga), *Journal of Cleaner Production*, 215, 2019, str. 63–74.

²³ Odtis potrošnje zajema 16 kategorij vpliva okoljskega odtisa (Evropska komisija, 2021), vključno z evtrofikacijo sladke vode, ki jo povzročajo predvsem emisije fosforja.

²⁴ UL L 471, 30.12.2021, str. 1.

²⁵ Eurostat, 2022 (glej opombo 92, stran 32).

²⁶ Manfredi, S. in Cristobal, J., „Towards more sustainable management of European food waste: Methodological approach and numerical application“ (Naproti bolj trajnostnemu ravnanju z odpadno hrano v Evropi; metodološki pristop in numerična uporaba), *Waste Management and Research*, 34(9), 2016, str. 957–968, <https://doi.org/10.1177/0734242X16652965>.

²⁷ Evropska komisija, Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja, *EU agricultural outlook for markets, income and environment 2022-2032* (Napovedi za kmetijstvo EU v zvezi s trgi, prihodki in okoljem za obdobje 2022–2032), Urad za publikacije Evropske unije, 2023, str. 43, <https://data.europa.eu/doi/10.2762/29222>. Opomba: zelo majhna razlika (manj kot 1 %) zaradi nekoliko drugačnega uporabljenega izhodišča v okviru modela MAGNET.

izzive na področju prehranske varnosti. Čeprav je v Evropi zagotovljena razpoložljivost hrane, je njena cenovna dostopnost zaskrbljujoča za vse več državljanov EU, saj si 32,6 milijona ljudi ne more vsak drugi dan privoščiti obroka z rdečim mesom, ribo, piščancem ali vegetarijanskim nadomestkom²⁸. Poleg tega ima razmetavanje s hrano za številne potrošnike pomembno etično razsežnost²⁹.

V zvezi s tem so se EU in njene države članice zavezale, da bodo do leta 2030 dosegle cilj trajnostnega razvoja 12.3, tj. prepoloviti svetovno količino odpadne hrane na prebivalca v prodaji na drobno in pri potrošnikih ter zmanjšati izgube hrane vzdolž proizvodnih in dobavnih verig, vključno z izgubami po spravilu pridelka.

EU je izvedla namenski akcijski načrt za zmanjšanje izgube hrane in količine živilskih odpadkov, vključno z regulativnimi in neregulativnimi ukrepi, najprej v okviru akcijskega načrta za krožno gospodarstvo iz leta 2015, od leta 2020 pa v okviru strategije EU „od vil do vilic“³⁰. Pri tem si Komisija ne prizadeva le za določitev jasnih obveznosti za države članice v zvezi z zmanjšanjem količine odpadne hrane, temveč tudi za oblikovanje političnega okolja, ki podpira države članice pri sprejemanju učinkovitih ukrepov.

Okvirna direktiva o odpadkih, kakor je bila revidirana leta 2018, od držav članic zahteva, da pripravijo posebne programe preprečevanja odpadne hrane v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki. Od držav članic zahteva, da zmanjšajo količino odpadne hrane v vsaki fazi prehranske verige, spremljajo stopnje odpadne hrane in poročajo o doseženem napredku. Komisija je leta 2019 sprejela skupno metodologijo za merjenje stopenj odpadne hrane³¹, ki jo je treba uporabiti kot podlago za spremljanje odpadne hrane po vsej EU.

Za podporo državam članicam pri ukrepanju je Komisija od leta 2015 sprejela pobude za pojasnitev in uskladitev ustrezne zakonodaje (npr. sprejetje smernic EU o doniranju hrane³², ki so jim sledile spremembe pravil o higieni živil, da bi se olajšale prakse varnega doniranja hrane, in smernice EU za uporabo živil, ki niso več namenjena prehrani ljudi, v krmi³³). Leta 2016 je vzpostavila tudi večdeležniško platformo, tj. platformo EU o izgubah hrane in živilskih odpadkih³⁴, da bi podprla vse akterje pri opredeljevanju ukrepov za preprečevanje odpadne hrane, izmenjavo najboljših praks in ocenjevanje napredka. Platforma je sprejela tudi lastne dokumente (npr. priporočila za ukrepanje na področju preprečevanja odpadne hrane³⁵) in podprla delo na ravni EU za izboljšanje praks označevanja datumov³⁶. Izmenjavo najboljših praks in rešitev za zmanjšanje količine odpadne hrane po vsej EU omogoča tudi digitalno vozlišče EU za preprečevanje izgub hrane in živilskih odpadkov³⁷. V okviru pilotnega projekta RESTwithEU³⁸ se ocenjujejo in priporočajo digitalna orodja za zmanjšanje količine

²⁸ Eurostat, *Living conditions in Europe - material deprivation and economic strain* (Življenjske razmere v Evropi – materialna prikrajšanost in ekonomska obremenitev) – prispevek na spletišču *Statistics Explained*, oktober 2022.

²⁹ Potreba po zagotovitvi dostopa do hrane in solidarnosti v prehranski verigi je poudarjena tudi v priporočilih evropskega državljanskega foruma o živilskih odpadkih. Za celoten sklop priporočil glej Prilogo 16 k poročilu o oceni učinka.

³⁰ COM(2020) 381 final.

³¹ UL L 248, 27.9.2019, str. 77.

³² UL C 361, 25.10.2017, str. 1.

³³ UL C 133, 16.4.2018, str. 2.

³⁴ https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/eu-actions-against-food-waste/eu-platform-food-losses-and-food-waste_en

³⁵ https://food.ec.europa.eu/system/files/2021-05/fs_eu_actions_action_platform_key-rcmnd_en.pdf

³⁶ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/date_marking_en

³⁷ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu-food-loss-waste-prevention-hub/eu-member-state-page/show/FI

³⁸ <https://restwith.eu/>

odpadne hrane v gostinski industriji. Podporo za spremembo vedenja potrošnikov obravnava posebna podskupina platforme, do konca junija 2023 pa bo na voljo zbirka najboljših praks, pripravljena v okviru pilotnega projekta EU, tj. evropskega potrošniškega foruma o zavrženi hrani. Za okrepitev dokazne podlage za preprečevanje odpadne hrane Skupno raziskovalno središče izvaja ocene učinkovitosti ukrepov za preprečevanje odpadne hrane³⁹, podprte z okvirom za ocenjevanje, ki ga lahko uporabljajo vsi akterji. Razpisi za zbiranje predlogov v okviru okvirnega programa EU za raziskave in inovacije Obzorje 2020⁴⁰ in programa Obzorje Evropa⁴¹ ponujajo nove priložnosti za raziskave in inovacije za obravnavanje izgub hrane in odpadne hrane. Drugi instrumenti financiranja za preprečevanje odpadne hrane vključujejo program LIFE in program Interreg Europe. Komisija v okviru programa Enotni trg v sodelovanju z Evropsko izvajalsko agencijo za zdravje in digitalno tehnologijo (HADEA) daje na voljo tudi nepovratna sredstva za podporo državam članicam in deležnikom⁴² pri izboljšanju merjenja količin odpadne hrane in izvajanja ukrepov za zmanjšanje količine odpadne hrane.

Številni nosilci živilske dejavnosti v prehranski verigi so sprejeli pomembne ukrepe za zmanjšanje nastajanja odpadne hrane in izboljšanje učinkovite rabe virov. V skladu s Kodeksom ravnanja EU o odgovornih poslovnih in tržnih praksah v živilskem sektorju⁴³ so predelovalci hrane in trgovci na drobno sprejeli konkretne zaveze glede zmanjšanja količine odpadne hrane pri svojih dejavnostih in vzdolž dobavne verige.

Kljub tem ukrepom in vse večji ozaveščenosti o negativnih učinkih in posledicah odpadne hrane, političnim zavezam, sprejetim na ravni EU in držav članic, ter ukrepom EU, izvedenim od sprejetja akcijskega načrta za krožno gospodarstvo iz leta 2015, se nastajanje odpadne hrane ne zmanjšuje dovolj, da bi se dosegel znaten napredek pri doseganju cilja trajnostnega razvoja 12.3. Kljub obstoječim pravnim obveznostim iz okvirne direktive o odpadkih in podpornim dejavnostim Komisije so v EU ukrepi, ki so bili doslej sprejeti v državah članicah, različni in ne omogočajo znatnega zmanjšanja stopenj odpadne hrane.

Določitev ciljev je zato nujen naslednji korak. Specifična cilja tega predloga sta: prvič, državam članicam dodeliti jasno odgovornost za pospešitev zmanjševanja količine odpadne hrane v celotni prehranski verigi in v gospodinjstvih na njihovem ozemlju, s čimer se bo pomembno prispevalo k doseganju cilja trajnostnega razvoja 12.3, in drugič, zagotoviti zadosten in skladen odziv vseh držav članic za zmanjšanje količine odpadne hrane v skladu z odzivom vodilnih akterjev.

To bi morale vsako državo članico spodbuditi k sprejetju ambicioznih ukrepov – z uporabo najučinkovitejših ukrepov, prilagojenih njenim posebnim nacionalnim razmeram – s ciljem podpreti spremembe vedenja potrošnikov in okrepiti usklajevanje ukrepov med akterji v celotni prehranski vrednostni verigi ter z drugimi ustreznimi akterji (npr. akademskimi krogi, nevladnimi organizacijami, finančnimi institucijami, akterji socialnega gospodarstva itd.).

³⁹ Evropska komisija, Skupno raziskovalno središče, Caldeira, C., Sala, S., De Laurentiis, V., *Assessment of food waste prevention actions. Development of an evaluation framework to assess the performance of food waste prevention measures* (Ocena ukrepov za preprečevanje odpadne hrane. Razvoj ocenjevalnega okvira za oceno uspešnosti ukrepov za preprečevanje odpadne hrane), Urad za publikacije, 2019.

⁴⁰ Glej projekta [CHORIZO](#) in [ToNoWaste](#).

⁴¹ Glej projekta [FOLOU](#) in [WASTELESS](#).

⁴² Primer: [razpis za zbiranje predlogov HaDEA 2022 za pomoč deležnikom pri ukrepanju v boju proti odpadni hrani](#).

⁴³ Evropska komisija, Varnost hrane, Kodeks ravnanja EU o odgovornih poslovnih in tržnih praksah v živilskem sektorju, 2021.

Poleg tega je bila odpadna hrana po Konferenci o prihodnosti Evrope izbrana kot prva tema posvetovalnih evropskih državljanskih forumov. Priporočila državljanskega foruma bodo podprla delo Komisije, države članice pa bodo podprla pri oblikovanju nacionalnih strategij in akcijskih načrtov za preprečevanje odpadne hrane.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Predlagana sprememba je v skladu s členom 11(1) okvirne direktive o odpadkih, v skladu s katerim morajo države članice do 1. januarja 2025 vzpostaviti ločeno zbiranje za tekstil. Predlog uvaja razširjeno odgovornost proizvajalca in druge ukrepe politike, katerih cilj je podpreti potrebno financiranje ter uskladiti informacije in pristope v zvezi z infrastrukturo za zbiranje, sortiranje, ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje, ki bo potrebna, ko bo začela veljati obveznost ločenega zbiranja.

Komisija mora v skladu s členom 9(6) okvirne direktive o odpadkih do 31. decembra 2023 preučiti podatke o odpadni hrani, ki jih predložijo države članice, da bi preučila izvedljivost določitev cilja zmanjšanja količin odpadne hrane na ravni Unije, ki ga je treba doseči do leta 2030, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo, po potrebi skupaj z zakonodajnim predlogom. Določitev ciljev bi morala okrepiti sedanje določbe člena 9(1) okvirne direktive o odpadkih, v skladu s katerim morajo države članice sprejeti ukrepe za zmanjšanje količin odpadne hrane v celotni prehranski verigi.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Strategija EU za tekstilne izdelke obravnava proizvodnjo in potrošnjo tekstilnih izdelkov, hkrati pa priznava pomen tekstilnega sektorja. Predstavlja vizijo za tekstilne izdelke do leta 2030, ki določa cilj zagotovitve, da imajo tekstilni izdelki dolgo življenjsko dobo ter so primerni za recikliranje, pretežno izdelani iz recikliranih vlaken, brez nevarnih snovi, pri proizvodnji pa se spoštujejo pravice delavcev, socialne pravice in okolje, ter poudarja potrebo po odgovornosti proizvajalca vzdolž vrednostne verige, zadostnih zmogljivostih za inovativno recikliranje iz vlaken v vlakna, rešitvah na biološki osnovi ter zmanjšanju sežiganja in odlaganja tekstilnih izdelkov na minimum. Za ravnanje z odpadki je zlasti pomembno, da so bila v strategiji EU za tekstilne izdelke napovedana usklajena pravila EU o razširjeni odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke in ekonomske spodbude za bolj trajnostne izdelke („prilagajanje pristojbin na podlagi ekoloških vidikov“). Poleg tega je v njej poudarjen cilj Komisije, da reši izzive v zvezi z izvozom tekstilnih odpadkov in spodbuja dostojno delo po vsem svetu za svetovni pravični prehod in trajnostno okrevanje⁴⁴.

Cilj te pobude je tudi prispevati k cilju akcijskega načrta za krožno gospodarstvo, tj. znatno zmanjšati skupno nastajanje odpadkov in do leta 2030 za polovico zmanjšati količino preostalih (nerecikliranih) komunalnih odpadkov. Cilj revizije direktive o embalaži in odpadni embalaži bo zmanjšati nastajanje odpadne embalaže. Ta pobuda in pobuda za revizijo direktive o embalaži in odpadni embalaži bosta skupaj obravnavali več kot 65 % vseh nastalih komunalnih odpadkov (embalaža, odpadna hrana in tekstilni odpadki), s čimer bosta prispevali k splošnemu cilju okvirne direktive o odpadkih in evropskega zelenega dogovora.

Predlog Komisije za uredbo o pošiljkah odpadkov⁴⁵ je bil sprejet 17. novembra 2021, v času sprejetja tega predloga pa pogajanja še vedno potekajo. Njegov cilj je zagotoviti, da EU ne bo izvažala izzivov v zvezi z odpadki v tretje države, in olajšati pošiljanje odpadkov za

⁴⁴ COM(2022) 66 final.

⁴⁵ COM(2021) 709 final.

recikliranje, hkrati pa preprečiti pošiljke, namenjene za odstranjevanje. Ukrepi vključujejo merila za boljše razlikovanje med mešanimi in drugimi odpadki ter med rabljenim in odpadnim blagom, ki se lahko določijo za tekstilne izdelke. Predlagata se tudi strožji režim izvoza v tretje države, ki niso članice OECD, ter obveznost presoje uspešnosti obratov za predelavo v tretjih državah. Nazadnje so predlagani ukrepi za okrepitev prizadevanj za izvrševanje pravil o pošiljkah odpadkov, tudi za tekstilne odpadke. Učinki predloga uredbe o pošiljkah odpadkov so upoštevani pri opravljeni oceni. Poleg tega se pri ukrepih, ki obravnavata pošiljke materialov (ukrepa 2.6 in 2.9), razlikuje med tekstilnimi izdelki, ki so namenjeni za ponovno uporabo in niso več odpadki (zato zanje ne velja uredba o pošiljkah odpadkov), ter tekstilnimi izdelki, ki so odpadki, za katere so neposredno navedeni ukrepi iz predloga.

S predlagano uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke⁴⁶ bo določen okvir za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovi za posebne skupine izdelkov, da se znatno izboljšajo njihova krožnost, energijska učinkovitost in drugi vidiki okoljske trajnostnosti. Zahteve za okoljsko primerno zasnovi so lahko ključnega pomena za preprečevanje nastajanja odpadkov in visokokakovostno recikliranje, saj lahko izboljšajo trajnost izdelkov, njihovo popravljivost, možnost recikliranja in vsebnost recikliranih materialov. Oblikovanje takih zahtev je lahko tudi podlaga za določitev usklajenih finančnih prispevkov za sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca. Zahteve za okoljsko primerno zasnovi tekstilnih izdelkov naj bi se uvedle do leta 2025 ali 2026. Poleg uvedbe novih zahtev za okoljsko primerno zasnovi bodo z uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke uvedeni ukrepi za preprečevanje uničenja neprodanih potrošniških izdelkov. Prvič, v njej je predlagana uvedba zahteve za velika podjetja, da javno razkrijejo informacije o številu in vrstah neprodanih potrošniških izdelkov, ki jih zavržejo. Ta ukrep naj bi odvrčal od te prakse na podlagi ugleda, hkrati pa ustvaril izboljšano dokazno podlago o obsegu uničevanja neprodanih potrošniških izdelkov. Drugič, uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke bo vključevala pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov o prepovedi uničenja določenih skupin neprodanih potrošniških izdelkov, kot so tekstilni izdelki, ob upoštevanju informacij, ki izhajajo iz splošne obveznosti razkritja. Druge pomembne politike Unije vključujejo uredbo o označevanju tekstilnih izdelkov⁴⁷ in uredbo o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH)⁴⁸.

Pravno zavezujoči cilji za zmanjšanje količine odpadne hrane prispevajo k številnim drugim ciljem politik EU, in sicer k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, s čimer prispevajo k cilju EU glede podnebne nevtralnosti do leta 2050 in cilju vsaj 55-odstotnega zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov do leta 2030, kot je naveden v načrtu za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030⁴⁹. Zmanjšanje količine odpadne hrane vodi tudi k bolj trajnostni rabi zemljišč ter zmanjšanju eutrofikacije morske vode in pomanjkanja vode v skladu s ciljem vzpostavitve trajnostnega prehranskega sistema, kot je naveden v strategiji „od vil do vilic“.

V strategiji je predvidena določitev izhodišča za stopnje odpadne hrane ob upoštevanju novih podatkov, ki jih bodo sporočile države članice, in pravno zavezujočih ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane po vsej EU do leta 2023.

⁴⁶ COM(2022) 142 final.

⁴⁷ UL L 272, 18.10.2011, str. 1.

⁴⁸ UL L 396, 30.12.2006, str. 1.

⁴⁹ COM(2020) 562 final.

Strategija za biogospodarstvo⁵⁰ poziva k ukrepom za ponovno uporabo, zmanjšanje in recikliranje tokov bioloških odpadkov. Zmanjšanje količine odpadne hrane prispeva k temeljnemu načelom strategije, kot so krožno gospodarstvo, kaskadna uporaba biomase in uporaba hierarhije ravnanja z odpadki.

Načrt za prehod v turizmu⁵¹, objavljen februarja 2022, med ključnimi ukrepi poudarja zmanjšanje količine odpadne hrane v gostinstvu in hotelirstvu. Države članice so decembra 2022 sprejele Sklepe Sveta o Evropski agendi za turizem 2030⁵², v katerih so skupaj s Komisijo pozvane, naj podprejo večjo krožnost turističnih storitev, vključno z odpadno hrano.

Nazadnje, odpadna hrana je bila opredeljena kot eden glavnih dejavnikov, ki vplivajo na prehransko varnost na strani ponudbe in povpraševanja⁵³. Zmanjšanje količine odpadne hrane lahko prispeva k večji odpornosti prehranskih sistemov in prehranski varnosti na splošno, in sicer z izboljšanjem učinkovitosti in produktivnosti dobavne verige ter cenovne dostopnosti hrane. S povečanjem učinkovitosti prehranskih sistemov in podpiranjem sprememb vedenja potrošnikov za preprečevanje nepotrebnega zavrženja hrane bi bilo mogoče z enako proizvodnjo hrane nahraniti več ljudi. Zmanjšanje količine odpadne hrane lahko zato prispeva k zadovoljivosti pričakovanega naraščajočega povpraševanja po hrani in hkrati zagotovi, da naš prehranski sistem deluje v okviru omejitev našega planeta. Poleg tega bi lahko zmanjšanje izgub hrane in odpadne hrane prispevalo k znižanju cen hrane, s čimer bi se lahko izboljšal ekonomski dostop do hrane.

2. PРАВNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

S členom 192 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU)⁵⁴ je EU pooblaščen, da na področju okoljske politike ukrepa za ohranjanje, varstvo in izboljšanje kakovosti okolja, varovanje človekovega zdravja, prispevanje k skrbni in preudarni rabi naravnih virov ter spodbujanje ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih problemov.

Predlog je določen na podlagi ciljno usmerjene spremembe Direktive 2008/98/ES o odpadkih, ki je edini pravni instrument za urejanje preprečevanja nastajanja tekstilnih odpadkov in ravnanja z njimi v EU ter temelji na členu 192(1) PDEU. Čeprav obstaja več pravnih aktov, ki urejajo tekstilne izdelke (npr. uredba REACH, uredba o označevanju tekstilnih izdelkov), je okvirna direktiva o odpadkih edini pravni instrument, ki ureja vse vidike ravnanja s tekstilnimi odpadki, vključno s posebnimi obveznostmi za zagotovitev ločenega zbiranja, obdelave in zahtev glede poročanja.

Ciljno usmerjena sprememba okvirne direktive o odpadkih temelji na teh obstoječih zahtevah za odpravo ugotovljenih regulativnih ovir in nedelovanja trga, tako da zagotavlja večjo jasnost, natančnost in usklajenost navedenih določb, da bi se zmanjšal obseg morebitnih nacionalnih razlik in vzpostavili pogoji za razširitev infrastrukture za ponovno uporabo in recikliranje tekstilnih izdelkov. Poleg tega uvedba obveznosti v zvezi z razširjeno

⁵⁰ COM(2012) 060 final.

⁵¹ <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/404a8144-8892-11ec-8c40-01aa75ed71a1>

⁵² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15441-2022-INIT/sl/pdf>

⁵³ SWD(2023) 4 final, *Drivers of food security* (Dejavniki prehranske varnosti).

⁵⁴ UL C 326, 26.10.2012, str. 47.

odgovornostjo proizvajalca za tekstilne izdelke upošteva minimalne zahteve, določene v pravu EU, in cilj uskladitve. Ta cilj se uresničuje tudi s pooblastitvijo Komisije, da z izvedbenimi akti sprejme podrobnejša pravila. Jasni datumi začetka uporabe posameznih ukrepov so določeni v skladu z izvedljivostjo njihovega izvajanja in časom, potrebnim za prilagoditve deležnikov, ki so jim naložene obveznosti.

Na področju odpadne hrane ciljno usmerjena sprememba okvirne direktive o odpadkih temelji na obstoječih zahtevah, ki obravnavajo glavne vidike preprečevanja odpadne hrane (opredelitev odpadne hrane in skupna metodologija za merjenje stopenj odpadne hrane, obveznosti držav članic, da zmanjšajo količine odpadne hrane v vsaki fazi prehranske verige ter spremljajo stopnje odpadne hrane in o njih letno poročajo, priprava nacionalnih programov preprečevanja odpadne hrane) in ravnanja z njo (npr. ločeno zbiranje).

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Glede na čezmejno naravo vrednostne verige tekstilnih izdelkov z gospodarskega, okoljskega in družbenega vidika so prodaja in potrošnja tekstilnih izdelkov ter ravnanje z njimi ob koncu življenjske dobe neločljivo povezani z delovanjem enotnega trga in globalnih vrednostnih verig. Velika odvisnost od surovin poudarja pomen spodbujanja krožnih poslovnih modelov za zmanjšanje uporabe primarnih surovin in prispevanje k blažitvi njenih negativnih okoljskih zunanjih učinkov.

Sisteme zbiranja, sortiranja in recikliranja je treba razširiti, da bodo pripravljene na prihodnjo obveznost ločenega zbiranja in njeno popolno izvajanje, saj več regulativnih pomanjkljivosti in nedelovanj trga, ki vplivajo na vse države članice in akterje v vrednostni verigi tekstilnih izdelkov, trenutno ovira zadostno zagotavljanje zmogljivosti za zbiranje, sortiranje in recikliranje. Odsotnost skupnega pristopa EU k ravnanju s tekstilnimi izdelki bi lahko povzročila ali dodatno utrdila regulativno razdrobljenost ter prekinila tokove odpadkov in materialov, kar bi oviralo čezmejni pretok tekstilnih izdelkov (izdelkov, rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov) ter usklajeno ukrepanje in hitre naložbe po vsej EU. Zaradi različne uporabe načela onesnaževalec plača prek nacionalnih sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke obstajajo velika tveganja za nadaljnje povečanje regulativne razdrobljenosti in upravnih bremen za deležnike iz industrije, zlasti MSP. Čezmejni okoljski zunanji učinki, vključno z emisijami toplogrednih plinov in izvozom tekstilnih izdelkov (in odpadkov pod pretvezo, da ne gre za odpadke) v tretje države, bi se učinkoviteje obravnavali z ukrepanjem EU, zlasti ker so ključni vzroki za težave povezani z regulativnimi pomanjkljivostmi, ki so posledica neusklajenih opredelitev in regulativne razdrobljenosti ter vrzeli v financiranju, ki je skupna vsem državam članicam.

V vseh državah članicah nastaja odpadna hrana, kar ustvarja znatne čezmejne okoljske zunanje učinke. Proizvodnja, skladiščenje, prevoz in predelava hrane ter odstranjevanje odpadne hrane povzročajo vplive na okolje in podnebje (kot so emisije toplogrednih plinov ter učinki na rabo zemljišč, biotsko raznovrstnost, rabo vode in evtrofikacijo) v EU. Poleg tega lahko proizvodnja hrane, uvožene v EU, pomembno vpliva na okolje in podnebje na svetovni ravni.

Dosledno je treba zmanjšati količino odpadne hrane po vsej EU, da se v vsaki državi članici zagotovita skrbna in preudarna raba naravnih virov ter zmanjšanje negativnih vplivov na podnebje, biotsko raznovrstnost in rabo naravnih virov, kar bi prineslo koristi, ki presegajo nacionalne meje. Pomembno je, da zmanjšanje količine odpadne hrane s povečanjem učinkovitosti prehranskega sistema prispeva tudi k prehranski varnosti po vsej EU.

Na trgu EU se veliko trguje s hrano, nosilci živilske dejavnosti, ki poslujejo čezmejno, pa potrebujejo skladnost in jasnost glede pričakovane ravni ambicij, da lahko načrtujejo naložbe in ukrepe za preprečevanje odpadne hrane. Z usklajenim pristopom na ravni EU se lahko zagotovita zanesljivost in kontinuiteta ter s tem zagotovi podpora za nosilce živilske dejavnosti pri sprejemanju novih poslovnih modelov, da se pospeši zmanjševanje količine odpadne hrane v celotni prehranski vrednostni verigi.

Kljub političnim zavezam na mednarodni ravni, ravni EU in nacionalni ravni, obstoječim pravnim zahtevam iz okvirne direktive o odpadkih in podpornim dejavnostim Komisije so odzivi držav članic na odpadno hrano neenakomerni in na splošno ne zadostujejo za reševanje ugotovljenih težav ter obravnavo okoljskih, gospodarskih in družbenih posledic za potrošnike, podjetja in družbo kot celoto. Razlike v prizadevanjih med državami članicami v zvezi z zmanjšanjem nastajanja odpadne hrane in različne ravni pričakovanih glede prispevka nosilcev živilske dejavnosti kažejo potrebo po bolj usklajenih in enotnih ukrepih na ravni EU, da bi se okreplil in pospešil napredek, potreben za doseg cilja trajnostnega razvoja 12.3.

Z določitvijo pravno zavezujočih ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki naj bi jih države članice dosegle do leta 2030, naj bi se okreplila prizadevanja za opredelitev in razširitev učinkovitih strategij in pobud v državah članicah in med njimi, in sicer z racionalizacijo prispevka nosilcev živilske dejavnosti, zlasti v okviru čezmejnih dobavnih verig; pomočjo pri zagotavljanju usklajenega in sočasnega obravnavanja dejavnikov nastajanja odpadne hrane (tržnih in vedenjskih) v vseh državah članicah v skladu z ukrepi, ki so jih sprejeli doslej maloštevilni vodilni akterji, ter pospeševanjem razvoja učinkovitih nacionalnih strategij za preprečevanje odpadne hrane s širjenjem dobrih praks in nadaljnjim izkoriščanjem zbirke znanja EU v zvezi s preprečevanjem odpadne hrane.

Določitev ciljev v zakonodaji EU o odpadkih je instrument politike, ki bi od držav članic zahteval, da ukrepajo, hkrati pa zagotovil popolno prožnost pri izbiri potrebnih ukrepov. Tako lahko države članice izberejo instrumente politike, ki bi bili glede na posebne razmere na njihovem ozemlju najuspešnejši in najučinkovitejši.

- **Sorazmernost**

Regulativni pristop okvirne direktive o odpadkih, ki vključuje uskladitev nekaterih elementov ravnanja z odpadki (opredelitve, kvantitativni ali kvalitativni cilji, s katerimi se uresničuje hierarhija ravnanja z odpadki, načelo onesnaževalec plača, zahteve glede poročanja) in dopuščanje možnosti za nacionalne in lokalne izvedbene ukrepe (načrtovanje ravnanja z odpadki in izdajanje dovoljenj za odpadke), je skladen z ukrepanjem na ravni EU, ki je omejeno na to, kar je nujno potrebno.

Z večjo usklajenostjo pristopov k ravnanju s tekstilnimi odpadki v smislu obsega ciljnih tekstilnih izdelkov, jasnih opredelitev, minimalnih zahtev glede pošiljk in obdelave za uresničevanje hierarhije ravnanja z odpadki, organizacijskih značilnosti sistemov zbiranja tekstilnih izdelkov in porazdelitve bremena bi se zagotovila pravna varnost za potrebno usklajeno ukrepanje zadevnih deležnikov v celotni vrednostni verigi tekstilnih izdelkov (držav članic, socialnih podjetij, izvajalcev ravnanja z odpadki, proizvajalcev, drugih gospodarskih akterjev in državljanov) za naložbe v razvoj infrastrukture po vsej EU, da bi se čim bolj povečala ponovna uporaba in recikliranje. Ti subjekti bi dosegli gospodarsko učinkovitost zaradi ekonomije obsega in nižjih stroškov usklajevanja, saj bi morali upoštevati le en enoten vseevropski regulativni pristop, za katerega je potrebno ukrepanje na ravni EU. Z usklajenim pristopom k zapolnitvi finančne vrzeli s skupnimi pravili o razširjeni odgovornosti proizvajalca ob hkratnem zmanjšanju drugih regulativnih ovir, ki preprečujejo večjo enotnost

tekstilnih odpadkov za vhodne odpadne materiale za sortiranje in izhodne produkte sortiranja ter za pošiljke prek državnih meja za sortiranje, ponovno uporabo in recikliranje, bi se znatno zmanjšalo gospodarsko breme za industrijo in MSP, pri čemer bi se ohranila njihova konkurenčnost. Ker MSP predstavljajo 99 % podjetij v tekstilnem sektorju, je treba opozoriti tudi, da bi podjetja razširjeno odgovornost proizvajalca kolektivno izpolnjevala prek organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, ki bi prevzele odgovornost v njihovem imenu, kar bi znatno zmanjšalo njihovo upravno breme. Skupno izboljšanje kakovosti okolja se lahko šteje za pomembno dodatno korist. Za nadaljnje zmanjšanje vpliva na MSP so mikropodjetja (do 10 zaposlenih), ki predstavljajo 88 % vseh podjetij v sektorju, izključena iz razširjene odgovornosti proizvajalca, s čimer je zagotovljeno pomembno zmanjšanje upravnega bremena in vpliva na MSP.

V tekstilnem sektorju prevladujejo mala in srednja podjetja. Mikropodjetja pokrivajo približno 88 % sektorja. Predlog je posebej prilagojen za zmanjšanje finančnih in upravnih posledic za mikropodjetja, zlasti z izključitvijo vseh mikropodjetij iz razširjene odgovornosti proizvajalca. Za vsa druga MSP (tj. MSP, ki niso mikropodjetja) bi še vedno veljala razširjena odgovornost proizvajalca. Hkrati bi se s podporo ponovni uporabi in recikliranju glede na sedanje stanje podprla tudi MSP, za katera velja razširjena odgovornost proizvajalca (tj. tista, ki niso mikropodjetja), saj bi se zagotovilo več razpoložljivih finančnih sredstev, na trgu pa bi bila na voljo stabilnejša zaloga surovin v obliki tekstilnih izdelkov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti in reciklirati.

V zvezi z odpadno hrano predlagana določitev ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane ne določa novih ukrepov na ravni EU. Z določitvijo ciljev je državam članicam zagotovljena svoboda pri izbiri najučinkovitejših ukrepov, prilagojenih njihovim posebnim nacionalnim razmeram. Državam članicam ni treba sprejeti nobenih novih ukrepov v zvezi z zmanjšanjem količine odpadne hrane, razen tistih, ki so že določeni v okvirni direktivi o odpadkih (tj. zmanjšanje količin odpadne hrane v vsaki fazi prehranske verige, priprava programov preprečevanja odpadne hrane, izvajanje povezanih ukrepov, spremljanje doseženega napredka in poročanje o njem). Poleg tega so se države članice od sprejetja agende za trajnostni razvoj leta 2015 že zavezale, da bodo sprejele ukrepe za zmanjšanje količine odpadne hrane, da bi prispevale k cilju trajnostnega razvoja 12.3, ki je dejansko nezavezujoč in ambiciozen cilj.

Izkušnje vodilnih držav kažejo, da ukrepi, ki so jih doslej izvedle vlade, temeljijo na prostovoljnem sodelovanju gospodarskih akterjev v prehranski verigi pri skupnih časovnih načrtih, katerih cilj je doseči skupni cilj za zmanjšanje količine odpadne hrane. Na ravni EU je trenutno na voljo finančna pomoč (v obliki nepovratnih sredstev za ukrepe) za podporo deležnikom pri sprejemanju konkretnih ukrepov za izboljšanje merjenja in preprečevanja odpadne hrane. Nepovratna sredstva, ki jih je Komisija do zdaj dodelila v okviru programa Enotni trg, so bila namenjena zlasti MSP, da bi se izpolnile njihove posebne potrebe ter podprla razvoj in razširjanje najboljših praks.

Nadaljnja izmenjava znanja, najboljših praks, orodij, smernic in izkušenj se bo nadaljevala prek platforme EU (vključno z njenimi podskupinami) in namenskega spletišča (vozlišče EU za preprečevanje izgub hrane in živilskih odpadkov).

Na splošno predlagani ukrepi ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotovitev skladnosti s predpisi, hkrati pa zagotavljajo varstvo okolja.

- **Izbira instrumenta**

Glede na zgornje razlage je najustreznejši instrument za uporabo direktiva o spremembi okvirne direktive o odpadkih. Omogoča uskladitev nekaterih elementov, hkrati pa državam članicam pušča prostor, da pri prenosu Direktive upoštevajo nacionalne posebnosti.

Okvirna direktiva o odpadkih je edini pravni instrument za urejanje preprečevanja nastajanja tekstilnih odpadkov in ravnanja z njimi v EU ter temelji na členu 192(1) PDEU. Čeprav obstaja več pravnih aktov, ki urejajo tekstilne izdelke (npr. uredba REACH, uredba o označevanju tekstilnih izdelkov), je okvirna direktiva o odpadkih edini pravni instrument, ki ureja vse vidike ravnanja s tekstilnimi odpadki, vključno s posebnimi obveznostmi za zagotovitev ločenega zbiranja, obdelave in zahtev glede poročanja.

Z okvirno direktivo o odpadkih je opredeljena in urejena tudi odpadna hrana. Medtem ko so številni posamezni ukrepi, ki lahko prispevajo k zmanjšanju količine odpadne hrane, urejeni z zakonodajo, povezano z delovanjem trga hrane, varnostjo hrane ali zagotavljanjem informacij o živilih potrošnikom na ravni Unije, je splošni zakonodajni okvir za preprečevanje odpadne hrane, vključno s spremljanjem nastale odpadne hrane in poročanjem o njej ter načrtovanjem nacionalnih programov preprečevanja odpadne hrane, del okvirne direktive o odpadkih.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene**

Naknadne ocene niso bile izvedene, saj je bila zadnja sprememba okvirne direktive o odpadkih sprejeta leta 2018. Zato bi bilo prezgodaj za naknadno oceno nedavnih sprememb, ki še niso začele v celoti učinkovati. Poleg tega okvirna direktiva o odpadkih predvideva posebne klavzule o pregledu za posebne tokove odpadkov, na podlagi katerih bi se analizirali učinki sedanjih določb.

- **Posvetovanja z deležniki**

Metoda in strategija posvetovanja sta bili opisani v pozivu k predložitvi dokazov za predlog z naslovom „Vpliv ravnanja z odpadki na okolje – revizija okvira EU za odpadke“⁵⁵ in začetni oceni učinka za pobudo „Predlog za revizijo Direktive 2008/98/ES o odpadkih – del o cilju za zmanjšanje količine odpadne hrane“⁵⁶. Ker je namen obeh predlogov spremeniti isti pravni akt na isti pravni podlagi, je bilo sklenjeno, da se združita. Zato je odprto javno posvetovanje, ki je potekalo od maja do avgusta 2022, zajemalo oba toka odpadkov.

Tekstilni odpadki

Komisija je v okviru poziva k predložitvi dokazov prejela 197⁵⁷ ločenih odgovorov. Anketiranci imajo sedeže v 25 različnih državah, vključno s štirimi državami nečlanicami EU,

⁵⁵ Evropska komisija, Povejte svoje mnenje, Objavljene pobude, Vpliv ravnanja z odpadki na okolje – revizija okvira EU za odpadke, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13225-Environmental-impact-of-waste-management-revision-of-EU-waste-framework_sl.

⁵⁶ Evropska komisija, Povejte svoje mnenje, Objavljene pobude, Živilski odpadki – cilji zmanjšanja, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13223-Zivilski-odpadki-cilji-zmanjsanja_sl.

⁵⁷ Na spletni strani [Vpliv ravnanja z odpadki na okolje – revizija okvira EU za odpadke \(europa.eu\)](#) jih je navedenih 198, ker je bil en odgovor predložen tudi prek foruma OEEO.

in sicer 65 v Belgiji, kar odraža število panožnih trgovinskih združenj in nevladnih organizacij v navedeni državi, 23 v Nemčiji, 16 v Franciji, 14 na Nizozemskem in 12 v Italiji.

Rezultati posvetovanja so pokazali splošno podporo potrebi po izboljšanju ravnanja s tekstilnimi izdelki v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, pri čemer so anketiranci pozvali k regulativnim ukrepom, s katerimi bi se odpravilo sedanje nedelovanje trga, ki spodbuja odstranjevanje. Na splošno je bila izražena podpora uvedbi sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca v skladu z načelom onesnaževalec plača, tudi s strani industrije, na katero bi vplivali. Vendar so jo spremljali odločni pozivi k čim večji uskladitvi, da bi se omejil vpliv na industrijo, v kateri prevladujejo MSP, zlasti da bi se zagotovila popolna skladnost z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo tekstilnih izdelkov v okviru uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke pri izvajanju zahtev glede prilagajanja pristojbin v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca. Predstavniki industrije recikliranja so opozorili, da so za povezane sisteme recikliranja tekstilnih izdelkov potrebna ustrezna prehodna obdobja za vzpostavitev zmogljivosti za recikliranje in sistemov za zagotavljanje kakovosti vhodnega materiala. Sedanje oblikovanje oblačil z mešano sestavo tekstilnih izdelkov je izziv za recikliranje, poleg tega pa ni tehnologij samodejnega sortiranja in zmogljivosti, potrebnih za pripravo surovin za recikliranje. Deležniki s področja ponovne uporabe in nevladnih organizacij so opozorili na dokaze o tem, kako rabljena oblačila prispevajo k zmanjšanju količine tekstilnih odpadkov ter da je za zagotovitev ponovne uporabe bistveno tudi ločeno zbiranje rabljenih tekstilnih izdelkov in ne le tekstilnih odpadkov. Predstavniki tekstilne industrije so poudarili tudi socialno-ekonomske in okoljske koristi krožnih poslovnih modelov, kot je najem tekstilnih izdelkov za podaljšanje njihove življenjske dobe v primerjavi s tekstilnimi izdelki v lasti. Deležniki iz različnih skupin deležnikov so poudarili pomen zagotavljanja usklajene uporabe tekstilnih odpadkov in rabljenih tekstilnih izdelkov za olajšanje čezmejnega gibanja takih materialov in obravnavo morebitnih nezakonitih pošiljk odpadkov pod krinko rabljenih izdelkov, zlasti za odpravo pomislekov nekaterih deležnikov glede okolju prijazne obdelave izvoženih rabljenih tekstilnih izdelkov in tekstilnih odpadkov, zlasti nesortiranih. Podobni odločni pozivi široke skupine deležnikov so se nanašali na potrebo po uskladitvi opredelitev tekstilnih izdelkov ter izdelkov, za katere velja razširjena odgovornost proizvajalca, in njenih ključnih značilnosti, zlasti za zmanjšanje tveganja razdrobljenosti trga in zakonodaje ter upravnega bremena, glede na to, da več držav razmišlja o uvedbi sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca.

Od 24. maja 2022 do 24. avgusta 2022 je potekalo javno posvetovanje za zbiranje dodatnih dokazov o izhodišču, pridobivanje mnenj in vpogledov v vprašanja, povezana s tekstilnimi odpadki, izvedljivostjo in morebitnimi učinki alternativnih ukrepov ter zbiranje primerov najboljše prakse in stališč o subsidiarnosti morebitnih ukrepov. Skupaj je bilo prejetih 731 veljavnih odgovorov⁵⁸. Poleg tega je 207 anketirancev predložilo pisne prispevke. Anketiranci so bili večinoma podjetja/poslovne organizacije in poslovna združenja (40 %, 299 odgovorov) ter državljani in državljanke EU (36 %, 255 odgovorov). 94 % anketirancev (693 odgovorov) ima sedež v EU, večinoma v Belgiji (16 %, 119 odgovorov)⁵⁹, Nemčiji (13 %, 96 odgovorov), Italiji (11 %, 82 odgovorov) in Franciji (8 %, 63 odgovorov).

Pomembno je poudariti, da so tekstilni odpadki vrsta odpadkov, ki najmanj skrbijo anketirance, ki so sodelovali v posvetovanju, saj jih je le 63 % navedlo, da zadevajo njihova

⁵⁸ Vsi prejeti prispevki so se šteli za veljavne.

⁵⁹ Domneva se, da je veliko število anketirancev iz Belgije posledica dejstva, da so v Bruslju številne organizacije, ki zastopajo različne interesne skupine pred institucijami EU, kot so industrijska združenja, nevladne organizacije in organizacije potrošnikov itd.

podjetja in poslovna združenja. Preostali deležniki (državljeni in državljanke EU, nevladne organizacije in javni organi) so pokazali večjo zaskrbljenost v zvezi s tem. Več kot polovica anketirancev se je strinjala ali povsem strinjala, da sodeluje pri ločenem zbiranju tekstilnih odpadkov, pri čemer so se odgovori anketirancev razlikovali glede na skupino deležnikov, ki so ji pripadali. Državljeni EU so bili v zvezi z zbiranjem tekstilnih odpadkov na vodilnem mestu, sledili so jim javni organi, nevladne organizacije ter podjetja in poslovna združenja pa so zasedli zadnja mesta. Vendar se je le 40 % javnih organov, 32 % podjetij in poslovnih združenj, 28 % državljanov in državljanek EU ter 24 % nevladnih organizacij strinjalo ali povsem strinjalo (221 odgovorov), da so zadovoljni z vzpostavljenim sistemom zbiranja odpadkov v kraju njihovega prebivališča ali sedeža, kar zadeva zbiranje tekstilnih odpadkov.

Skoraj 30 dokumentov o stališčih se je nanašalo na področje tekstilnih odpadkov, od katerih so jih približno polovico predložila MSP ali organizacije, ki jih zastopajo. MSP so opozorila, da trenutno ni obsežnega načrta za predelavo tekstilnih odpadkov. Poudarila so, da je treba spodbujati trajne in visokokakovostne tekstilne izdelke, izboljšati njihovo ponovno uporabo, jih pripraviti za ponovno uporabo, kadar je to mogoče, ter razširiti ustrezno infrastrukturo za sortiranje za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo. Priporočila so tudi, da bi bilo treba spremeniti oblikovanje tekstilnih izdelkov in vzorce potrošnje ter zmanjšati količino tekstilnih odpadkov z ambicioznimi politikami na področju odpadkov. Enaka stališča v zvezi s trajnostjo in ponovno uporabo tekstilnih izdelkov ter zmogljivostmi za sortiranje in recikliranje je izrazila industrija recikliranja, ki je opozorila tudi na to, da bi bilo treba razviti krožne in socialne vrednostne verige tekstilnih izdelkov.

Nekatera priporočila so se nanašala na potrebo po določitvi kvantitativnih ciljev za ponovno uporabo in pripravo za ponovno uporabo ter izboljšanje sistemov ločenega zbiranja. MSP so opozorila, da bi morali sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca uresničevati hierarhijo ravnanja z odpadki z določitvijo kvantitativnih ciljev za preprečevanje nastajanja odpadkov in pripravo za ponovno uporabo, zagotoviti prilagajanje pristojbin na podlagi ekoloških vidikov in pošteno konkurenco na trgih recikliranja, izvajalcem dejavnosti priprave za ponovno uporabo omogočiti dostop do toka odpadkov, hkrati pa socialna podjetja kot ključne deležnike vključiti v razvoj, upravljanje in delovanje teh sistemov. Zavzela so se tudi za skladnost z drugimi regulativnimi pobudami, kot sta uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke in uredba o pošiljkah odpadkov, ter usklajevanje meril za prenehanje statusa odpadka na ravni EU, kar je podprla tudi industrija recikliranja. MSP so poudarila tudi potrebo po smernicah za doseganje visoke ravni ločenega zbiranja tekstilnih izdelkov ter opozorila, da sta dobro razvito sortiranje in predobdelava vlaken ključna za povečanje recikliranja popotrošniških odpadkov. V nekaterih dokumentih o stališču je obravnavana usklajena opredelitev tekstilnih odpadkov.

Poleg tega so bili opravljeni razgovori z deležniki. Aprila in maja 2022 so bili organizirani razgovori z izbranimi deležniki iz vseh skupin deležnikov, ki so bili najprej osredotočeni predvsem na širše področje uporabe, pozneje pa na rabljene tekstilne izdelke in tekstilne odpadke. Opravljenih je bilo sedemindvajset individualnih ali skupinskih razgovorov v zvezi z opredelitvijo težav, obsegom ciljev ter zbiranjem dokazov glede učinkov možnosti in ukrepov. Po mnenju deležnikov bi moral vseevropski okvir razširjene odgovornosti proizvajalca vključevati posebne elemente, da bi bil učinkovit. Ukrepi za ponovno uporabo, popravilo in ločeno zbiranje morajo vključevati izvršljive zavezujoče cilje za spodbujanje proizvajalcev k prehodu na krožnost. Kar zadeva področje uporabe pobude, so nekateri deležniki predlagali, naj zbiranje vključuje tekstilne odpadke, ki jih ustvarijo gospodinjstva in poklicni uporabniki ter so primerljivi s tekstilnimi izdelki za gospodinjstvo, kot so oblačila, hišni tekstil in tekstilni izdelki za notranjo opremo ter vreče in dodatki iz tekstila; vendar so

izrazili pomisleke glede čevljev in tehničnih tekstilnih izdelkov. Predlagali so tudi, naj se področje uporabe najprej omeji in nato postopno razširi, ko bo vzpostavljena infrastruktura, ter naj se za opredelitev tekstilnih izdelkov, zajetih v predlaganem sistemu razširjene odgovornosti proizvajalca, uporabljajo oznake KN carinske tarife.

Deležniki so izrazili različna stališča glede smernic. V zvezi s cilji so priporočili, da bi bilo treba oblikovati cilje, katerih raven ambicioznosti bi se postopno zviševala glede na raven potrošnje, pa tudi izvršljive cilje glede zmanjšanja virov za proizvodnjo tekstilnih izdelkov, na primer z določitvijo cilja za vsebnost recikliranih materialov. Poudarili so tudi, da bi bilo treba vse cilje kombinirati z razširitvijo tehnologij recikliranja v državah članicah in da bi morali cilji za ponovno uporabo zagotavljati dejansko ponovno uporabo. Opozorili so, da je treba upoštevati, da bi morali cilji za pripravo za ponovno uporabo in recikliranje tekstilnih odpadkov temeljiti na hierarhiji ravnanja z odpadki.

Ciljno usmerjeno posvetovanje o rabljenih tekstilnih izdelkih in tekstilnih odpadkih je potekalo v obliki štirih virtualnih delavnic za deležnike, na katerih so bile uporabljene skupinske razprave med vsemi udeleženci, pa tudi skupine v sobah za ločene sestanke in digitalne bele table. Poleg tega so se bolj ciljno usmerjeni dokazi pridobivali v okviru strokovne skupine za okvirno direktivo o odpadkih (države članice), razgovorov in Konference o prihodnosti Evrope.

Informacije, zbrane med posvetovanji z deležniki, so se uporabile kot podlaga za opredelitev težav in možnosti politike, na katere se je treba osredotočiti.

Odpadna hrana

V okviru začetne ocene učinka je bilo prejetih 85 prispevkov anketirancev iz 17 držav članic in dveh tretjih držav (Združeno kraljestvo in ZDA). Največ prispevkov so prispevala poslovna združenja (27), sledili pa so jim nevladne organizacije (18, od tega 12 z okoljsko usmeritvijo), podjetja (11), državljani in državljanke EU (9) ter potrošniške (4) in okoljske (3) organizacije. Šest javnih organov (vključno s tremi državami članicami) je prispevke zagotovilo prek mehanizma za povratne informacije.

Na splošno so deležniki izrazili podporo zakonodajni pobudi EU, ki so jo šteli za bistveno za doseganje ciljev zelenega dogovora glede podnebne nevtralnosti in prehoda na trajnostne prehranske sisteme, h katerim poziva strategija „od vil do vilic“. Večina deležnikov potrjuje, da bi morali cilji za zmanjšanje količine odpadne hrane zajemati celotno dobavno verigo (kar odraža celoviti pristop k prehranskim sistemom), prihodnji cilj EU pa bi moral biti v skladu s ciljem trajnostnega razvoja 12.3. Medtem ko nekateri anketiranci iz industrije (predvsem iz sektorjev primarne pridelave in predelave) dajejo prednost cilju, osredotočenemu samo na prodajo na drobno in potrošnjo, se drugi deležniki iz industrije in nevladne organizacije zavzemajo za celosten pristop za zagotovitev skupne odgovornosti vseh akterjev. Več deležnikov poudarja potrebo po trdni dokazni podlagi za določanje ciljev in izhodišču, ki priznava prizadevanja tistih, ki zgodaj dosežejo napredek. Približno tretjina prejetih prispevkov, vključno s prispevki skoraj vseh nevladnih organizacij, vsebuje pozive k ambicioznim ukrepom in višji ciljni ravni (50 %); po drugi strani pa trije prispevki držav članic kažejo, da so osnovne ali srednje možnosti bolj realistične. Nekateri deležniki (iz okoljskih in potrošniških nevladnih organizacij ter socialnih podjetij) poleg tega pozivajo k vključitvi izgub hrane na kmetijah v prihodnji zakonodajni predlog, medtem ko primarni proizvajalci trdijo, da takih izgub ni mogoče odpraviti (tako iz pravnih kot iz operativnih razlogov). Nazadnje številni deležniki pozivajo k skladnosti politik in poudarjajo, da je treba

oblikovati kulturo vrednosti hrane, da bi se obravnavala sistemska vprašanja, povezana s prehranskimi sistemi.

Javno posvetovanje, ki je potekalo od 24. maja 2022 do 24. avgusta 2022, je zajemalo tekstilne odpadke in odpadno hrano. Kar zadeva zmanjšanje količine odpadne hrane, so se deležniki iz vseh skupin strinjali ali povsem strinjali (več kot 90 %) s koristmi, ki jih to zmanjšanje prinaša, pri čemer so kot najpomembnejši koristi izbrali „pomoč pri zmanjševanju vplivov na okolje“ in „pomoč pri blažitvi podnebnih sprememb“. Anketiranci so kot glavne akterje, ki morajo sprejeti več ukrepov za zmanjšanje količine odpadne hrane, opredelili potrošnike, trgovce na drobno in druge distributerje, proizvajalce hrane, hotelirstvo in gostinske dejavnosti. Opozorili so, da se najpomembnejši izzivi za zmanjšanje količine odpadne hrane nanašajo na potrebo po novih navadah potrošnikov, kot so boljše spretnosti na področju ravnanja s hrano, sledi pa ji potreba po vključitvi preprečevanja odpadne hrane v dejavnosti podjetij. Zagotavljanje dovolj hitrega izvajanja ustreznih ukrepov zaradi izpolnitve svetovnih zavez za prepolovitev količine odpadne hrane do leta 2030 je bilo pomembnejše za javne organe kot za druge skupine. Kar zadeva morebitne ukrepe EU za izboljšanje preprečevanja nastajanja odpadkov, se je 74 % anketirancev (488 odgovorov) strinjalo ali povsem strinjalo z določitvijo pravno zavezujočih ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane, javni organi pa so izrazili še večjo podporo (86 %, 25 odgovorov).

53 dokumentov o stališčih, prejetih v okviru javnega posvetovanja, je bilo osredotočenih na odpadno hrano ali je vsebovalo premisleke o tej temi. 26 dokumentov, ki so vsebovali pripombe o odpadni hrani, so predložila poslovna združenja, neprofitne organizacije so jih predložile 12, podjetja osem, javni organi pa sedem. V večini dokumentov o stališčih je bilo izraženo strinjanje z določitvijo ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane, pri čemer je deset dokumentov zagovarjalo potrebo po ambicioznih ciljih (50-odstotno zmanjšanje), 18 pa jih je zagovarjalo uporabo ciljev v vseh fazah dobavne verige. Vendar se dve poslovni organizaciji nista strinjali z določitvijo ciljev v fazi primarne pridelave zaradi neravnovesja moči v dobavni verigi in tržne dinamike, ki ju kmetje ne morejo nadzorovati. V več dokumentih je bilo poudarjeno, da je treba dati prednost ukrepom z največjim vplivom na okolje ali podnebje, poudarjena pa je bila tudi vloga embalaže pri preprečevanju odpadne hrane, zlasti s strani poslovnih združenj. V zvezi z ukrepi in političnimi pobudami, ki bi jih morala sprejeti EU, so bili najpogosteje omenjeni pravila o označevanju datumov ter ukrepi v zvezi z ozaveščanjem in izobraževanjem, pri čemer so nekateri anketiranci navedli tudi izboljšane sisteme spremljanja, eden pa je predlagal, naj se zagotovijo davčne spodbude za doniranje hrane. Nekateri deležniki so priporočili tudi skladnost med politikami na področju odpadne hrane in drugimi povezanimi politikami (npr. označevanje, podnebni ukrepi, skupna kmetijska politika).

Zbiranje podatkov o pobudah za preprečevanje odpadne hrane je bilo izvedeno z dvema anketama, poslanima strokovnjakom držav članic in deležnikom v prehranski vrednostni verigi. Cilj obeh anket je bil zbrati kvantitativne podatke o stroških pobud za preprečevanje odpadne hrane in preprečenih količinah odpadne hrane. Poleg tega so bili opravljeni štirje razgovori z izbranimi deležniki, ki so izpolnili anketo (dve podjetji, neprofitna organizacija in javni organ), da bi se zbrali dodatni podatki in vpogledi v njihove pobude in/ali pojasnile informacije, zagotovljene v okviru anket.

Nazadnje so bila štirikrat organizirana ciljno usmerjena posvetovalna srečanja s platformo EU o izgubah hrane in živilskih odpadkih. Platforma EU o izgubah hrane in živilskih odpadkih vključuje mednarodne organizacije, institucije EU, strokovnjake držav članic in deležnike iz prehranske verige, vključno s kmeti, industrijo ter okoljskimi, potrošniškimi in drugimi

nevladnimi organizacijami (vključno z bankami hrane in drugimi dobrodelnimi organizacijami). Organizacije zasebnega sektorja v prehranski vrednostni verigi zastopajo MSP v njihovem specifičnem sektorju dejavnosti (npr. proizvodnja hrane, prodaja na drobno, gostinske dejavnosti itd.).

Najpogostejša vprašanja, ki so jih izpostavili deležniki, so bila vključitev vseh faz prehranske verige v obseg ciljev, pri čemer so nekateri poudarili pomen spremljanja in vključitve izgub hrane pred spravilom na kmetijah, pomen upoštevanja varnosti hrane in krme (ki so ga izrazile zlasti organizacije zasebnega sektorja), pomislek glede izbire leta 2020 kot izhodišča za določanje ciljev zaradi vpliva COVID-19 (na katerega so opozorile nekatere države članice in nevladne organizacije), možnost razlikovanja in upoštevanja užitne in neužitne odpadne hrane (ki so jo navedle organizacije zasebnega sektorja) ter možnost upoštevanja rezultatov, ki so jih države članice že dosegle, pri določanju izhodišča (ki so jo poudarile države članice in organizacije zasebnega sektorja).

V okviru dokončanja ocene učinka je Komisija sklicala še sestanek skupine strokovnjakov držav članic o izgubi hrane in odpadni hrani (7. marca 2023) ter skupno srečanje platforme EU o izgubah hrane in živilskih odpadkih in svetovalne skupine za trajnostnost prehranskih sistemov (13. marca 2023). Ponovno so bila poudarjena navedena vprašanja in predložene dodatne povratne informacije v zvezi s preučitvijo različnih možnosti politike za določanje ciljev.

Informacije, zbrane med navedenimi posvetovanji z deležniki, so bile uporabljene kot podlaga za opredelitev možnosti politike, pri čemer se je upoštevalo zlasti priporočilo, naj cilji ne bodo omejeni na fazi potrošnje in prodaje na drobno, temveč naj zajemajo večji del prehranske verige. Podatki o stroških preprečevanja odpadne hrane, zbrani z anketo za deležnike, so pokazali velike razlike in so bili na splošno višji od vrednosti iz literature. Zato niso bili neposredno uporabljeni v modelu za izračun makroekonomskih učinkov ciljev.

Državlanski forum

Komisija je po Konferenci o prihodnosti Evrope napovedala „novo generacijo“ državljskih forumov za posvetovanje z naključno izbranimi državljani in državljankami pred nekaterimi ključnimi predlogi na evropski ravni. Odpadna hrana je bila izbrana med prvimi tremi temami (skupaj z virtualnimi svetovi in učno mobilnostjo), ki jih bodo obravnavali državljani in državljanke, pri čemer so bile v okviru foruma sklicane tri seje, ki so potekale od decembra 2022 do februarja 2023. Čeprav državljski forum ni bil del dejavnosti posvetovanja, organiziranih za pripravo zakonodajnega predloga, bodo priporočila državljanov in državljanek⁶⁰ še naprej podpirala delo Komisije v zvezi s preprečevanjem odpadne hrane, upoštevajo pa se tudi pri pripravi tega zakonodajnega predloga. Priporočila državljanov in državljanek se bodo uporabljala tudi kot vodilo za pomoč državam članicam pri doseganju ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane iz tega predloga.

V 23 priporočilih, ki so jih predložili državljani in državljanke, je poudarjena potreba po širokem pristopu k prehranskim sistemom, ki bi vključeval vse akterje in krepil sodelovanje v celotni prehranski verigi. Ta celovit pristop je predlagan pri treh temah, obravnavanih v priporočilih foruma: (1) sodelovanje v prehranski vrednostni verigi: strategija „od vil do vilic“; (2) pobude za živilska podjetja in (3) podpora za spremembo vedenja potrošnikov.

⁶⁰ Evropski državljski forum o živilskih odpadkih, [Končna priporočila](#), februar 2023.

V priporočilih državljanov in državljanek se kažejo tri glavna področja ukrepov, ki jih morajo sprejeti države članice, da bi pospešile zmanjševanje količine odpadne hrane na nacionalni ravni in dosegle prihodnje cilje. Splošni regulativni okvir EU za preprečevanje odpadne hrane, določen v okvirni direktivi o odpadkih, in podporni ukrepi, sprejeti na ravni EU, bodo prav tako temeljili na priporočilih in podpirali države članice pri doseganju prihodnjih ciljev.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Tekstilni odpadki

Skupno raziskovalno središče je v vseh fazah ocene učinka zagotovilo ključne znanstvene prispevke, tudi s pregledom dokumentov in objavo dokazov o tem vprašanju⁶¹:

Komisija je naročila zunanjo študijo v podporo tej oceni učinka možnosti politike za revizijo okvirne direktive o odpadkih leta 2023 – Posebna pogodba št. 090202/2021/861277/ENV.B.3. Ocena učinka je bila podprta tudi s prispevki več strokovnjakov in študijami za tehnično pomoč, ki so navedeni v Prilogi k oceni učinka.

Odpadna hrana

Poleg zgoraj opisanih začetne ocene učinka ter javnih in ciljno usmerjenih posvetovanj je bila ocena učinka na področju odpadne hrane podprta z naslednjim strokovnim znanjem:

- Skupno raziskovalno središče je zagotovilo ključne znanstvene prispevke s pripravo dveh poročil z analizo, ki podpira pripravo ocene učinka revizije okvirne direktive o odpadkih, zlasti v zvezi z izvedljivostjo določitve ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane:
 - Evropska komisija, Skupno raziskovalno središče: *Setting the scene for an EU initiative on food waste reduction targets* (Postavitev temeljev za pobudo EU o ciljih za zmanjšanje količine odpadne hrane), 2023⁶²;
 - Evropska komisija, Skupno raziskovalno središče: *Assessing the economic, social and environmental impacts of food waste reduction targets. A model-based analysis* (Ocena gospodarskih, družbenih in okoljskih vplivov ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane. Analiza na podlagi modela), 2023⁶³;
- Eurostat je 25. oktobra 2022 objavil rezultate prvega namenskega statističnega spremljanja količine odpadne hrane v Evropski uniji, podprte z dodatnimi pojasnili o

⁶¹ [Evropska komisija, Skupno raziskovalno središče, *Circular economy perspectives in the EU Textile sector \(Perspektive krožnega gospodarstva v tekstilnem sektorju EU\)*, 2021](#), in Evropska komisija, Skupno raziskovalno središče, *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles* (Tehnično-znanstvena ocena možnosti ravnanja z rabljenimi in odpadnimi tekstilnimi izdelki), 2023 (v pripravi).

⁶² De Laurentiis, V., Mancini, L., Casonato, C., Boysen-Urban, K., De Jong, B., M'Barek, R., Sanyé-Mengual, E., Sala, S., *Setting the scene for an EU initiative on food waste reduction targets* (Postavitev temeljev za pobudo EU o ciljih za zmanjšanje količine odpadne hrane), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2023, doi: 10.2760/13859, JRC133967.

⁶³ De Jong, B., Boysen-Urban, K., De Laurentiis, V., Philippidis, G., Bartelings, H., Mancini, L., Biganzoli, F., Sanyé-Mengual, E., Sala, S., Lasarte-López, J., Rokicki, B., M'barek, R., *Assessing the economic, social and environmental impacts of food waste reduction targets. A model-based analysis* (Ocena gospodarskih, družbenih in okoljskih vplivov ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane. Analiza na podlagi modela), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2023, doi: 10.2760/77251, JRC133971.

podatkih o količinah odpadne hrane v EU. Opis in razlaga podatkov ter metodologija so na voljo na spletni strani, namenjeni odpadni hrani⁶⁴, na Eurostatovem spletišču *Statistics Explained*. Podatki so bili nazadnje posodobljeni marca 2023.

- **Ocena učinka**

Predlogu je priložena ocena učinka. Ta v glavnem vsebuje dva samostojna oddelka, ki ločeno obravnavata odpadno hrano in tekstilne odpadke, saj imata ti temi v smislu obravnavanih problemov, zastavljenih ciljev in opredeljenih možnosti različne posebnosti, za katere ne bi bilo mogoče uporabiti istega pristopa.

Po obravnavi pripomb, ki jih je Odbor za regulativni nadzor navedel v svojem prvotnem negativnem mnenju z dne 17. marca 2023, ter potrebnih spremembah in dopolnitvah je bilo v zvezi z oceno učinka 26. maja 2023 izdano pozitivno mnenje s pridržki.

Podrobne pripombe Odbora za regulativni nadzor in način, kako so bile upoštevane, so navedeni v preglednici 1 v Prilogi I k oceni učinka, priloženi temu predlogu.

V oceni učinka so na podlagi prispevkov zunanjega svetovalca, delavnic za deležnike, spletnega javnega posvetovanja in ciljno usmerjenih razgovorov zbrani vsi možni ukrepi za analizo. Različni, zapleteni in pogosto medsebojno povezani ukrepi so bili razvrščeni v tri možnosti politike, ki se primerjajo z običajnim scenarijem.

Tri možnosti politike za tekstilne izdelke je mogoče povzeti na naslednji način:

- možnost 1 – podpora državam članicam pri izvajanju in izvrševanju sedanjih določb z bolj usklajeno uporabo opredelitev ter pristopov k ločenemu zbiranju in dodelitvi odgovornosti za ravnanje z odpadki s sprejetjem nezavezujočih smernic, priporočil in izvajanjem obstoječih pooblastil Komisije za sekundarno zakonodajo, izboljšanjem sedanjih platform deležnikov za smernice in izmenjavo najboljših praks. Ta možnost obravnava vse vzroke težav in oba specifična cilja, čeprav bi bil njen učinek verjetno manjši zaradi narave ukrepov, ki so omejeni na nezavezujoče instrumente;
- možnost 2 – določitev dodatnih zavezujočih regulativnih zahtev za izboljšanje učinkovitosti pri ravnanju z odpadki v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, in sicer s ciljno usmerjeno spremembo okvirne direktive o odpadkih. Namen sprememb je ustvariti nove operativne obveznosti za države članice, proizvajalce tekstilnih izdelkov in izvajalce ravnanja z odpadki. Z njimi bi se pojasnile in uskladile opredelitve na ravni EU, pojasnilo področje uporabe obstoječih obveznosti poročanja, da bi se izboljšala zanesljivost podatkov, in področje uporabe obveznosti ločenega zbiranja ter uvedle nove operativne obveznosti za izvajalce ravnanja z odpadki, da bi se zagotovilo sortiranje za ponovno uporabo in recikliranje. Vodilni ukrep te možnosti je uvedba naloge držav članic, da vzpostavijo nacionalne sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke ter uskladijo njihovo področje uporabe, cilje in ključne organizacijske in operativne značilnosti. Ta možnost obravnava vse vzroke težav in oba specifična cilja;
- možnost 3 – predpisovanje ciljev glede učinkovitosti pri ravnanju z odpadki na ravni EU. Ta možnost vključuje spremembo okvirne direktive o odpadkih, s katero bi se

⁶⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Food_waste_and_food_waste_prevention_-_estimates. Podatkovna zbirka je na voljo na Eurostatovem spletišču pod oznako (env_wasfw).

določili zavezujoči cilji za države članice in gospodarske subjekte glede učinkovitosti pri ravnanju z odpadki, s katerimi bi se uresničevala hierarhija ravnanja z odpadki. Uskladitev področij uporabe in opredelitev bi bila bistvena za opredelitev cilja v okvirni direktivi o odpadkih in poznejših izvedbenih aktih, v katerih bi bila opredeljena podrobnejša pravila o metodologiji izračuna za vsak cilj. Ta možnost obravnava oba specifična cilja in vse vzroke težav, čeprav ne bi zagotovila enake ravni usklajenosti kot možnost 2, saj državam članicam prepušča odločitve o načinu doseganja ravni učinkovitosti. Ker sedanji podatki o nastajanju tekstilnih odpadkov niso dovolj zanesljivi, kar je deloma posledica razdrobljenega razumevanja tega, ali so zbrani tekstilni izdelki odpadki, in obsega tekstilnih izdelkov, ki jih zajema izvajanje v državah članicah, so v oceni učinka pojasnjeni izvedljivost mehanizma, s katerim bi se lahko v prihodnosti določili cilji, in učinki tega procesa (in ne dejanske ravni ciljev). V zvezi z določitvijo cilja za zbiranje je predstavljena podrobnejša ocena, ki temelji na vmesnem srednje ambicioznem cilju. Zlasti ukrep 3.6 se nanaša na določitev 50-odstotne ciljne stopnje zbiranja tekstilnih izdelkov: z doseganjem te ciljne stopnje bi se izboljšala stopnja ločenega zbiranja tekstilnih izdelkov, s čimer bi se zvišale stopnje ponovne uporabe in stopnje recikliranja ter znižale stopnje odstranjevanja, vendar bi to pomenilo tudi upravno breme, obstoječa obveznost ločenega zbiranja, ki bo začela veljati leta 2025, pa bi lahko imela podoben učinek na stopnjo ločenega zbiranja. Med državami članicami obstajajo tudi velike razlike med predvidenimi stopnjami, kar bi lahko otežilo določitev cilja v tej fazi.

Vplivi na MSP se ocenjujejo v okviru postopka ocene učinka. Odposlanci za MSP, ki izbirajo pobude, so ugotovili, da ima ta pobuda velik splošni vpliv na MSP. Kot podlaga za postopek ocene učinka so v celotni tekstilni vrednostni verigi opredeljene različne kategorije MSP.

88 % tekstilnih podjetij je mikropodjetij (0–9 zaposlenih), 12 % je drugih MSP (10–249 zaposlenih), preostalih 0,3 % pa je velikih podjetij (več kot 250 zaposlenih). MSP so bila zelo dobro vključena v javno posvetovanje in postopke ciljno usmerjenega posvetovanja. Pri javnem posvetovanju je sodelovalo 320 MSP v primerjavi s 138 velikimi podjetji. V kategorijah „podjetja/družbe“ in „poslovno združenje“ so MSP poslala 200, velika podjetja pa 99 odgovorov. Poleg tega so člani velikih poslovnih združenj, ki so izrazila podrobna stališča, večinoma MSP, ki predstavljajo sestavo tekstilnega sektorja v fazah proizvodnje in prodaje na drobno ter ravnanja z odpadki.

Na splošno so MSP v svojih dokumentih o stališčih poudarila, da trenutno ni obsežnega načrtovanja za obdelavo odpadkov. Večina se jih je strinjala, da je treba spremeniti oblikovanje v okviru proizvodnje tekstilnih izdelkov in vzorce potrošnje, s čimer bi se zagotovila proizvodnja trajnejših tekstilnih izdelkov višje kakovosti. Poudarila so tudi, da je treba dati prednost preprečevanju nastajanja odpadkov in njihovi ponovni uporabi, določiti cilje za ponovno uporabo in pripravo za ponovno uporabo ter izboljšati sisteme ločenega zbiranja. V zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca so se glavne točke nanašale na zagotovitev, da sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca uresničujejo hierarhijo ravnanja z odpadki, z določitvijo kvantitativnih ciljev za preprečevanje nastajanja odpadkov in pripravo za ponovno uporabo, zagotovitev usklajenega pristopa k prilagajanju pristojbin za razširjeno odgovornost proizvajalca na podlagi ekoloških vidikov in poštene konkurence na trgih recikliranja, omogočanje dostopa izvajalcev dejavnosti priprave za ponovno uporabo do toka odpadkov ter hkratno vključitev socialnih podjetij kot ključnih deležnikov v razvoj, upravljanje in delovanje teh sistemov. Priporočena sta bila tudi uskladitev meril za prenehanje statusa odpadka na ravni EU, ki jo je podprla tudi industrija recikliranja, ter zagotavljanje skladnosti z drugimi regulativnimi pobudami, kot sta uredba o okoljsko primerni zasnovi za

trajnostne izdelke in uredba o pošiljkah odpadkov. Poleg tega so MSP poudarila, da so potrebne smernice za doseganje visokih stopenj ločenega zbiranja tekstilnih odpadkov, medtem ko sta dobro razvito sortiranje in predobdelava vlaken ključna za povečanje recikliranja popotrošniških odpadkov. Nekatera podjetja so izrazila potrebo po usklajeni opredelitvi tekstilnih odpadkov.

Poleg zbiranja dokazov deležnikov o morebitnih vplivih na MSP je bila opravljena dodatna ocena na podlagi podatkov Eurostata o sestavi, prometu in razširjenosti MSP, da bi se opredelili učinki, ki bi znatno vplivali na taka podjetja. V študiji svetovalca so se preučili posebni vplivi na MSP za vsak ukrep. V zvezi s tem ukrepi iz možnosti 1 verjetno ne bodo povzročili znatnega upravnega bremena za MSP, hkrati pa bi morali ukrepi poenostaviti obveznosti za MSP v zvezi z uskladitvijo obsega tekstilnih izdelkov. Platforma za smernice in podporo, predvidena v okviru te možnosti, bi imela največji vpliv na MSP na splošno. Pričakuje se, da bi ukrepi v okviru možnosti 2 in 3 povzročili manjše dodatne stroške za MSP. Najbolj obremenjujoč ukrep, ki se nanaša na uporabo sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca (ukrep 2.9), bi bil usmerjen v MSP, saj je večina proizvajalcev MSP. Poleg tega so obveznosti poročanja usmerjene predvsem v revizijo obstoječih obveznosti, da bi te bolj ustrezale svojemu namenu in da bi se izboljšala zbirka znanja za tekstilni sektor na splošno.

Da bi se preprečila nepotrebna upravna bremena in bremena v zvezi s skladnostjo, je v oceni učinka predlagana, v pravnem besedilu pa določena izključitev mikropodjetij in sektorja ponovne uporabe iz področja uporabe razširjene odgovornosti proizvajalca. Od akterjev iz sektorja ponovne uporabe, ki dajejo na trg nove in rabljene izdelke, bi se zahtevalo, da upoštevajo le nove izdelke in o njih poročajo. Posredna posledica takih izključitev bi bila rahlo povečanje stroškov za podjetja z več kot 10 zaposlenimi, medtem ko bi bila dodatna bremena največja v podjetjih z več kot 250 zaposlenimi.

Vplivi na konkurenčnost so bili ocenjeni kvantitativno, kjer je bilo to mogoče, pri čemer so se upoštevali vplivi na različne vrste konkurenčnosti⁶⁵. Namen cenovne konkurenčnosti je odražati relativne učinke cen, ki jih podjetja ali skupine podjetij lahko določijo na trgu. Dinamična konkurenčnost se nanaša na učinke na raziskave in inovacije, ki bi omogočili ohranitev ali postopno izboljšanje konkurenčnega položaja podjetij. Strateška konkurenčnost se nanaša na zmožnost podjetij, da svoje potrebe po surovinah ali izdelkih delno izpolnijo s ponovno uporabljenimi ali recikliranimi tekstilnimi izdelki v EU. Vplivi na konkurenčnost so pozitivni ali nevtralni.

Možnosti politike v zvezi z odpadno hrano so bile osredotočene na različne vrste, ravni in obseg ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki jih je treba doseči do leta 2030, navedene možnosti pa je mogoče povzeti na naslednji način:

⁶⁵ Za pregled kanalov, prek katerih krožno gospodarstvo vpliva na konkurenčnost, glej Flachenecker, F. „The causal impact of material productivity on macroeconomic competitiveness in the EU“ (Vzročni vpliv snovne produktivnosti na makroekonomsko konkurenčnost v EU), *Environmental Economics and Policy Studies* 20, 2018, str. 17–46, <https://doi.org/10.1007/s10018-016-0180-3> in Flachenecker, F., Kornejew, M., „The causal impact of material productivity on microeconomic competitiveness and environmental performance in the EU“ (Vzročni vpliv snovne produktivnosti na mikroekonomsko konkurenčnost in okoljsko uspešnost v EU), *Environmental Economics and Policy Studies* 21, 2019, str. 87–122, <https://doi.org/10.1007/s10018-018-0223-z>.

možnost 1 temelji na minimalnih ciljih, preučenih v predlogu iz leta 2014 za revizijo okvirne direktive o odpadkih⁶⁶:

- cilj za primarno pridelavo – ni cilja,
- cilj za predelavo in proizvodnjo – 10 %,
- cilj za fazi prodaje na drobno in potrošnje – 15 %;

možnost 2 je ambicioznejša različica z najvišjim ciljem, preučenim leta 2014 za fazi prodaje na drobno in potrošnje:

- cilj za primarno proizvodnjo – ni cilja,
- cilj za predelavo in proizvodnjo – 10 %,
- cilj za fazi prodaje na drobno in potrošnje – 30 %;

možnost 3 odraža zastavljene cilje iz cilja trajnostnega razvoja 12.3 in dodatne zaveze, ki jih je koalicija „Food is never waste“ (Hrana ni nikoli odpadek) sprejela na vrhu ZN o prehranskih sistemih leta 2021:

- cilj za primarno pridelavo – 10 %,
- cilj za predelavo in proizvodnjo – 25 %,
- cilj za fazi prodaje na drobno in potrošnje – 50 %.

Možnosti 1 do 3 vključujejo pravno zavezujoče cilje, tj. zanje velja letno poročanje, če pa se cilji ne dosežejo, se lahko za njihovo uveljavitev začnejo postopki za ugotavljanje kršitev.

Možnost 4 upošteva določitev prostovoljnega cilja na ravni zaveze v okviru cilja trajnostnega razvoja 12.3 v zvezi s fazama prodaje na drobno in potrošnje (tj. 50-odstotno zmanjšanje), pri čemer za zgodnejše faze ni predvidena nobena številčna zaveza. Pri tej možnosti ne bi veljali mehanizmi izvrševanja, razen letnega poročanja o stopnjah odpadne hrane.

Analiza učinkov je pokazala, da vse možnosti prinašajo znatne okoljske koristi. Obseg koristi se od možnosti 1 do možnosti 3 povečuje z obsegom in ravnjo ciljev. Pri možnosti 4 bi bile koristi najmanjše. Glavna korist izhaja iz zmanjšanja emisij toplogrednih plinov (vendar se precej razlikuje glede na metodološki pristop). Drugi vplivi na okolje, upoštevani pri tej oceni učinka – raba zemljišč, eutrofikacija morske vode in raba vode –, kažejo podoben vzorec, tj. da se obseg koristi povečuje z obsegom in ravnjo ciljev.

Kar zadeva gospodarske vplive, se pričakuje, da se bo z zmanjšanjem količine odpadne hrane zmanjšalo povpraševanje po hrani, kar bi lahko imelo zanemarljive negativne učinke na sektor proizvodnje hrane (–3,6 % ob najbolj pesimistični predpostavki) in pozitivne učinke na druge sektorje, rezultat pa bi bil nekoliko pozitiven skupni učinek (do 2,3 milijarde EUR).

Količinsko opredeljivi družbeni vplivi so tesno povezani z gospodarskimi vplivi in kažejo podoben vzorec. Bolj kot se zmanjša količina odpadne hrane, bolj uspešne so možnosti v smislu cenovne dostopnosti hrane in prihrankov gospodinjstev. Po drugi strani se obseg negativnih učinkov na zaposlovanje v agroživilskem sektorju povečuje od možnosti 1 do možnosti 3, vendar se pričakuje, da se bodo ti učinki izravnali prek novih profilov delovnih mest v živilskem sektorju in koristi v drugih gospodarskih sektorjih.

⁶⁶ COM(2014) 397 final.

Pričakuje se, da bo vpliv na MSP omejen. Pobuda je osredotočena na določitev ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane za države članice in se ne bo uporabljala za posamezna podjetja. Medtem ko bodo organi držav članic verjetno sodelovali z vsemi akterji v prehranski verigi, so dosednji ukrepi v državah, ki so sprejele usklajene ukrepe za zmanjšanje količine odpadne hrane, osredotočeni na večja podjetja in prostovoljne ukrepe za spodbujanje sodelovanja pri preprečevanju odpadne hrane, podprte z državnim financiranjem. MSP so v postopku posvetovanja navedla, da ne pričakujejo težav, ki bi jih neposredno povzročila ta pobuda, vendar so še vedno previdna glede morebitnih prihodnjih izvedbenih ukrepov držav članic.

Prednostne možnosti

Na podlagi ocen o tem, kako možnosti prispevajo k dvema glavnima ciljema, ter na podlagi ravnovesja med gospodarskimi vplivi, vplivi na okolje in družbenimi vplivi ter skupnih stroškov in koristi, kjer jih je bilo mogoče izračunati, je prednostna možnost po mnenju Komisije možnost 2. Vendar bi se lahko dodatno preučila možnost, da se ukrepi iz možnosti 2 dopolnijo z določitvijo cilja za zbiranje tekstilnih odpadkov (ukrep 3.6). Torej bi lahko bil tudi ukrep 3.6 del prednostne možnosti. Zaradi pomanjkanja popolnih in zanesljivih podatkov na tej stopnji ni mogoče določiti drugih ciljev za ravnanje s tekstilnimi odpadki.

V oceni učinka je ugotovljeno, da bi določitev 50-odstotne ciljne stopnje ločenega zbiranja tekstilnih izdelkov olajšala usklajeno delovanje različnih deležnikov v tekstilnih vrednostnih verigah, izvajalcev dejavnosti ponovne uporabe in izvajalcev ravnanja z odpadki, da bi se zagotovila obdelava tekstilnih izdelkov v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, ki daje prednost ponovni uporabi in recikliranju iz vlaken v vlakna. Ugotovljeno je tudi, da bo tako ciljno stopnjo morda treba skrbno preučiti glede na trenutne velike razlike v stopnjah ločenega zbiranja po EU in splošno obveznost iz okvirne direktive o odpadkih, da se taki odpadki zbirajo ločeno. Glede na navedene premisleke, okrepljena pravila o organizaciji ločenega zbiranja prek razširjene odgovornosti proizvajalca in cilj za zmanjšanje upravnega bremena prednostna možnost, izražena v zakonodajnem predlogu, ne vključuje cilja za ločeno zbiranje.

Na področju odpadne hrane je prednostna možnost po primerjavi gospodarskih vplivov, vplivov na okolje in družbenih vplivov, pa tudi tehnične izvedljivosti predlaganih možnosti, možnost 2. Pričakuje se, da bo ta možnost učinkovita pri zagotavljanju močne politične spodbude za države članice, da sprejmejo ukrepe za zmanjšanje količine odpadne hrane na nacionalni ravni in dosežejo znatne okoljske koristi, hkrati pa je sorazmerna in izvedljiva. Zato bi bilo treba pri določitvi pravno zavezujočih ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane uporabiti postopen pristop, pri čemer bi se na začetku določila stopnja, ki je nižja od stopnje iz cilja trajnostnega razvoja, da bi se zagotovil skladen odziv držav članic in konkreten napredek pri doseganju cilja 12.3. Vmesni pregled napredka držav članic na podlagi letnega spremljanja stopenj odpadne hrane bi omogočil morebitno prilagoditev ciljev, da bi se okrepil prispevek Unije ter zagotovila dodatna uskladitev s ciljem trajnostnega razvoja 12.3 in usmeritev za nadaljnji napredek po letu 2030.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Stopnje upravnega bremena za javne organe in podjetja se med predlaganimi ukrepi razlikujejo, to breme pa bi izhajalo predvsem iz spremljanja skladnosti in poročanja o njej. Hkrati ta predlog v celoti izkorišča digitalizacijo za zmanjšanje upravnega bremena.

Predlagani cilji za zmanjšanje količine odpadne hrane temeljijo na ukrepih, ki so že vključeni v okvirno direktivo o odpadkih, zato ne ustvarjajo dodatnega upravnega bremena.

Prednostna kombinirana možnost	Opis učinkov	Skupaj
<p>Možnost 2 – dodatne regulativne zahteve + cilj za tekstilne izdelke (ukrep 3.6)</p> <p>IN</p> <p>možnost 2 za cilje za zmanjšanje količine odpadne hrane</p>	<p>Gospodarski stroški</p> <ul style="list-style-type: none"> • 913 milijonov EUR na leto za obveznosti sortiranja • Stroški razvoja registrov v višini 2–12,3 milijona EUR v državah članicah ter stroški vzdrževanja v višini 11 200 EUR in 69 000 EUR na državo članico na leto • 7,79 milijona EUR na leto za poročanje proizvajalcev za namen razširjene odgovornosti proizvajalca • Stroški vodenja registrov organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, in inšpekcijskih pregledov v višini 4,04 milijona EUR • 39,2 milijona EUR na leto za dodatno zbiranje, sortiranje in obdelavo tekstilnih izdelkov, da se doseže 50-odstotna ciljna stopnja zbiranja • 208 EUR na pristojni organ in 78 EUR na izvoznika letno na inšpekcijski pregled • 750 000 EUR na leto za podjetja EU za izpolnjevanje obveznosti poročanja EU • Izgube davka na odlaganje odpadkov na odlagališčih v višini 26,5 milijona EUR za države članice zaradi preusmerjanja tekstilnih izdelkov z odlagališč • Zmanjšanje povpraševanja po hrani za 4,2 % in sprememba vrednosti agroživilske proizvodnje za –1,8 % skupaj z znižanjem tržnih cen za 0,1 % do 2,6 % • Zmanjšanje dohodka kmetij za 4,2 milijarde EUR na leto <p>Skupni stroški prilagajanja za zmanjševanje količine odpadne hrane za akterje v prehranski verigi – 2 milijardi EUR [41 EUR/tono preprečene odpadne hrane]</p> <p>Gospodarske koristi za tekstilni sektor</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Razširjena odgovornost proizvajalca</u>: 3,5–4,5 milijarde EUR skupnih letnih donosov naložb v recikliranje (vključno s koristmi, navedenimi za druge ukrepe) • <u>Dodatno sortiranje</u>: 534 milijonov EUR vrednosti ponovne uporabe na leto in 94 milijonov EUR vrednosti recikliranja na leto • <u>Dodatno zbiranje</u>: 28 milijonov EUR skupne vrednosti ponovne uporabe in recikliranja na leto <p>Gospodarske koristi za zmanjšanje količine odpadne hrane</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skupna dodana vrednost za gospodarstvo EU v višini 1,6 milijarde EUR (kar vključuje zgoraj navedene stroške) • Prihranki pri izdatkih gospodinjstev za hrano v višini 439 EUR na leto na gospodinjstvo (štiri osebe) <p>Koristi za okolje</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 milijonov EUR zaradi zmanjšanja emisij toplogrednih plinov iz tekstilnih odpadkov ter zmanjšanja izpustov onesnaževal v zrak, vodo in tla, ki bi sicer nastali zaradi slabega ravnanja z odpadki • Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 3,9 (v EU) in 12,6 milijona ton (zunaj EU) (vključno s povratnim učinkom) ALI 62 milijonov ton preprečenih emisij toplogrednih plinov (brez upoštevanja povratnega učinka) • Zmanjšanje izpustov onesnaževal v zrak, vodo in tla, ki bi sicer nastali zaradi slabega ravnanja z odpadki 	<p>Stroški:</p> <p>975 milijonov EUR (te stroške bodo morda morali nositi potrošniki ali proizvajalci ali oboji)</p> <p>Skupna dodana vrednost za gospodarstvo EU zaradi zmanjšanja količine odpadne hrane v višini 1,6 milijarde EUR (0,016 %)</p> <p>Koristi:</p> <p>Neposredne koristi v obliki tekstilnih izdelkov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti ali reciklirati, v vrednosti 656 milijonov EUR za trg ponovne uporabe in recikliranja v EU ter podpora za skupne letne donose naložb v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca v višini 3,5–4,5 milijarde EUR</p> <p>Prihranki pri izdatkih gospodinjstev za hrano v višini 439 EUR na leto na gospodinjstvo (štiri osebe)</p> <p>Dodatno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz tekstilnih izdelkov, ki ustreza 16 milijonom EUR na leto, in dodatno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki ustreza 62 milijonom ton na leto (denarno ovrednoteni skupni okoljski prihranki – 9–23 milijard EUR)</p> <p>8 740 delovnih mest, ustvarjenih na področju ravnanja z odpadki, vendar do 135 000 izgubljenih delovnih mest v agroživilskem sektorju (ki naj bi se nadomestila v drugih sektorjih)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Zmanjšanje vpliva na rabo zemljišč za 2,2 bilijona Pt • Zmanjšanje evtrofikacije morske vode za 532 milijonov kg ekvivalentov N • Zmanjšanje pomanjkanja vode za 80 milijard m³ letno • Denarno ovrednoteni skupni okoljski prihranki – 9–23 milijard EUR <p>Koristi za družbo</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 740 delovnih mest, ustvarjenih v zvezi s tekstilnimi izdelki, in ublaženi družbeni učinki odpadkov EU v tretjih državah (ni ocene neto učinka; za podrobnosti in osnovne predpostavke glej Prilogo 4) • Do 135 000 izgubljenih delovnih mest v agroživilskem sektorju (pričakuje se, da se bodo nadomestila v drugih sektorjih) 	<p>Splošna uspešnost, učinkovitost in skladnost: pozitivne</p>
--	---	---

- **Temeljne pravice**

Predlog nima posledic za varstvo temeljnih pravic.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Vključena ocena finančnih posledic kaže podrobne proračunske posledice ter človeške in upravne vire, ki se zahtevajo v tem predlogu.

Evropska komisija, natančneje Generalni direktorat za okolje (GD ENV) ter Generalni direktorat za zdravje in varnost hrane (GD SANTE), bo odgovorna za pogajanja o Direktivi v rednem postopku soodločanja, pa tudi za njeno splošno izvajanje in sprejetje vseh v njej predvidenih izvedbenih in delegiranih aktov. Med drugimi generalnimi direktorati in agencijami, ki bodo zagotovili prispevke, sta GD Skupno raziskovalno središče (JRC) in Evropska agencija za okolje (EEA).

Sedanje finančne simulacije za GD ENV temeljijo na obstoječih 0,75 EPDČ (AD) za postopek soodločanja in izvajanje ter novih 3,0 EPDČ pogodbenih uslužbencev za tehnično izvajanje priprave predvidenih izvedbenih aktov.

Finančne simulacije za GD SANTE temeljijo na obstoječih 0,5 EPDČ (AD) za postopek soodločanja in spremljanje izvajanja v državah članicah.

Stroški osebja Komisije na podlagi zadnjih javno dostopnih plačnih lestvic znašajo skupaj 2 033 000 EUR.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Predlog vključuje več določb za izboljšanje spremljanja. V Prilogi 14 k oceni učinka so podrobno opisana orodja za spremljanje in vrednotenje. Učinek prednostne možnosti politike pri doseganju ciljev za zmanjšanje nastajanja tekstilnih odpadkov in preostalih tekstilnih odpadkov se spremlja na podlagi kazalnikov in ciljev, določenih v ukrepu 3.6, in na podlagi izboljšanih tokov podatkov o tekstilnih izdelkih, ki izhajajo iz ukrepa 2.14. Ti tokovi podatkov bodo omogočili tudi določitev dodatnih ciljev glede učinkovitosti, katerih določitev je v okviru možnosti 3 trenutno ocenjena kot neizvedljiva. Spremljanje temelji na letnih podatkih o tekstilnih izdelkih, pripravljenih za ponovno uporabo, v okviru sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca (ukrep 2.14; za podrobnosti glej Prilogo 10).

V primeru odpadne hrane bo spremljanje temeljilo na obstoječih obveznostih poročanja, tj. letnem poročanju držav članic o nastalih količinah odpadne hrane (člen 37(3) okvirne direktive o odpadkih), in dvoletnem pregledu napredka pri izvajanju programov preprečevanja odpadne hrane, ki ga izvaja Evropska agencija za okolje (člen 30 okvirne direktive o odpadkih).

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Člen 1 določa spremembe okvirne direktive o odpadkih, zlasti naslednje člene navedene direktive:

člen 2(1), točka (a), določa spremenjeno področje uporabe izključitve plinastih izpustov v ozračje ter ogljikovega dioksida, zajetega in transportiranega za namene geološkega shranjevanja ter geološko shranjenega, iz področja uporabe Direktive.

V členu 3 so določene nove opredelitve pojmov „proizvajalec tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc“, „omogočanje dostopnosti na trgu“, „organizacija, pristojna za odgovornost proizvajalcev“, „spletna platforma“ in „potrošnik“.

Člen 9a določa zahteve glede ukrepov, ki jih morajo države članice sprejeti za preprečevanje odpadne hrane, v zvezi s podpiranjem sprememb vedenja in sodelovanja v dobavni verigi (1) ter opredeljuje cilje za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki jih morajo države članice doseči do leta 2030 (4).

Člen 22a določa zahteve v zvezi z ukrepi, ki jih morajo države članice sprejeti za uvedbo sistema razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke, ter usklajena pravila za njegovo uporabo, tudi v zvezi z izdelki, ki spadajo na njegovo področje uporabe, in obsegom finančne odgovornosti proizvajalcev.

Člen 22b določa zahteve glede ukrepov, ki jih morajo države članice sprejeti za vzpostavitev registra proizvajalcev tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov za izvajanje sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca.

Člen 22c določa zahteve glede ukrepov, ki jih morajo države članice sprejeti za ustanovitev organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, za tekstilne izdelke in določitev njihovih odgovornosti.

Člen 22d določa zahteve glede ukrepov, ki jih morajo države članice sprejeti za ravnanje s tekstilnimi odpadki.

Člen 29a določa obveznosti glede ukrepov, ki jih morajo države članice sprejeti za pregled in prilagoditev svojih programov preprečevanja odpadne hrane, da bi dosegle cilje za zmanjšanje (1), in za imenovanje pristojnih organov, odgovornih za usklajevanje ukrepov za zmanjšanje količine odpadne hrane (2).

Člen 37 določa zahteve glede poročanja v zvezi z ukrepi, ki jih morajo države članice sprejeti v zvezi s tekstilnimi izdelki, in spremembo zahtev glede poročanja držav članic Evropski agenciji za okolje v zvezi s pretokom podatkov o ponovni uporabi izdelkov.

Člen 2 določa prenos sprememb Direktive.

Člen 3 določa začetek veljavnosti sprememb Direktive.

Člen 4 določa naslovnike sprememb Direktive.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski zeleni dogovor in akcijski načrt za krožno gospodarstvo³ pozivata k okrepljenemu in pospešenemu ukrepanju Unije in držav članic za zagotovitev okoljske in družbene trajnostnosti tekstilnega in živilskega sektorja, saj sta to sektorja, ki zahtevata največ virov in povzročata znatne negativne okoljske zunanje učinke. V navedenih sektorjih finančne in tehnološke vrzeli ovirajo napredek pri prehodu na krožno gospodarstvo in razogljičenje. Živilski in tekstilni sektor sta prvi oziroma četrti sektor na lestvici sektorjev, ki zahtevajo največ virov⁴, ter ne spoštujeta v celoti temeljnih načel Unije za ravnanje z odpadki, določenih s hierarhijo ravnanja z odpadki, v skladu s katero je treba dati prednost preprečevanju nastajanja odpadkov, čemur sledita priprava za ponovno uporabo in recikliranje. Ti izzivi zahtevajo sistemske rešitve s pristopom celotnega življenjskega kroga.
- (2) V skladu s strategijo EU za trajnostne in krožne tekstilne izdelke⁵ so potrebne pomembne spremembe, da bi se oddaljili od trenutno prevladujočega linearnega načina zasnove, proizvodnje, uporabe in odlaganja tekstilnih izdelkov, pri čemer je treba zlasti omejiti hitro modo. V navedeni strategiji je navedeno, da je treba zagotoviti, da proizvajalci prevzamejo odgovornost za odpadke, ki nastanejo iz njihovih izdelkov, predvidena pa je določitev pravil o razširjeni odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke, usklajenih na ravni Unije, s prilagajanjem pristojbin na podlagi ekoloških vidikov. Določeno je, da je ključni cilj takih pravil ustvariti ekonomijo za zbiranje, sortiranje, ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in

¹ UL C , , str. .

² UL C , , str. .

³ COM(2020) 98 final z dne 11. marca 2020.

⁴ *EU Transition Pathways* (Načrti EU za prehod) (europa.eu).

⁵ COM(2022) 141 final z dne 30. marca 2022.

recikliranje ter spodbujati proizvajalce, da zagotovijo, da so njihovi izdelki zasnovani z upoštevanjem načel krožnosti. Strategija v ta namen določa, da je treba znaten delež prispevkov proizvajalcev v sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca nameniti ukrepom za preprečevanje nastajanja odpadkov in pripravi za ponovno uporabo. Podpira tudi potrebo po okrepljenih in bolj inovativnih pristopih k trajnostnemu upravljanju bioloških virov, da bi se povečali krožnost in vrednotenje odpadne hrane ter ponovna uporaba tekstilnih izdelkov na biološki osnovi.

- (3) Ob upoštevanju negativnih učinkov odpadne hrane so se države članice zavezale, da bodo sprejele ukrepe za spodbujanje preprečevanja in zmanjševanja količine odpadne hrane v skladu z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, ki jo je 25. septembra 2015 sprejela Generalna skupščina Združenih narodov (ZN), zlasti njenim ciljem prepoloviti svetovno količino odpadne hrane na prebivalca v prodaji na drobno in pri potrošnikih ter zmanjšati izgube hrane vzdolž proizvodnih in dobavnih verig, vključno z izgubami po spravilu pridelka, do leta 2030. Navedeni ukrepi so bili namenjeni preprečevanju in zmanjševanju količin odpadne hrane pri primarni pridelavi, predelavi in proizvodnji, prodaji na drobno in drugi distribuciji hrane ter v restavracijah in gostinskih dejavnostih, pa tudi v gospodinjstvih.
- (4) Komisija se je po Konferenci o prihodnosti Evrope zavezala, da bo državljskim forumom omogočila, da pred pripravo nekaterih ključnih predlogov o njih razpravljajo in izdajo priporočila. V tem okviru je bil sklican evropski državljski forum, ki je potekal od decembra 2022 do februarja 2023, da bi pripravil seznam priporočil⁶ o tem, kako okrepiti ukrepe za zmanjšanje količine odpadne hrane v Uniji. Ker gospodinjstva ustvarijo več kot polovico odpadne hrane, ki nastane v Uniji, je zlasti pomemben pogled državljanov in državljanek na preprečevanje odpadne hrane. Državljan in državljanke so priporočili tri glavna področja ukrepanja, ki vključujejo krepitev sodelovanja v prehranski vrednostni verigi, pobude za živilska podjetja in podporo za spremembo vedenja potrošnikov. Priporočila foruma bodo še naprej podpirala splošni delovni program Komisije v zvezi s preprečevanjem odpadne hrane in se bodo lahko uporabljala kot vodilo za pomoč državam članicam pri doseganju ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane.
- (5) Z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷ je bil iz področja uporabe Direktive 2006/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁸ izključen ogljikov dioksid, zajet in transportiran za namene geološkega shranjevanja ter geološko shranjen v skladu z zahtevami iz Direktive 2006/12/ES. Vendar določba iz Direktive 2009/31/ES o spremembi Direktive 2006/12/ES ni bila vključena v Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁹, s katero je bila razveljavljena Direktiva 2006/12/ES. Zato ta direktiva zaradi zagotavljanja pravne varnosti vključuje spremembe Direktive 2009/31/ES v zvezi z izključitvijo ogljikovega dioksida, zajetega in transportiranega za namene geološkega shranjevanja ter geološko shranjenega, iz področja uporabe Direktive 2008/98/ES.
- (6) Opredelitve proizvajalcev tekstilnih izdelkov, spletnih platform in organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, ki so povezani z izvajanjem razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke, je treba vključiti v

⁶ Za popoln seznam priporočil glej Prilogo 16 k poročilu o oceni učinka.

⁷ UL L 140, 5.6.2009, str. 114.

⁸ UL L 114, 27.4.2006, str. 9.

⁹ UL L 312, 22.11.2008, str. 3.

Direktivo 2008/98/ES, da se pojasni področje uporabe teh pojmov in povezanih obveznosti.

- (7) Države članice so do določene mere pripravile gradiva in izvedle kampanje, usmerjene v preprečevanje odpadne hrane, za potrošnike in nosilce živilske dejavnosti, vendar so ta gradiva in kampanje osredotočeni predvsem na ozaveščanje, ne pa na spodbujanje sprememb vedenja. Da bi se v celoti izkoristil potencial za zmanjšanje količine odpadne hrane in zagotovil napredek skozi čas, je treba razviti ukrepe za spremembo vedenja, ki bodo prilagojeni posebnim razmeram in potrebam v državah članicah ter v celoti vključeni v nacionalne programe preprečevanja odpadne hrane. Pozornost bi bilo treba nameniti tudi regionalnim krožnim rešitvam, vključno z javno-zasebnimi partnerstvi in državljsko udeležbo ter prilagajanjem posebnim regionalnim potrebam, kot so najbolj oddaljene regije ali otoki.
- (8) Kljub vse večji ozaveščenosti o negativnih učinkih in posledicah odpadne hrane, političnim zavezam, sprejetim na ravni EU in držav članic, ter ukrepom Unije, izvedenim od sprejetja akcijskega načrta za krožno gospodarstvo iz leta 2015, se nastajanje odpadne hrane ne zmanjšuje dovolj, da bi se dosegel znaten napredek pri doseganju cilja 12.3 v okviru cilja trajnostnega razvoja ZN št. 12. Za zagotovitev znatnega prispevka k doseganju cilja trajnostnega razvoja 12.3 bi bilo treba ukrepe, ki jih morajo sprejeti države članice, okrepiti, da bi se dosegel napredek pri izvajanju te direktive in drugih ustreznih ukrepov za zmanjšanje nastajanja odpadne hrane.
- (9) Da bi se v kratkem roku dosegli rezultati, nosilcem živilske dejavnosti, potrošnikom in javnim organom pa zagotovila potrebna dolgoročna perspektiva, bi bilo treba določiti količinsko opredeljene cilje za zmanjšanje nastajanja odpadne hrane, ki bi jih morale države članice doseči do leta 2030.
- (10) Ob upoštevanju zavezanosti Unije ambicijam iz cilja trajnostnega razvoja 12.3 bi bilo treba z določitvijo ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki bi jih morale države članice doseči do leta 2030, zagotoviti močno politično spodbudo za ukrepanje in znaten prispevek k svetovnim ciljem. Vendar bi morali biti taki cilji glede na njihovo pravno zavezujočo naravo sorazmerni in izvedljivi, upoštevati pa bi morali vlogo različnih akterjev v prehranski verigi in njihovo zmogljivost (zlasti mikro in malih podjetij). Zato bi bilo treba pri določitvi pravno zavezujočih ciljev uporabiti postopen pristop, pri čemer bi se na začetku določila stopnja, ki je nižja od stopnje iz cilja trajnostnega razvoja, da bi se zagotovil skladen odziv držav članic in konkreten napredek pri doseganju cilja 12.3.
- (11) Zmanjšanje količine odpadne hrane v fazah proizvodnje in potrošnje zahteva različne pristope in ukrepe ter vključuje različne skupine deležnikov. Zato bi bilo treba predlagati en cilj za fazo predelave in proizvodnje, drugega pa za fazo prodaje na drobno in distribucije hrane, restavracij in gostinskih dejavnosti ter gospodinjstev.
- (12) Ob upoštevanju soodvisnosti med fazama distribucije in potrošnje v prehranski verigi, zlasti vpliva maloprodajnih praks na vedenje potrošnikov in razmerja med porabo hrane v gospodinjstvu in zunaj njega, je priporočljivo določiti skupni cilj za ti fazi prehranske verige. Z določitvijo ločenih ciljev za vsako od teh faz bi se povečala nepotrebna zapletenost in omejila prožnost držav članic pri osredotočanju na svoja posebna področja, ki vzbujajo zaskrbljenost. Da skupni cilj ne bi povzročil prevelikega bremena za nekatere nosilce dejavnosti, se bo državam članicam svetovalo, naj pri določanju ukrepov za doseganje skupnega cilja upoštevajo načelo sorazmernosti.

- (13) Demografske spremembe pomembno vplivajo na količino porabljene hrane in nastajanje odpadne hrane. Zato bi bilo treba skupni cilj za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki bi se uporabljal za prodajo na drobno in drugo distribucijo hrane, restavracije in gostinske dejavnosti ter gospodinjstva, izraziti kot odstotno spremembo stopenj odpadne hrane na prebivalca, da bi se upoštevale spremembe prebivalstva.
- (14) Na podlagi usklajene metodologije iz Delegiranega sklepa Komisije (EU) 2019/1597¹⁰ je bilo prvo leto, za katero so bili zbrani podatki o stopnjah odpadne hrane, leto 2020. Zato bi bilo treba leto 2020 uporabiti kot izhodišče za določitev ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane. Državam članicam, ki lahko dokažejo, da so meritve odpadne hrane izvajale pred letom 2020 z uporabo metod, skladnih z Delegiranim sklepom (EU) 2019/1597, bi bilo treba dovoliti uporabo izhodiščnega leta pred letom 2020.
- (15) Za zagotovitev, da se s postopnim pristopom k doseganju globalnega cilja dosežejo njegovi cilji, bi bilo treba stopnje, določene za pravno zavezujoče cilje za zmanjšanje količine odpadne hrane, pregledati in po potrebi spremeniti, da bi se upošteval napredek, ki ga bodo sčasoma dosegle države članice. To bi omogočilo morebitno prilagoditev ciljev za okrepitev prispevka Unije in nadaljnjo usklajitev s ciljem trajnostnega razvoja 12.3, ki bi ga bilo treba doseči do leta 2030, ter zagotovitev usmeritve za nadaljnji napredek po navedenem letu.
- (16) Da bi se zagotovilo boljše, bolj pravočasno in enotnejše izvajanje določb v zvezi s preprečevanjem odpadne hrane, predvidele morebitne pomanjkljivosti pri izvajanju in omogočilo ukrepanje pred iztekom rokov za izpolnitev ciljev, bi bilo treba sistem poročil za zgodnje opozarjanje, ki je bil uveden leta 2018, razširiti na cilje za zmanjšanje količine odpadne hrane.
- (17) V skladu z načelom onesnaževalec plača iz člena 191(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) je bistveno, da proizvajalci, ki dajejo nekatere tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke na trg Unije, prevzamejo odgovornost za ravnanje z njimi ob koncu življenjske dobe in za podaljšanje njihove življenjske dobe z omogočanjem dostopnosti rabljenih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov na trgu za ponovno uporabo. Za izvajanje načela onesnaževalec plača je primerno določiti obveznosti glede ravnanja z odpadki za proizvajalce tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki vključujejo vse proizvajalce, uvoznike ali distributerje, ki ne glede na uporabljeno metodo prodaje, vključno s pogodbami, sklenjenimi na daljavo, kot so opredeljene v členu 2, točka 7, Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹¹, navedene izdelke prvič poklicno dajo na voljo na trgu na ozemlju države članice pod svojim imenom ali blagovno znamko. Iz skupine proizvajalcev, ki jih zajema razširjena odgovornost proizvajalca, bi morali biti izključeni mikropodjetja in samozaposleni krojači, ki izdelujejo po meri narejene izdelke, zaradi njihove manjše vloge na trgu tekstilnih izdelkov, pa tudi subjekti, ki dajejo na trg rabljene tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke ali take izdelke, pridobljene

¹⁰ Delegirani sklep Komisije (EU) 2019/1597 z dne 3. maja 2019 o dopolnitvi Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s skupno metodologijo in minimalnimi zahtevami glede kakovosti, da se zagotovi enotno merjenje stopenj odpadne hrane (UL L 248, 27.9.2019, str. 77).

¹¹ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

iz navedenih rabljenih ali odpadnih izdelkov, da bi se v Uniji podprla ponovna uporaba, tudi prek popravil, obnove in večvrednostnega recikliranja, pri katerih se nekatere funkcije prvotnega izdelka spremenijo.

- (18) Obstajajo velike razlike v načinu vzpostavitve ali načrtovanja vzpostavitve ločenega zbiranja tekstilnih izdelkov, bodisi na podlagi sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca bodisi na podlagi drugih pristopov. Kjer se upoštevajo sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca, prav tako obstajajo velike razlike, na primer glede izdelkov v njihovem področju uporabe in odgovornosti proizvajalcev ter modelov upravljanja. Pravila o razširjeni odgovornosti proizvajalca iz Direktive 2008/98/ES bi se zato morala na splošno uporabljati za sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca za proizvajalce tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov. Vendar bi jih bilo treba dopolniti z dodatnimi posebnimi določbami, ki so pomembne za značilnosti tekstilnega sektorja, zlasti za velik delež malih in srednjih podjetij (MSP) med proizvajalci, vlogo socialnih podjetij in pomen ponovne uporabe za povečanje trajnosti tekstilne vrednostne verige. Poleg tega bi morala biti podrobnejša in usklajena, da se prepreči nastanek razdrobljenega trga, ki bi lahko negativno vplival na sektor, zlasti na mikropodjetja in MSP, za zbiranje, obdelavo in recikliranje, ter da se zagotovijo jasne spodbude za oblikovanje trajnostnih tekstilnih izdelkov in politike ter olajša razvoj trgov sekundarnih surovin. V zvezi s tem se države članice spodbuja, naj razmislijo o pooblastitvi več organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, saj lahko konkurenca med takimi organizacijami prinese večje koristi za potrošnike, poveča inovativnost, zniža stroške, izboljša stopnje zbiranja in poveča izbiro za proizvajalce, ki želijo skleniti pogodbo s takimi organizacijami.
- (19) Tekstilni izdelki za gospodinjstvo in oblačila predstavljajo največji delež potrošnje tekstilnih izdelkov v Uniji in največ prispevajo k netrajnostnim vzorcem prekomerne proizvodnje in prekomerne potrošnje. Poleg tega so vsi obstoječi sistemi ločenega zbiranja v državah članicah osredotočeni na tekstilne izdelke za gospodinjstvo in oblačila, pa tudi na druga popotrošniška oblačila ter dodatke in obutev, ki niso sestavljeni predvsem iz tekstila. Zato bi morale področje uporabe vzpostavljenega sistema razširjene odgovornosti proizvajalca zajemati tekstilne izdelke za gospodinjstvo in druge oblačilne izdelke, oblačilne dodatke in obutev. Za zagotovitev pravne varnosti za proizvajalce izdelkov, za katere velja razširjena odgovornost proizvajalca, bi bilo treba izdelke, ki spadajo v njeno področje uporabe, opredeliti s sklicevanjem na oznake kombinirane nomenklature v skladu s Prilogo I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87¹².
- (20) Tekstilni sektor zahteva veliko virov. Čeprav v zvezi s proizvodnjo surovin in tekstilnih izdelkov večina pritiskov in vplivov, povezanih s potrošnjo oblačil, obutve in tekstilnih izdelkov za gospodinjstvo v Uniji, nastane v tretjih državah, ti pritiski in vplivi zaradi svojega globalnega vpliva na podnebje in okolje vplivajo tudi na Unijo. Zato lahko preprečevanje, priprava za ponovno uporabo in recikliranje tekstilnih odpadkov prispevajo k zmanjšanju svetovnega okoljskega odtisa sektorja, tudi v Uniji. Poleg tega sedanje ravnanje s tekstilnimi odpadki, ki ni gospodarno z viri, ni v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki in povzroča okoljsko škodo tako v Uniji kot v tretjih državah, tudi zaradi emisij toplogrednih plinov, ki jih povzročata sežiganje in odlaganje odpadkov na odlagališčih.

¹²

UL L 256, 7.9.1987, str. 1.

- (21) Namen razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke je zagotoviti visoko raven varstva okolja in zdravja v Uniji, ustvariti ekonomijo za zbiranje, sortiranje, ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje, zlasti recikliranje iz vlaken v vlakna, ter spodbujati proizvajalce, da zagotovijo, da so njihovi izdelki zasnovani z upoštevanjem načel krožnosti. Proizvajalci tekstilnih izdelkov in obutve bi morali financirati stroške zbiranja, sortiranja za ponovno uporabo, priprave za ponovno uporabo ter stroške recikliranja in druge obdelave zbranih rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov in obutve, vključno z neprodanimi potrošniškimi izdelki, ki se štejejo za odpadke in so bili dobavljeni na ozemlju držav članic po začetku veljavnosti te direktive o spremembi, da se zagotovi, da se obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca ne uporabljajo retroaktivno in so v skladu z načelom pravne varnosti. Navedeni proizvajalci bi morali financirati tudi stroške izvajanja raziskav o sestavi zbranih mešanih komunalnih odpadkov, podpore raziskavam in razvoju tehnologij sortiranja in recikliranja, poročanja o ločenem zbiranju, ponovni uporabi in drugi obdelavi ter zagotavljanja informacij končnim uporabnikom o vplivu tekstilnih izdelkov in trajnostnem ravnanju z njimi.
- (22) Proizvajalci bi morali biti odgovorni za vzpostavitev sistemov zbiranja za zbiranje vseh rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov ter zagotavljanje, da se ti izdelki po zbiranju sortirajo za ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje, da se čim bolj poveča razpoložljivost rabljenih oblačil in obutve ter zmanjšajo količine za vrste ravnanja z odpadki, ki so nižje v hierarhiji ravnanja z odpadki. Zagotavljanje, da se tekstilni izdelki lahko uporabljajo in se uporabljajo ter ponovno uporabljajo dlje časa, je najučinkovitejši način za znatno zmanjšanje njihovega vpliva na podnebje in okolje. To bi moralo omogočiti tudi trajnostne in krožne poslovne modele, kot so ponovna uporaba, izposoja in popravila, storitve jemanja nazaj in prodaja rabljenih izdelkov na drobno, s čimer bi se ustvarili nova kakovostna zelena delovna mesta in priložnosti za prihranke državljanov pri stroških. Da bi se nastajanje tekstilnih odpadkov ločilo od rasti tega sektorja, je nujno, da proizvajalci prevzamejo odgovornost za odpadke, ki nastanejo iz njihovih izdelkov. Zato bi morali biti proizvajalci odgovorni tudi za recikliranje, pri čemer bi morali prednost dati predvsem povečanju obsega recikliranja iz vlaken v vlakna, ter za druge postopke predelave in odstranjevanje.
- (23) Proizvajalci in organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, bi morali financirati povečanje recikliranja tekstilnih izdelkov, zlasti recikliranja iz vlaken v vlakna, kar bi omogočilo recikliranje bolj raznolikih materialov in ustvarilo vir surovin za proizvodnjo tekstilnih izdelkov v Uniji. Pomembno je tudi, da proizvajalci finančno podpirajo raziskave in inovacije na področju tehnološkega razvoja rešitev za samodejno sortiranje in sortiranje po sestavi, ki omogočajo ločevanje in recikliranje mešanih materialov ter dekontaminacijo odpadkov, da se omogočijo visokokakovostne rešitve za recikliranje iz vlaken v vlakna in uvajanje vsebnosti recikliranih vlaken. Za lažjo uskladitev s to direktivo bi morale države članice zagotoviti, da so gospodarskim subjektom iz tekstilnega sektorja, zlasti malim in srednjim podjetjem, na voljo informacije in pomoč, ki bi morale biti v obliki smernic, finančne podpore, dostopa do financiranja, gradiva za specializirano usposabljanje vodstva in osebja ali organizacijske in tehnične pomoči. Če se podpora financira iz državnih sredstev, tudi če se v celoti financira s prispevki, ki jih naloži javni organ in se zaračunajo zadevnim podjetjem, lahko pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU; v takih primerih morajo države članice zagotoviti skladnost s pravili o državni pomoči. Mobilizacija zasebnih in javnih naložb v krožnost in razogljičenje tekstilnega sektorja

sta tudi v središču več programov financiranja in časovnih načrtov Unije, kot so vozlišča za krožnost in posebni razpisi v okviru programa Obzorje Evropa. Poleg tega je treba dodatno oceniti izvedljivost določitve ciljev Unije za recikliranje tekstilnih izdelkov, da bi se podprli in spodbudili tehnološki razvoj in naložbe v infrastrukturo za recikliranje ter prizadevanja za okoljsko primerno zasnovo za recikliranje.

- (24) Rabljene in odpadne tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke bi bilo treba od 1. januarja 2025 zbirati ločeno od drugih tokov odpadkov, kot so kovine, papir in karton, steklo, plastika, les in biološki odpadki, da bi se ohranila možnost njihove ponovne uporabe in potencial za visokokakovostno recikliranje. Glede na vpliv na okolje in izgubo materialov zaradi dejstva, da se rabljeni in odpadni tekstilni izdelki ne zbirajo ločeno in zato niso obdelani na okolju prijazen način, bi morala mreža za zbiranje rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov pokrivati celotno ozemlje držav članic, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, poleg tega bi morala biti blizu končnemu uporabniku in ne bi smela biti usmerjena le v območja in izdelke, pri katerih je zbiranje dobičkonosno. Mreža za zbiranje bi morala biti organizirana v sodelovanju z drugimi akterji, dejavnimi v sektorjih ravnanja z odpadki in ponovne uporabe, kot so občine in socialna podjetja. Glede na znatne koristi za okolje in podnebje, povezane s ponovno uporabo, bi morala biti primarni in sekundarni namen mreže za zbiranje ustrezno zbiranje tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti oziroma reciklirati. Ker potrošnik ni usposobljen za razlikovanje med predmeti, ki jih je mogoče ponovno uporabiti, in predmeti, ki jih je mogoče reciklirati, bi morali sistemi zbiranja, tudi zaradi logistične učinkovitosti, zagotavljati zbiralne vsebnike, v katerih se skupaj zbirajo rabljeni in odpadni predmeti. Visoke stopnje zbiranja bi spodbudile visoko učinkovitost ponovne uporabe in kakovostno recikliranje v tekstilnih dobavnih verigah, povečale uporabo kakovostnih sekundarnih surovin ter podprle načrtovanje naložb v infrastrukturo za sortiranje in predelavo tekstilnih izdelkov. Za preverjanje in izboljšanje učinkovitosti mreže za zbiranje in informacijskih kampanj bi bilo treba vsaj na ravni NUTS 2 izvajati redne raziskave o sestavi zbranih mešanih komunalnih odpadkov, da bi se določila količina odpadnih tekstilnih izdelkov in obutve med njimi. Poleg tega bi morale organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, vsako leto izračunati in javno objaviti informacije o uspešnosti sistemov ločenega zbiranja in doseženi letni stopnji ločenega zbiranja.
- (25) Glede na ključno vlogo socialnih podjetij in subjektov socialnega gospodarstva v obstoječih sistemih zbiranja tekstilnih izdelkov ter njihov potencial za ustvarjanje lokalnih, trajnostnih, participativnih in vključujočih poslovnih modelov ter kakovostnih delovnih mest v Uniji v skladu s cilji akcijskega načrta EU za socialno gospodarstvo¹³ bi bilo treba z uvedbo sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca ohraniti in podpirati dejavnosti socialnih podjetij in subjektov socialnega gospodarstva, ki se ukvarjajo z ravnanjem z rabljenimi tekstilnimi izdelki. Zato bi bilo treba te subjekte obravnavati kot partnerje v sistemih ločenega zbiranja, ki podpirajo povečanje ponovne uporabe in popravil ter ustvarjajo kakovostna delovna mesta za vse, zlasti za ranljive skupine.
- (26) Proizvajalci in organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, bi morali dejavno sodelovati pri obveščanju končnih uporabnikov, zlasti potrošnikov, o tem, da bi bilo

¹³ COM(2021) 778 final z dne 9. decembra 2021.

treba rabljene in odpadne tekstilne izdelke in obutev zbirati ločeno, da so na voljo sistemi zbiranja in da imajo končni uporabniki pomembno vlogo pri zagotavljanju preprečevanja nastajanja odpadkov in okolju čim bolj prijaznega ravnanja s tekstilnimi odpadki. To obveščanje bi moralo vključevati informacije o razpoložljivosti ureditev za ponovno uporabo tekstilnih izdelkov in obutve, okoljskih koristih trajnostne potrošnje ter vplivih tekstilne industrije oblačil na okolje in zdravje ter njenih družbenih vplivih. Končni uporabniki bi morali biti obveščeni tudi o svoji pomembni vlogi pri sprejemanju informiranih, odgovornih in trajnostnih odločitev o potrošnji tekstila ter zagotavljanju okolju čim bolj prijaznega ravnanja s tekstilnimi odpadki in odpadno obutvijo. Te zahteve glede informacij se uporabljajo poleg zahtev glede zagotavljanja informacij končnim uporabnikom v zvezi s tekstilnimi izdelki iz uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke¹⁴ in Uredbe (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵. Za razkritje informacij vsem končnim uporabnikom bi bilo treba uporabljati sodobne informacijske tehnologije. Informacije bi bilo treba zagotoviti na tradicionalne načine, na primer na plakatih na notranjih in zunanjih površinah ter s kampanjami v družbenih medijih, in na bolj inovativne načine, kot je elektronski dostop do spletišč, zagotovljen s kodami QR.

- (27) Da bi se povečali krožnost in okoljska trajnostnost tekstilnih izdelkov ter zmanjšali škodljivi vplivi na podnebje in okolje, bodo v Uredbi .../... [Urad za publikacije: vstaviti serijsko številko in institucije za uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke ter dopolniti opombo]¹⁶ oblikovane zavezujoče zahteve glede okoljsko primerne zasnove za tekstilne izdelke, ki bodo, odvisno od tega, kaj bo glede na oceno učinka koristno za povečanje okoljske trajnostnosti tekstilnih izdelkov, urejale trajnost, možnost ponovne uporabe in popravljivost tekstilnih izdelkov in možnost recikliranja iz vlaken v vlakna ter obvezno vsebnost recikliranih vlaken v tekstilnih izdelkih. Uredba bo urejala tudi prisotnost snovi, ki vzbujajo skrb, da bi se omogočila njihovo zmanjšanje in sledenje z namenom zmanjšanja nastajanja odpadkov in izboljšanja recikliranja ter preprečevanje in zmanjšanje izločanja sintetičnih vlaken v okolje, da bi se znatno zmanjšali izpusti mikroplastike. Hkrati je prilagajanje pristojbin za razširjeno odgovornost proizvajalca učinkovit gospodarski instrument za spodbujanje bolj trajnostnega oblikovanja tekstilnih izdelkov, ki vodi k boljši krožni zasnovi. Za zagotovitev močne spodbude za okoljsko primerno zasnovo ob upoštevanju ciljev notranjega trga in sestave tekstilnega sektorja, ki ga sestavljajo predvsem MSP, je treba uskladiti merila za prilagajanje pristojbin za razširjeno odgovornost proizvajalca na podlagi najpomembnejših parametrov okoljsko primerne zasnove, da se omogoči ravnanje s tekstilnimi izdelki v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki. Prilagajanje pristojbin v skladu z merili za okoljsko primerno zasnovo bi moralo temeljiti na zahtevah za okoljsko primerno zasnovo in njihovih metodologijah za merjenje za tekstilne izdelke, sprejetih v skladu z uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke ali drugo zakonodajo Unije, ki določa usklajena trajnostna merila in metode merjenja za tekstilne izdelke, in to le, če so te metode sprejete. Primerno je, da se Komisijo pooblasti za sprejetje usklajenih pravil za

¹⁴ UL: vstaviti referenčno številko, ko bo Uredba sprejeta.

¹⁵ Uredba (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih izdelkov ter razveljavitvi Direktive Sveta 73/44/EGS in direktiv 96/73/ES in 2008/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 272, 18.10.2011, str. 1).

¹⁶ UL: vstaviti referenčno številko, ko bo Uredba sprejeta.

prilagajanje pristojbin, da se zagotovi uskladitev meril za prilagajanje pristojbin z navedenimi zahtevami za izdelke.

- (28) Za spremljanje izpolnjevanja obveznosti proizvajalcev v zvezi z njihovimi finančnimi in organizacijskimi obveznostmi za zagotavljanje ravnanja z rabljenimi in odpadnimi tekstilnimi izdelki, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki, katerih dostopnost prvič omogočijo na trgu na ozemlju države članice, mora vsaka država članica vzpostaviti in voditi register proizvajalcev, proizvajalci pa bi se morali registrirati. Zahteve in format za registracijo bi bilo treba čim bolj uskladiti po vsej Uniji, da se olajša registracija, zlasti kadar proizvajalci prvič omogočijo dostopnost tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov na trgu v različnih državah članicah. Informacije v registru bi morale biti dostopne tistim subjektom, ki imajo vlogo pri preverjanju izpolnjevanja obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca in njegovem izvrševanju.
- (29) Ker je v tekstilnem sektorju 99 % malih in srednjih podjetij, bi si bilo treba pri izvajanju sistema razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke prizadevati čim bolj zmanjšati upravno breme. Zato bi morala podjetja kolektivno izpolnjevati razširjeno odgovornost proizvajalca, in sicer prek organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, ki bi prevzele odgovornost v njihovem imenu. Organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, bi morale pridobiti odobritev držav članic in bi morale med drugim z dokazili dokazati, da imajo finančna sredstva za kritje stroškov, ki jih vključuje razširjena odgovornost proizvajalca, in da izpolnjujejo to odgovornost.
- (30) Člen 30(1) Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷ določa, da morajo nekateri ponudniki spletnih platform, ki potrošnikom omogočajo sklepanje pogodb na daljavo s proizvajalci, ki potrošnikom v Uniji ponujajo tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke, od teh proizvajalcev, preden jim omogočijo uporabo svojih storitev, pridobiti nekatere identifikacijske podatke in izjavo o skladnosti proizvajalca, s katero se ta zaveže, da bo ponujal le izdelke ali storitve, ki so v skladu z veljavnimi pravili prava Unije. Za zagotovitev učinkovitega izvrševanja obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca bi bilo treba določiti, da bi morali ponudniki spletnih platform, ki spadajo na področje uporabe poglavja 3, oddelek 4, Uredbe (EU) 2022/2065, od navedenih proizvajalcev pridobiti informacije o registraciji v registru proizvajalcev tekstilnih izdelkov, ki ga morajo države članice vzpostaviti v skladu s to direktivo, ter registracijske številke proizvajalca v navedenem registru in izjavo o skladnosti proizvajalca, s katero se ta zaveže, da bo ponujal le tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke, za katere veljajo zahteve glede razširjene odgovornosti proizvajalca iz te direktive. V zvezi s temi pravili o sledljivosti se za ponudnike takih platform uporabljajo pravila o izvrševanju iz poglavja IV Uredbe (EU) 2022/2065.
- (31) Za zagotovitev ravnanja s tekstilnimi izdelki v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki iz Direktive 2008/98/ES bi morale organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, zagotoviti, da so vsi ločeno zbrani tekstilni izdelki in obutev predmet postopkov sortiranja, s katerimi se pridobijo izdelki, ki so primerni za ponovno uporabo in ustrezajo potrebam sprejemnih trgov rabljenih tekstilnih izdelkov, in izdelki, ki ustrezajo potrebam sprejemnih trgov surovin za recikliranje v Uniji in po svetu. Glede na večje koristi za okolje, povezane s podaljšanjem življenjske dobe

¹⁷ UL L 277, 27.10.2022, str. 1.

tekstilnih izdelkov, bi morala biti ponovna uporaba glavni cilj postopkov sortiranja, slediti pa bi ji moralo sortiranje za recikliranje, če se za izdelke strokovno oceni, da jih ni mogoče ponovno uporabiti. Komisija bi morala te zahteve glede sortiranja prednostno oblikovati kot del usklajenih meril Unije za prenehanje statusa odpadka za tekstilne izdelke, ki jih je mogoče ponovno uporabiti, in reciklirane tekstilne izdelke, tudi v zvezi z začetnim sortiranjem, ki se lahko izvede na zbirnem mestu. Taka usklajena merila bi morala zagotoviti skladnost in visoko kakovost zbranih frakcij ter čezmejnih tokov materialov za sortiranje, predelavo odpadkov in sekundarne surovine, kar bi moralo olajšati razširitev vrednostnih verig ponovne uporabe in recikliranja. Rabljena oblačila, ki so jih izvajalci dejavnosti ponovne uporabe ali socialna podjetja in subjekti socialnega gospodarstva na mestu za zbiranje od končnih uporabnikov strokovno ocenili kot primerna za ponovno uporabo, se ne bi smela šteti za odpadke. Če ponovna uporaba ali recikliranje tehnično ni mogoče, bi bilo treba še vedno uporabljati hierarhijo ravnanja z odpadki, pri čemer bi bilo treba po možnosti preprečiti odlaganje na odlagališčih, zlasti biološko razgradljivih tekstilnih izdelkov, ki so vir emisij metana, in v primeru sežiganja uporabljati energijsko predelavo.

- (32) Izvoz rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov iz EU se stalno povečuje, pri čemer izvoz predstavlja največji delež na trgu ponovne uporabe popotrošniških tekstilnih izdelkov, nastalih v EU. Glede na znatno povečanje količine zbranih tekstilnih odpadkov po uvedbi ločenega zbiranja do leta 2025 je treba za zagotovitev visoke ravni varstva okolja okrepiti prizadevanja za boj proti nezakonitim pošiljkam odpadkov v tretje države pod pretvezo, da ne gre za odpadke. Na podlagi Uredbe .../... [*Urad za publikacije: vstaviti institucije in serijsko številko ter dopolniti opombo za uredbo o pošiljkah odpadkov*]¹⁸ ter ob upoštevanju cilja zagotavljanja trajnostnega ravnanja s popotrošniškimi tekstilnimi izdelki in boja proti nezakonitim pošiljkam odpadkov bi bilo treba določiti, da se vsi ločeno zbrani rabljeni tekstilni izdelki, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki pred pošiljanjem sortirajo. Poleg tega bi bilo treba določiti, da se vsi ločeno zbrani rabljeni tekstilni izdelki, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki štejejo za odpadke in da zanje velja zakonodaja Unije o odpadkih, vključno z zakonodajo o pošiljkah odpadkov, dokler jih ne sortira usposobljen izvajalec sortiranja za ponovno uporabo in recikliranje. Sortiranje bi bilo treba izvajati v skladu z usklajenimi zahtevami glede sortiranja, s katerimi se zagotavlja visokokakovostna frakcija za ponovno uporabo, ki izpolnjuje potrebe sprejemnih trgov rabljenih tekstilnih izdelkov v EU in po svetu, ter na podlagi določitev meril za razlikovanje med rabljenim blagom in odpadki. Pošiljkam rabljenih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov bi morale biti priložene informacije, ki dokazujejo, da so ti izdelki izhodni produkti sortiranja ali priprave za ponovno uporabo in da so primerni za ponovno uporabo.
- (33) Da bi lahko države članice dosegle cilje iz te direktive, bi morale revidirati svoje programe preprečevanja odpadne hrane, da bi v njih vključile nove ukrepe, ki vključujejo več partnerjev iz javnega in zasebnega sektorja, z usklajenimi ukrepi, prilagojenimi obravnavi posebnih žariščnih točk ter odnosa in vedenj, ki povzročajo nastajanje odpadne hrane. Države članice bi se lahko pri pripravi teh programov zgledovale po priporočilih državljskega foruma o živilskih odpadkih.
- (34) Jasna odgovornost in urejanje ukrepov za preprečevanje odpadne hrane sta bistvena za zagotovitev učinkovitega usklajevanja ukrepov za spodbujanje sprememb in doseganje

¹⁸ UL: vstaviti referenčno številko, ko bo Uredba sprejeta.

ciljev iz te direktive. Zaradi skupne agende številnih organov in različnih deležnikov, ki sodelujejo pri boju proti odpadni hrani v državah članicah, je treba imenovati pristojni organ, ki bo odgovoren za splošno usklajevanje ukrepov na nacionalni ravni.

- (35) Izboljšati bi bilo treba razčlenjenost informacij o ravnanju s popotrošniškimi komunalnimi tekstilnimi odpadki na ravni Unije, da bi se učinkoviteje spremljala ponovna uporaba izdelkov, vključno s ponovno uporabo tekstilnih izdelkov in njihovo pripravo za ponovno uporabo, tudi za namen morebitne določitve ciljev glede učinkovitosti v prihodnosti. Podatki o ponovni uporabi in pripravi za ponovno uporabo so ključni tokovi podatkov za spremljanje ločevanja nastajanja odpadkov od gospodarske rasti ter prehoda na trajnostno, vključujoče in krožno gospodarstvo. Zato bi morala te tokove podatkov upravljati Evropska agencija za okolje.
- (36) Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 9(8) Direktive 2008/98/ES v zvezi s skupno metodologijo in minimalnimi zahtevami glede kakovosti za zagotovitev enotnega merjenja stopenj odpadne hrane bi bilo treba z manjšimi prilagoditvami premakniti v nov člen, ki posebej obravnava preprečevanje nastajanja odpadne hrane.
- (37) Za uskladitev oznak kombinirane nomenklature iz Direktive 2008/98/ES z oznakami iz Priloge 1 k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s spremembami Priloge IVc k Direktivi 2008/98/ES. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (38) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja Direktive 2008/98/ES bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z usklajenim formatom za registracijo v registru na podlagi zahtev glede informacij iz člena 22b(4), merili za prilagajanje pristojbin za uporabo člena 22c(3), točka (a), ter metodologijo za izračun in preverjanje stopnje ločenega zbiranja iz člena 22c(6), točka (c). Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹.
- (39) Direktivo 2008/98/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (40) Ker ciljev te direktive, in sicer izboljšanja okoljske trajnostnosti ravnanja z odpadno hrano in tekstilnimi odpadki ter zagotavljanja prostega pretoka rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov na notranjem trgu, države članice same ne morejo zadovoljivo doseči, temveč jih je zaradi njihovega obsega in učinkov mogoče doseči le na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja glede subsidiarnosti –

¹⁹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe

Direktiva 2008/98/ES se spremeni:

(1) v členu 2(1) se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) plinasti izpusti v ozračje ter ogljikov dioksid, zajet in transportiran za namene geološkega shranjevanja ter geološko shranjen v skladu z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta*;

* Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L 140, 5.6.2009, str. 114).“;

(2) v členu 3 se vstavijo naslednji odstavki:

„4b. ‚proizvajalec tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc‘ pomeni vsakega proizvajalca, uvoznika ali distributerja ali drugo fizično ali pravno osebo, razen tistih, ki na trgu dobavljajo rabljene tekstilne in obutvene izdelke iz Priloge IVc ter tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, ki so pridobljeni iz takih rabljenih ali odpadnih izdelkov ali njihovih delov, podjetij, ki imajo manj kot deset zaposlenih in katerih letni promet in bilančna vsota ne presegata 2 milijonov EUR, ter samozaposlenih krojačev, ki izdelujejo po meri narejene izdelke, pri čemer ima navedeni proizvajalec ne glede na uporabljeno metodo prodaje, vključno s pogodbami, sklenjenimi na daljavo, kot so opredeljene v členu 2(7) Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta*:

(a) sedež v državi članici in proizvaja tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc pod svojim imenom ali blagovno znamko ali naroči njihovo oblikovanje ali izdelavo in jih prvič dobavi pod svojim imenom ali blagovno znamko na ozemlju navedene države članice;

(b) sedež v državi članici in na ozemlju te države članice pod svojim imenom ali blagovno znamko preprodaja tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, ki so jih proizvedli drugi proizvajalci iz točke (a) in na katerih ni imena, trgovskega imena ali blagovne znamke proizvajalca;

(c) sedež v državi članici in v tej državi članici prvič poklicno dobavi tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc iz druge države članice ali tretje države, ali

(d) prek sredstev za komuniciranje na daljavo prodaja tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc neposredno končnim uporabnikom v državi članici, vključno z zasebnimi gospodinjstvi ali uporabniki, ki niso zasebna gospodinjstva, in ima sedež v drugi državi članici ali tretji državi;

4c. ‚omogočanje dostopnosti na trgu‘ pomeni vsako dobavo izdelka za distribucijo ali uporabo na trgu Unije v okviru gospodarske dejavnosti, bodisi za plačilo bodisi brezplačno;

4d. ‚organizacija, pristojna za odgovornost proizvajalcev‘ pomeni pravni subjekt, ki v imenu proizvajalcev finančno ali finančno in operativno organizira izpolnjevanje obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca;

4e. ‚spletna platforma‘ pomeni spletno platformo, kot je opredeljena v členu 3, točka (i), Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta**;

4f. ‚potrošnik‘ pomeni fizično osebo, ki deluje za namene zunaj svoje trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;

* Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

** Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (UL L 277, 27.10.2022, str. 1).“;

(3) v členu 9(1) se črtajo točki (g) in (h) ter odstavki 5, 6 in 8;

(4) vstavi se naslednji člen 9a:

„Člen 9a

Preprečevanje nastajanja odpadne hrane

1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečevanje nastajanja odpadne hrane v primarni pridelavi, predelavi in proizvodnji, prodaji na drobno in drugi distribuciji hrane ter v restavracijah in gostinskih dejavnostih, pa tudi v gospodinjstvih. Navedeni ukrepi vključujejo:

- (a) oblikovanje in podpiranje ukrepov za spremembo vedenja za zmanjšanje količine odpadne hrane ter informacijskih kampanj za ozaveščanje o preprečevanju odpadne hrane;
- (b) odkrivanje in odpravo neučinkovitosti pri delovanju prehranske verige ter podpiranje sodelovanja med vsemi akterji ob hkratnem zagotavljanju pravične porazdelitve stroškov in koristi ukrepov za preprečevanje;
- (c) spodbujanje doniranja hrane in drugih načinov prerazdeljevanja živil, namenjenih za prehrano ljudi, pri čemer se rabi za prehrano ljudi daje prednost pred rabo za živalsko krmo in ponovno predelavo v neživilske proizvode;
- (d) podpiranje usposabljanja in razvoja spretnosti ter olajšanje dostopa do možnosti financiranja, zlasti za mala in srednja podjetja ter akterje socialnega gospodarstva.

Države članice zagotovijo, da so vsi zadevni akterji v dobavni verigi vključeni sorazmerno s svojo zmogljivostjo in vlogo pri preprečevanju nastajanja odpadne hrane v prehranski verigi, pri čemer poseben poudarek namenijo preprečevanju nesorazmernega vpliva na mala in srednja podjetja.

2. Države članice spremljajo in ocenjujejo izvajanje svojih ukrepov za preprečevanje odpadne hrane, vključno s skladnostjo s cilji za zmanjšanje količine hrane iz odstavka 4, tako da merijo stopnje odpadne hrane na podlagi metodologije, določene v skladu z odstavkom 3.
3. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 38a za dopolnitev te direktive v zvezi z določitvijo skupne metodologije in minimalnih zahtev glede kakovosti, da se zagotovi enotno merjenje stopenj odpadne hrane.
4. Države članice sprejmejo potrebne in ustrezne ukrepe, da do 31. decembra 2030 dosežejo naslednje cilje za zmanjšanje količine odpadne hrane na nacionalni ravni:
 - (a) zmanjšati nastajanje odpadne hrane pri predelavi in proizvodnji za 10 % v primerjavi s količino, nastalo leta 2020;
 - (b) zmanjšati skupno količino odpadne hrane na prebivalca, ki nastane pri prodaji na drobno in drugi distribuciji hrane, v restavracijah in gostinskih dejavnostih ter gospodinjstvih, in sicer za 30 % v primerjavi s količino, nastalo leta 2020.
5. Če lahko država članica zagotovi podatke za referenčno leto pred letom 2020, zbrane z metodami, primerljivimi z metodologijo in minimalnimi zahtevami glede kakovosti za enotno merjenje stopenj odpadne hrane iz Delegiranega sklepa Komisije (EU) 2019/1597, se lahko uporabi referenčno leto pred letom 2020. Država članica v 18 mesecih od začetka veljavnosti te direktive uradno obvesti Komisijo in druge države članice o svoji nameri, da bo uporabila referenčno leto pred letom 2020, ter Komisiji predloži podatke in metode merjenja, uporabljene za njihovo zbiranje.
6. Če Komisija meni, da podatki ne izpolnjujejo pogojev iz odstavka 5, v šestih mesecih od prejema uradnega obvestila v skladu z odstavkom 5 sprejme odločitev, s katero od države članice zahteva, da uporabi leto 2020 ali leto, ki ni leto, ki ga je država članica predlagala kot referenčno leto.
7. Komisija do 31. decembra 2027 pregleda cilje iz odstavka 4, ki jih je treba doseči do leta 2030, da bi jih po potrebi spremenila in/ali razširila na druge faze prehranske verige ter preučila možnost določitve novih ciljev za obdobje po letu 2030. V ta namen Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, po potrebi skupaj z zakonodajnim predlogom.“;
 - (5) v členu 11(1) se tretji stavek nadomesti z naslednjim:

„V skladu s členom 10(2) in (3) države članice vzpostavijo ločeno zbiranje vsaj za papir, kovine, plastiko in steklo.“;
 - (6) v členu 11b se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Komisija v sodelovanju z Evropsko agencijo za okolje pripravi poročila o napredku pri doseganju ciljev iz člena 9a(4), člena 11(2), točke (c), (d) in (e), ter člena 11(3) najpozneje tri leta pred iztekom posameznega roka iz navedenih določb.“;
 - (7) vstavijo se naslednji členi 22a do 22d:

Sistem razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke

1. Države članice zagotovijo, da imajo proizvajalci razširjeno odgovornost proizvajalca za tekstilne izdelke za gospodinjstvo, oblačilne izdelke, oblačilne dodatke in obutev, oblačila in oblačilne dodatke iz Priloge IVc (v nadaljnjem besedilu: tekstilni izdelki, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki), katerih dostopnost prvič omogočijo na trgu na ozemlju države članice, v skladu s členoma 8 in 8a.
2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 38a za spremembo Priloge IVc k tej direktivi, da se oznake kombinirane nomenklature iz Priloge IVc k tej direktivi uskladijo z oznakami iz Priloge 1 k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87*.
3. Države članice jasno opredelijo vloge in odgovornosti zadevnih akterjev, vključenih v izvajanje, spremljanje in preverjanje sistema razširjene odgovornosti proizvajalca iz odstavka 1.
4. Države članice zagotovijo, da proizvajalci tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc krijejo naslednje stroške:
 - (a) stroške zbiranja rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc ter stroške poznejšega ravnanja z odpadki, ki vključujejo:
 - (1) zbiranje navedenih rabljenih izdelkov za ponovno uporabo in ločeno zbiranje odpadnih izdelkov za pripravo za ponovno uporabo in recikliranje v skladu s členoma 22c in 22d;
 - (2) prevoz zbranih tovorov iz točke (1) za poznejše sortiranje za ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in postopke recikliranja v skladu s členom 22d;
 - (3) sortiranje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in druge postopke predelave ter odstranjevanje zbranih tovorov iz točke (1);
 - (4) v točkah (1) in (2) navedeno zbiranje, prevoz in obdelavo odpadkov, ki jih ustvarijo socialna podjetja in drugi izvajalci dejavnosti, ki se ne ukvarjajo z odpadki, ki so del sistema zbiranja iz člena 22c(5) in (11);
 - (b) izvajanje raziskave o sestavi zbranih mešanih komunalnih odpadkov v skladu s členom 22d(6);
 - (c) zagotavljanje informacij o trajnostni potrošnji, preprečevanju nastajanja odpadkov, ponovni uporabi, pripravi za ponovno uporabo, recikliranju, drugi predelavi in odstranjevanju tekstilnih in obutvenih izdelkov v skladu s členom 22c(13), (14) in (17);
 - (d) zbiranje podatkov in poročanje pristojnim organom v skladu s členom 37;
 - (e) podporo raziskavam in razvoju za izboljšanje postopkov sortiranja in recikliranja, zlasti zaradi povečanja recikliranja iz vlaken v vlakna, brez poseganja v pravila Unije o državni pomoči.
5. Države članice zagotovijo, da proizvajalci tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc krijejo stroške iz odstavka 4 tega člena v zvezi z rabljenimi in odpadnimi tekstilnimi izdelki, izdelki, povezanimi s

tekstilom, in obutvenimi izdelki iz Priloge IVc, odloženimi na zbirnih mestih, vzpostavljenih v skladu s členom 22c, točki 5 in 11, če je bila dostopnost takih izdelkov na trgu na ozemlju države članice prvič omogočena po [*Urad za publikacije: vstaviti datum začetka veljavnosti te direktive o spremembi*].

6. Stroški iz odstavka 4, ki jih je treba kriti, ne presegajo stroškov, potrebnih za stroškovno učinkovito opravljanje storitev iz navedenega odstavka, in se določijo na pregleden način med zadevnimi akterji.
7. Za namene skladnosti s členom 30, odstavek 1, točki (d) in (e), Uredbe (EU) 2022/2065 države članice zagotovijo, da ponudniki spletnih platform, ki spadajo na področje uporabe poglavja 3, oddelek 4, navedene uredbe in ki potrošnikom omogočajo sklepanje pogodb na daljavo s proizvajalci, ki potrošnikom v Uniji ponujajo tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, od proizvajalcev pridobijo naslednje informacije:
 - (a) informacije o registraciji v registru proizvajalcev iz člena 22b v državi članici, v kateri je potrošnik, in številke vpisa proizvajalca v tem registru;
 - (b) izjavo o skladnosti proizvajalca, s katero se ta zaveže, da bo ponujal le tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, v zvezi s katerimi so v državi članici, v kateri je potrošnik, izpolnjene zahteve glede razširjene odgovornosti proizvajalca iz odstavkov 1 in 4 tega člena ter člena 22c(1).
8. Države članice zagotovijo, da se sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca iz odstavka 1 tega člena vzpostavijo do [*Urad za publikacije: vstaviti datum trideset mesecev po začetku veljavnosti te direktive o spremembi*] v skladu s členi 8, 8a in 22a do 22d.

Člen 22b

Register proizvajalcev tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov

1. Države članice vzpostavijo register proizvajalcev tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc za spremljanje skladnosti teh proizvajalcev s členom 22a in členom 22c(1).

Države članice zagotovijo, da so v registru na voljo povezave do drugih nacionalnih registrov, da se olajša registracija proizvajalcev v vseh državah članicah.
2. Države članice zagotovijo, da se morajo proizvajalci registrirati v registru iz odstavka 1. V ta namen države članice od proizvajalcev zahtevajo, da vložijo zahtevek za registracijo v vsaki državi članici, v kateri prvič omogočijo dostopnost tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc na trgu.
3. Države članice proizvajalcem dovolijo, da na njihovem ozemlju prvič omogočijo dostopnost tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc na trgu le, če so registrirani v navedeni državi članici ali, v primeru pooblastitve, so v njej registrirani njihovi pooblaščenici zastopniki za razširjeno odgovornost proizvajalca.
4. Zahtevek za registracijo vsebuje naslednje informacije:

- (a) ime, blagovno znamko in trgovsko ime, če so na voljo, pod katerimi proizvajalec deluje v državi članici, naslov proizvajalca, vključno s pošto številko in krajem, ulico in hišno številko, državo, telefonsko številko, če obstaja, spletnim naslovom in naslovom elektronske pošte, ter ime enotne kontaktne točke;
 - (b) nacionalno identifikacijsko oznako proizvajalca, vključno z njegovo številko vpisa v poslovni register ali enakovredno uradno matično številko ter davčno številko Unije ali nacionalno davčno številko;
 - (c) oznake kombinirane nomenklature za tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, katerih dostopnost namerava proizvajalec prvič omogočiti na trgu na ozemlju navedene države članice;
 - (d) ime, pošto številko, kraj, ulico in hišno številko, državo, telefonsko številko, spletni naslov, naslov elektronske pošte in nacionalno identifikacijsko oznako organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, številko vpisa v poslovni register ali enakovredno uradno matično številko, evropsko ali nacionalno davčno številko organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, ter pooblastilo zastopanega proizvajalca;
 - (e) izjavo proizvajalca ali organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, v kateri je navedeno, da so predloženi podatki resnični.
5. Države članice zagotovijo, da lahko obveznosti iz tega člena v imenu proizvajalca izpolni organizacija, pristojna za odgovornost proizvajalcev.
- Če je proizvajalec imenoval organizacijo, pristojno za odgovornost proizvajalcev, obveznosti iz tega člena smiselno izpolni ta organizacija, razen če država članica določi drugače.
6. Države članice zagotovijo, da pristojni organ:
- (a) prejema zahtevke za registracijo proizvajalcev iz odstavka 2, in sicer prek sistema za elektronsko obdelavo podatkov, katerih podrobnosti se objavijo na spletišču pristojnih organov;
 - (b) odobri registracijo in dodeli registracijsko številko v največ 12 tednih od prejema podatkov iz odstavka 4;
 - (c) lahko določi podrobno ureditev v zvezi z zahtevami in postopkom registracije brez dodajanja vsebinskih zahtev, ki bi dopolnjevale zahteve iz odstavka 4;
 - (d) lahko proizvajalcem zaračuna sorazmerne pristojbine na podlagi stroškov za obravnavo zahtevkov iz odstavka 2.
7. Pristojni organ lahko zavrne ali prekliče registracijo proizvajalca, če informacije iz odstavka 4 in z njimi povezana dokumentarna dokazila niso predloženi ali niso zadostni ali če proizvajalec ne izpolnjuje več zahtev iz odstavka 4, točka (d).
8. Države članice od proizvajalca ali, kjer je primerno, organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, zahtevajo, da brez nepotrebnega odlašanja uradno obvesti pristojni organ o vseh spremembah informacij, ki jih vsebuje registracija, v skladu z odstavkom 4, točka (d), in o vsakem trajnem prenehanju prvega omogočanja dostopnosti tekstilnih in obutvenih izdelkov, na katere se nanaša registracija, na trgu na ozemlju države članice. Proizvajalec, ki preneha obstajati, se izbriše iz registra proizvajalcev.

9. Kadar informacije iz registra proizvajalcev niso javno dostopne, države članice zagotovijo, da imajo ponudniki spletnih platform, ki potrošnikom omogočajo, da s proizvajalci sklepajo pogodbe na daljavo, brezplačen dostop do registra.
10. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi usklajeni format za registracijo v registru na podlagi zahtev glede informacij iz odstavka 4 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(2).

Člen 22c

Organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, za tekstilne izdelke

1. Države članice zagotovijo, da proizvajalci tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc imenujejo organizacijo, pristojno za odgovornost proizvajalcev, ki v njihovem imenu izpolnjuje njihove obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca iz člena 22a.
2. Države članice od organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, ki nameravajo v imenu proizvajalcev izpolnjevati obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca v skladu s členom 8a(3), členi 22a, 22b in 22d ter tem členom, zahtevajo, da pridobijo dovoljenje pristojnega organa.
3. Države članice od organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, zahtevajo, da zagotovijo, da finančni prispevki, ki jim jih plačajo proizvajalci tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc:
 - (a) temeljijo na teži zadevnih izdelkov in se za tekstilne izdelke, navedene v Prilogi IVc, del 1, prilagodijo na podlagi zahtev za okoljsko primerno zasnovo, sprejetih v skladu z Uredbo .../... Evropskega parlamenta in Sveta [*Urad za publikacije: vstaviti serijsko številko za uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke, ko bo sprejeta*]**, ki so najpomembnejše za preprečevanje nastajanja tekstilnih odpadkov in obdelavo tekstilnih izdelkov v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, in ustreznih metodologij za merjenje za navedena merila, sprejetih v skladu z navedeno uredbo ali na podlagi druge zakonodaje Unije, ki določa usklajena trajnostna merila in metode merjenja za tekstilne izdelke, ter zagotavljajo izboljšanje okoljske trajnostnosti in krožnosti tekstilnih izdelkov;
 - (b) se prilagodijo, da se upoštevajo vsi prihodki organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, od ponovne uporabe ali priprave za ponovno uporabo ali od vrednosti sekundarnih surovin, pridobljenih iz recikliranih odpadnih tekstilnih izdelkov;
 - (c) zagotavljajo enako obravnavo proizvajalcev ne glede na njihov izvor ali velikost, brez nalaganja nesorazmernega bremena proizvajalcem majhnih količin tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, vključno z malimi in srednjimi podjetji.
4. Kadar je to potrebno za preprečitev izkrivljanja notranjega trga in zagotovitev skladnosti z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo, sprejetimi v skladu s členom 4 v povezavi s členom 5 Uredbe .../... [*Urad za publikacije: vstaviti serijsko številko za uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke, ko bo sprejeta*], lahko Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi merila za prilagajanje pristojbin za uporabo odstavka 3, točka (a), tega člena. Navedeni izvedbeni akti se ne nanašajo

na natančno določitev višine prispevkov in se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(2) te direktive.

5. Države članice zagotovijo, da organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, vzpostavijo sistem ločenega zbiranja za rabljene in odpadne tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, ne glede na njihovo naravo, surovinsko sestavo, stanje, ime, blagovno znamko ali poreklo, na ozemlju države članice, v kateri prvič omogočijo dostopnost navedenih izdelkov na trgu. Sistem ločenega zbiranja:
 - (a) subjektom iz odstavka 6, točka (a), nudi zbiranje takih rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov ter zagotavlja potrebne praktične ureditve za zbiranje in prevoz takih rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, vključno z brezplačno zagotovitvijo ustreznih zabojnikov za zbiranje in prevoz do priključenih zbirnih mest (v nadaljnjem besedilu: priključena zbirna mesta);
 - (b) zagotavlja brezplačno zbiranje takih rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, zbranih na priključenih zbirnih mestih, s pogostostjo, ki je sorazmerna z območjem pokritosti ter količino takih rabljenih in odpadnih tekstilnih in obutvenih izdelkov, ki se običajno zbirajo na navedenih zbirnih mestih;
 - (c) zagotavlja brezplačno zbiranje odpadkov, ki jih ustvarijo socialna podjetja in drugi izvajalci dejavnosti, ki se ne ukvarjajo z odpadki, iz takih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, zbranih na priključenih zbirnih mestih.

Za vsako usklajevanje med organizacijami, pristojnimi za odgovornost proizvajalcev, še naprej veljajo pravila Unije o konkurenci.

6. Države članice zagotovijo, da sistem zbiranja iz odstavka 5:
 - (a) sestavljajo zbirna mesta, ki jih vzpostavijo organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, in v njihovem imenu izvajalci ravnanja z odpadki v sodelovanju z enim ali več naslednjih subjektov: socialnimi podjetji in subjekti socialnega gospodarstva, distributerji, javnimi organi ali tretjimi osebami, ki v njihovem imenu zbirajo rabljene in odpadne tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, ter drugimi prostovoljnimi zbirnimi mesti;
 - (b) pokriva celotno ozemlje države članice ob upoštevanju števila in gostote prebivalstva, pričakovane količine rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, dostopnosti in bližine končnim uporabnikom, pri čemer ni omejen na območja, kjer sta zbiranje navedenih izdelkov in poznejše ravnanje z njimi dobičkonosna;
 - (c) vzdržuje trajno višanje stopnje ločenega zbiranja, da se ob upoštevanju dobrih praks dosežejo tehnično izvedljive stopnje.
7. Države članice zagotovijo, da se stopnja zbiranja iz odstavka 6, točka (c), izračuna v skladu z odstavkoma 8 in 9.
8. Stopnja ločenega zbiranja iz odstavka 6, točka (c), se izračuna kot odstotni delež, ki se dobi tako, da se teža odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s

tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, zbranih v skladu z odstavkom 5 v določenem koledarskem letu v državi članici, deli s težo takih odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so nastali in so bili zbrani kot mešani komunalni odpadki.

9. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi metodologijo za izračun in preverjanje stopnje ločenega zbiranja iz odstavka 6, točka (c), tega člena. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(2).
10. Države članice zagotovijo, da organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, ne smejo zavrniti sodelovanja socialnih podjetij in drugih izvajalcev dejavnosti ponovne uporabe v sistemu ločenega zbiranja, vzpostavljenem v skladu z odstavkom 5.
11. Države članice brez poseganja v odstavek 5, točki (a) in (b), ter odstavek 6, točka (a), zagotovijo, da lahko socialna podjetja vzdržujejo in upravljajo lastna mesta za ločeno zbiranje ter da so na lokacijah mest za ločeno zbiranje enako ali prednostno obravnavana. Države članice zagotovijo, da socialnim podjetjem in subjektom socialnega gospodarstva, ki so del priključenih zbirnih mest v skladu z odstavkom 6, točka (a), ni treba predati zbranih rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc organizaciji, pristojni za odgovornost proizvajalcev.
12. Države članice zagotovijo, da za zbirna mesta, vzpostavljena v skladu z odstavki 5, 6 in 11, ne veljajo zahteve za registracijo ali dovoljenje iz te direktive.
13. Države članice zagotovijo, da organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, poleg informacij iz člena 8a(2) končnim uporabnikom, zlasti potrošnikom, dajo na voljo naslednje informacije o trajnostni potrošnji, ponovni uporabi in ravnanju s tekstilnimi in obutvenimi izdelki ob koncu življenjske dobe v zvezi s tekstilnimi izdelki, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki iz Priloge IVc, katerih dostopnost proizvajalci omogočijo na ozemlju države članice:
 - (a) vloga potrošnikov pri prispevanju k preprečevanju nastajanja odpadkov, vključno z vsemi najboljšimi praksami, zlasti s spodbujanjem trajnostnih vzorcev potrošnje in skrbne uporabe izdelkov;
 - (b) ureditve za ponovno uporabo in popravila, ki so na voljo za tekstilne izdelke in obutev;
 - (c) vloga potrošnikov pri prispevanju k ločenemu zbiranju rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov in obutev;
 - (d) vpliv proizvodnje tekstilnih izdelkov na okolje, zdravje ljudi ter socialne in človekove pravice, zlasti vpliv praks hitre mode in potrošnje, recikliranja ter druge predelave in odstranjevanja ter neustreznega odlaganja tekstilnih in obutvenih odpadkov, kot so smetenje ali odlaganje v zabojnike za mešane komunalne odpadke.
14. Države članice zagotovijo, da organizacija, pristojna za odgovornost proizvajalcev, redno zagotavlja informacije iz odstavka 13 ter da so informacije posodobljene in zagotovljene:
 - (a) na spletiščih ali prek drugih sredstev elektronske komunikacije;
 - (b) z obveščanjem na javnih mestih;
 - (c) v okviru izobraževalnih programov in kampanj;

- (d) prek oznak v jeziku ali jezikih, ki jih uporabniki in potrošniki brez težav razumejo.
15. Kadar je v državi članici za izpolnjevanje obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca v imenu proizvajalcev pooblaščenih več organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, države članice zagotovijo, da pokrivajo celotno ozemlje države članice, v kateri je sistem ločenega zbiranja za rabljene in odpadne tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc. Države članice za nadzor nad tem, ali organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, usklajeno izpolnjujejo svoje obveznosti v skladu s pravili Unije o konkurenci, pooblastijo pristojni organ ali imenujejo neodvisno tretjo osebo.
16. Države članice zahtevajo, da organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, zagotovijo zaupnost podatkov, s katerimi razpolagajo, tj. notranjih informacij ali informacij, ki jih je mogoče neposredno pripisati posameznim proizvajalcem ali njihovim pooblaščenim zastopnikom.
17. Države članice zagotovijo, da organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, na svojih spletiščih poleg informacij iz člena 8a(3), točka (e), objavijo:
- (a) vsaj vsako leto, ob upoštevanju poslovne in industrijske zaupnosti, informacije o količini izdelkov, danih na trg, stopnji ločenega zbiranja rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, vključno s takimi neprodanimi izdelki, stopnjah ponovne uporabe, priprave za ponovno uporabo in recikliranja, ki jih je dosegla organizacija, pristojna za odgovornost proizvajalcev, pri čemer ločeno navedejo stopnjo recikliranja iz vlaken v vlakna, ter informacije o stopnjah druge predelave, odstranjevanja in izvoza;
- (b) informacije o izbirnem postopku za izvajalce ravnanja z odpadki, izbrane v skladu z odstavkom 18.
18. Države članice zagotovijo, da organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, zagotovijo nediskriminatoren izbirni postopek, ki temelji na preglednih merilih za oddajo, ne da bi nesorazmerno obremenjevale mala in srednja podjetja, da naročajo storitve ravnanja z odpadki pri izvajalcih ravnanja z odpadki iz odstavka 6, točka (a), in pri izvajalcih ravnanja z odpadki za naknadno obdelavo odpadkov.
19. Države članice zagotovijo, da organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, od proizvajalcev zahtevajo, da vsako leto sporočijo podatke o tekstilnih izdelkih, izdelkih, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkih iz Priloge IVc, ki so dostopni na trgu.

Člen 22d

Ravnanje s tekstilnimi odpadki

1. Države članice do 1. januarja 2025 in v skladu s členom 10(2) in (3) zagotovijo ločeno zbiranje tekstilnih izdelkov za ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje.
2. Države članice zagotovijo, da so infrastruktura in postopki za zbiranje, natovarjanje in raztovarjanje, prevoz in skladiščenje ter drugo ravnanje s tekstilnimi odpadki, vključno s poznejšimi postopki sortiranja in obdelave, zaščiteni pred vremenskimi razmerami in drugimi viri kontaminacije, da se preprečita škoda in navzkrižna

kontaminacija zbranih tekstilnih izdelkov. Ločeno zbrane rabljene in odpadne tekstilne izdelke je treba pregledati na mestu za ločeno zbiranje, da se določijo in odstranijo neciljni predmeti ali materiali ali snovi, ki so vir kontaminacije.

3. Države članice zagotovijo, da se rabljeni in odpadni tekstilni izdelki, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki, ki se zbirajo ločeno v skladu s členom 22c(5), ob zbiranju štejejo za odpadke.

V zvezi s tekstilnimi izdelki, razen izdelkov iz Priloge IVc, ter neprodanimi tekstilnimi izdelki, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki iz Priloge IVc države članice zagotovijo, da se različne frakcije tekstilnih materialov in tekstilnih izdelkov v trenutku nastanka odpadkov ločijo, če tako ločevanje omogoča poznejšo ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo ali recikliranje, vključno z recikliranjem iz vlaken v vlakna, kjer tehnološki napredek to omogoča.

4. Države članice zagotovijo, da se rabljeni in odpadni tekstilni izdelki, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki, ki se ločeno zbirajo v skladu s členom 22c(5), sortirajo, da se zagotovi obdelava v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki iz člena 4(1).

5. Države članice zagotovijo, da postopki sortiranja rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki se zbirajo ločeno v skladu s členom 22c(5), izpolnjujejo naslednje zahteve:

- (a) sortiranje je namenjeno pridobivanju tekstilnih izdelkov za ponovno uporabo in pripravo za ponovno uporabo;
- (b) pri sortiranju za ponovno uporabo se tekstilni izdelki sortirajo z ustrežno stopnjo natančnosti, pri čemer se frakcije, primerne za neposredno ponovno uporabo, ločijo od tistih, ki jih je treba dodatno pripraviti za ponovno uporabo, tako sortiranje pa je usmerjeno na poseben trg ponovne uporabe in upošteva posodobljena merila za sortiranje, pomembna za sprejemni trg;
- (c) izdelki, za katere se oceni, da niso primerni za ponovno uporabo, se sortirajo za recikliranje, in če tehnološki napredek to omogoča, zlasti za recikliranje iz vlaken v vlakna;
- (d) izhodni produkti sortiranja in poznejših postopkov predelave, namenjeni za ponovno uporabo, izpolnjujejo merila za prenehanje statusa odpadka iz člena 6.

6. Države članice do 31. decembra 2025 in nato vsakih pet let izvedejo raziskavo o sestavi zbranih mešanih komunalnih odpadkov, da bi določile delež odpadnih tekstilnih izdelkov med njimi. Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organi na podlagi pridobljenih informacij od organizacij, pristojnih za odgovornost proizvajalcev, zahtevajo sprejetje korektivnih ukrepov za povečanje njihove mreže zbirnih mest in izvedbo informacijskih kampanj v skladu s členom 22c(13) in (14).

7. Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organi držav članic zaradi razlikovanja med rabljenimi in odpadnimi tekstilnimi izdelki pregledajo pošiljke rabljenih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, za katere se sumi, da so odpadki, pri čemer preverijo, ali izpolnjujejo minimalne zahteve iz odstavkov 8 in 9 za pošiljke rabljenih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, ter da se lahko navedene pošiljke ustrezno spremljajo.

8. Države članice zagotovijo, da so poklicno pripravljene pošiljke rabljenih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov skladne z

minimalnimi zahtevami glede vodenja evidenc iz odstavka 9 in da so jim priložene vsaj naslednje informacije:

- (a) kopija računa in pogodbe v zvezi s prodajo ali prenosom lastništva tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, v kateri je navedeno, da so izdelki namenjeni neposredni ponovni uporabi in da so primerni za neposredno ponovno uporabo;
- (b) dokazilo o predhodnem sortiranju, izvedenem v skladu s tem členom, in če so na voljo, merili, sprejetimi v skladu s členom 6(2), v obliki kopije evidenc o vsaki bali v pošiljki in protokola, ki vsebuje vse informacije iz evidence v skladu z odstavkom 9;
- (c) izjava fizične ali pravne osebe, ki ima v posesti rabljene tekstilne izdelke, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke in ki poklicno organizira prevoz rabljenih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, da noben material v pošiljki ni odpadke, kot je opredeljen v členu 3(1);
- (d) dokazila o tem, da je zagotovljena ustrezna zaščita pred poškodbami med prevozom, natovarjanjem in raztovarjanjem, predvsem z dovolj embalažnega materiala in ustreznim nalaganjem tovora.

9. Države članice zagotovijo, da pošiljke rabljenih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov izpolnjujejo naslednje minimalne zahteve glede vodenja evidenc:

- (a) evidenca o postopkih sortiranja ali priprave za ponovno uporabo se varno, vendar ne za stalno, pritrudi na embalažo;
- (b) evidenca vsebuje naslednje informacije:
 - (1) opis izdelka ali izdelkov v bali, ki odraža najbolj podrobno razčlenjenost sortiranja tekstilnih izdelkov med sortiranjem ali pripravo za ponovno uporabo, kot so vrsta oblačil, velikost, barva, spol, ki mu je namenjen tekstilni izdelek, in surovinska sestava;
 - (2) ime in naslov podjetja, odgovornega za končno sortiranje ali pripravo za ponovno uporabo.

10. Kadar pristojni organi v državi članici ugotovijo, da predvidena pošiljka rabljenih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutve vsebuje odpadke, država članica zagotovi, da se lahko stroški ustreznih analiz, pregledov in skladiščenja rabljenih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutve, za katere se sumi, da so odpadki, zaračunajo proizvajalcem tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, tretjim osebam, ki delujejo v njihovem imenu, ali drugim osebam, ki pripravljajo pošiljko.

* Uredba Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L 256, 7.9.1987, str. 1).

** Uredba .../... (UL str.) [Urad za publikacije: vstaviti podatke o objavi uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke]“;

(8) v členu 29 se črta odstavek 2a;

(9) vstavi se naslednji člen 29a:

Programi preprečevanja odpadne hrane

1. Države članice do [*Urad za publikacije: vstaviti datum dve leti po začetku veljavnosti te direktive o spremembi*] pregledajo in prilagodijo svoje programe preprečevanja odpadne hrane, da bi dosegle cilje iz člena 9a(4). Ti programi vsebujejo vsaj ukrepe iz člena 9(1) in člena 9a(1) ter po potrebi ukrepe iz Priloge IV in Priloge IVa.
2. Vsaka država članica imenuje pristojne organe, odgovorne za usklajevanje ukrepov za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki se izvajajo za doseg cilja iz člena 9a(4), in o tem obvesti Komisijo do [*Urad za publikacije: vstaviti datum v treh mesecih po začetku veljavnosti te direktive o spremembi*]. Komisija nato te informacije objavi na ustreznem spletišču EU.“;

(10) člen 37 se spremeni:

(a) v odstavku 3 se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Države članice Evropski agenciji za okolje vsako leto sporočijo podatke v zvezi z izvajanjem člena 9(4) in podatke iz točke (a) člena 22c(17). Državam članicam ni treba sporočati kvantitativnih podatkov o ponovni uporabi tekstilnih izdelkov v skladu s členom 9(4). Države članice Komisiji vsako leto sporočijo podatke v zvezi z izvajanjem člena 9a(2).“;

(b) odstavek 7 se nadomesti z naslednjim:

„7. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi obliko za poročanje podatkov iz odstavkov 1, 3, 4 in 5 tega člena. Za namene poročanja o izvajanju točk (a) in (b) člena 11(2) države članice uporabijo obliko, določeno v skladu z Izvedbenim sklepom Komisije z dne 18. aprila 2012 o uvedbi vprašalnika za poročila držav članic o izvajanju Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta o odpadkih. Za namene poročanja o odpadni hrani se pri načrtovanju oblike za poročanje upošteva metodologija, določena v skladu s členom 9a(3). Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(2) te direktive.“;

(11) člen 38 se spremeni:

(a) odstavka 2 in 3 se nadomestita z naslednjim:

„2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 7(1), člena 9a(3), člena 11a(10), člena 27(1) in (4) ter člena 38(2) in (3) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 4. julija 2018. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 22a(2) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od [*Urad za publikacije: vstaviti datum osemnajst mesecev po začetku veljavnosti te direktive o spremembi*]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Pooblastila iz člena 7(1), člena 9a(3), člena 11a(10), člena 22a(2), člena 27(1) in (4) ter člena 38(2) in (3) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na

poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.“;

(b) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:

„6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 7(1), člena 9a(3), člena 11a(10), člena 22a(2), člena 27(1) in (4) ter člena 38(2) in (3), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.“;

(12) vstavi se Priloga IVc v skladu s Prilogo k tej direktivi.

Člen 2

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [*Urad za publikacije: vstaviti datum osemnajst mesecev po začetku veljavnosti te direktive o spremembi*]. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.
Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo glavnih določb nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga zajema ta direktiva.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

*Za Evropski parlament
predsednica*

*Za Svet
predsednik*

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

1.2. Zadevna področja

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

1.4.2. Specifični cilji

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

1.7. Načrtovani način(-i) izvrševanja proračuna

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

- 3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice**
- 3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve**
 - 3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje*
 - 3.2.2. Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje*
 - 3.2.3. Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve*
 - 3.2.3.1. Ocenjene potrebe po človeških virih*
 - 3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom*
 - 3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju*
- 3.3. Ocenjene posledice za prihodke**

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih

1.2. Zadevna področja

09 – Okolje in podnebne spremembe

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

Nov ukrep

Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa⁸⁶

Podaljšanje obstoječega ukrepa

Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Splošni cilji spremembe okvirne direktive o odpadkih za tekstilne izdelke oziroma hrano so:

– zmanjšati vplive na okolje in podnebje, povečati kakovost okolja in izboljšati javno zdravje v povezavi z ravnanjem s tekstilnimi odpadki v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki;

– zmanjšati vplive prehranskih sistemov na okolje in podnebje v povezavi z nastajanjem odpadne hrane. Preprečevanje odpadne hrane bi prispevalo tudi k prehranski varnosti.

1.4.2. Specifični cilji

V zvezi s tekstilnimi odpadki je cilj tega predloga izboljšati ravnanje s tekstilnimi odpadki v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki iz okvirne direktive o odpadkih, ki daje prednost preprečevanju nastajanja odpadkov, pripravi za ponovno uporabo in recikliranju tekstilnih izdelkov pred drugimi načini predelave in odstranjevanjem, ter izvajati načelo onesnaževalec plača.

Specifična cilja v zvezi z odpadno hrano sta državam članicam dodeliti jasno odgovornost za pospešitev zmanjševanja količin odpadne hrane v skladu s ciljem trajnostnega razvoja 12.3 ter zagotoviti zadosten in skladen odziv vseh držav članic.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Pričakovani rezultati so:

– zmanjšanje količine tekstilnih odpadkov, povečanje ponovne uporabe, priprave za ponovno uporabo in recikliranja tekstilnih izdelkov, spodbude za oblikovanje tekstilnih izdelkov za lažjo ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje (z razširjeno odgovornostjo proizvajalca) ter ustvarjanje finančnih

⁸⁶ Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

možnosti za povečanje infrastrukture za ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje, ki je potrebna v EU;

- dodatne koristi v obliki tekstilnih izdelkov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti ali reciklirati, v vrednosti 656 milijonov EUR za trg ponovne uporabe in recikliranja v EU ter podpora za skupne letne donose naložb v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca v višini 3,5–4,5 milijarde EUR;
- dodatno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz tekstilnih izdelkov, ki ustreza 16 milijonom EUR na leto;
- 8 740 delovnih mest, ustvarjenih na področju ravnanja z odpadki;
- zmanjšanje nastajanja odpadne hrane za 10 % pri predelavi in proizvodnji hrane ter za 30 % v prodaji na drobno, gostinskih dejavnostih in gospodinjstvih (do leta 2030);
- skupna dodana vrednost za gospodarstvo EU v višini 1,6 milijarde EUR (kar vključuje zgoraj navedene stroške);
- prihranki pri izdatkih gospodinjstev za hrano v višini 439 EUR na leto na gospodinjstvo (štiri osebe);
- zmanjšanje številnih vplivov na okolje, povezanih s hrano, kot so emisije toplogrednih plinov, evtrofikacija morske vode, raba zemljišč ali pomanjkanje vode – v skupni vrednosti, ocenjeni na 9–23 milijard EUR, kar vključuje ocenjeno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 16,5–62 milijonov ton.

1.4.4. *Kazalniki smotrnosti*

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Kazalniki napredka in doseganja ciljev bodo:

- raziskava o sestavi zbranih mešanih komunalnih odpadkov za določitev deleža odpadnih tekstilnih izdelkov med njimi;
- podatki o pripravi rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov za ponovno uporabo;
- informacije o stopnji ločenega zbiranja rabljenih in odpadnih tekstilnih in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, ponovni uporabi in pripravi za ponovno uporabo ter stopnji recikliranja, ki jih je dosegla organizacija, pristojna za odgovornost proizvajalcev;
- doseganje zmanjšanja nastajanja odpadne hrane za 10 % pri predelavi in proizvodnji hrane ter za 30 % v prodaji na drobno, gostinskih dejavnostih in gospodinjstvih do leta 2030.

1.5. **Utemeljitev predloga/pobude**

1.5.1. *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Z izvedbenimi akti bi bilo treba v približno treh letih določiti podrobne zahteve. Ti akti bodo zajemali:

- izvedbene akte o določitvi usklajenega formata za registracijo v registru;
- morebitne delegirane akte za spremembo oznak kombinirane nomenklature iz Priloge IVc, da se uskladijo z oznakami iz Priloge I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 in da se zagotovi pravna varnost v zvezi z izdelki, ki jih zajema razširjena odgovornost proizvajalca;

- morebitni izvedbeni akt o določitvi meril za organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, za finančne prispevke, ki jim jih plača proizvajalec;
- izvedbeni akt o določitvi metodologije za izračun in preverjanje stopnje ločenega zbiranja;
- izvedbene akte, sprejete v skladu z odstavkom 37 tega člena, s katerimi se določi oblika za sporočanje podatkov iz odstavka 1, da se prilagodijo zahtevam iz odstavka 3 navedenega člena;
- na področju odpadne hrane ni potreb, ki bi jih bilo treba zadovoljiti (ker so bili potrebni temeljni pogoji že sprejeti v reviziji okvirne direktive o odpadkih iz leta 2018 in poznejši sekundarni zakonodaji).

1.5.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Glede na čezmejno naravo vrednostne verige tekstilnih izdelkov z gospodarskega, okoljskega in družbenega vidika so prodaja in potrošnja tekstilnih izdelkov ter ravnanje z njimi ob koncu življenjske dobe neločljivo povezani z delovanjem enotnega trga in globalnih vrednostnih verig. Velika odvisnost od surovin poudarja pomen spodbujanja krožnih poslovnih modelov za zmanjšanje uporabe primarnih surovin in prispevanje k blažitvi njenih negativnih okoljskih zunanjih učinkov.

Sisteme zbiranja, sortiranja in recikliranja je treba razširiti, da bodo pripravljeni na prihodnjo obveznost ločenega zbiranja in njeno popolno izvajanje, saj več regulativnih pomanjkljivosti in nedelovanj trga, ki vplivajo na vse države članice in akterje v vrednostni verigi tekstilnih izdelkov, trenutno ovira zadostno zagotavljanje zmogljivosti za zbiranje, sortiranje in recikliranje. Odsotnost skupnega pristopa EU k ravnanju s tekstilnimi izdelki bi lahko povzročila ali dodatno utrdila regulativno razdrobljenost ter prekinila tokove odpadkov in materialov, kar bi oviralo čezmejni pretok tekstilnih izdelkov (izdelkov, rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov) ter usklajeno ukrepanje in hitre naložbe po vsej EU. Zaradi različne uporabe načela onesnaževalec plača prek nacionalnih sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstilne izdelke obstajajo velika tveganja za nadaljnje povečanje regulativne razdrobljenosti in upravnih bremen za deležnike iz industrije, zlasti MSP. Čezmejni okoljski zunanji učinki, vključno z emisijami toplogrednih plinov in izvozom tekstilnih izdelkov (in odpadkov pod pretvezo, da ne gre za odpadke) v tretje države, bi se učinkoviteje obravnavali z ukrepanjem EU, zlasti ker so ključni vzroki za težave povezani z regulativnimi pomanjkljivostmi, ki so posledica neusklajenih opredelitev in regulativne razdrobljenosti ter vrzeli v financiranju, ki je skupna vsem državam članicam.

V vseh državah članicah nastaja odpadna hrana, kar ustvarja znatne čezmejne okoljske zunanje učinke. Proizvodnja, skladiščenje, prevoz in predelava hrane ter odstranjevanje odpadne hrane povzročajo vplive na okolje in podnebje (kot so emisije toplogrednih plinov ter učinki na rabo zemljišč, biotsko raznovrstnost, rabo vode in eutrofikacijo) v EU. Poleg tega lahko proizvodnja hrane, uvožene v EU, pomembno vpliva na okolje in podnebje na svetovni ravni.

Dosledno je treba zmanjšati količino odpadne hrane po vsej EU, da se v vsaki državi članici zagotovita skrbna in preudarna raba naravnih virov ter zmanjšanje negativnih

vplivov na podnebje, biotsko raznovrstnost in rabo naravnih virov, kar bi prineslo koristi, ki presegajo nacionalne meje. Pomembno je, da zmanjšanje količine odpadne hrane s povečanjem učinkovitosti prehranskega sistema prispeva tudi k prehranski varnosti po vsej EU.

Na trgu EU se veliko trguje s hrano, nosilci živilske dejavnosti, ki poslujejo čezmejno, pa potrebujejo skladnost in jasnost glede pričakovane ravni ambicij, da bi lahko načrtovali naložbe in ukrepe za preprečevanje odpadne hrane. Z usklajenim pristopom na ravni EU se lahko zagotovita zanesljivost in kontinuiteta ter s tem zagotovi podpora za nosilce živilske dejavnosti pri sprejemanju novih poslovnih modelov, da se pospeši zmanjševanje količine odpadne hrane v celotni prehranski vrednostni verigi.

Z določitvijo ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki naj bi jih države članice dosegle do leta 2030, naj bi se okrepila prizadevanja za opredelitev in razširitev učinkovitih strategij in pobud v državah članicah in med njimi, in sicer z racionalizacijo prispevka nosilcev živilske dejavnosti, zlasti v okviru čezmejnih dobavnih verig; pomočjo pri zagotavljanju, da vse države članice skladno in sočasno obravnavajo dejavnike nastajanja odpadne hrane (tržne in vedenjske) v skladu z ukrepi, ki so jih sprejeli doslej maloštevilni vodilni akterji, ter pospeševanjem razvoja učinkovitih nacionalnih strategij za preprečevanje odpadne hrane s širjenjem dobrih praks in nadaljnjim izkoriščanjem zbirke znanja EU v zvezi s preprečevanjem odpadne hrane.

1.5.3. *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

V okvirni direktivi o odpadkih so opredeljeni koncepti, ki se uporabljajo horizontalno in so povezani z nastajanjem odpadkov in ravnanjem z njimi, vključno z njihovo obdelavo, recikliranjem in predelavo. V njej je določena hierarhija ravnanja z odpadki, v skladu s katero ima preprečevanje nastajanja odpadkov prednost pred ponovno uporabo in/ali recikliranjem, recikliranje pa pred drugimi možnostmi predelave in končnim odstranjevanjem na odlagališčih odpadkov. Določeno je tudi, da morajo države članice vzpostaviti delujoče sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca, ki zagotavljajo, da so proizvajalci izdelkov odgovorni za ravnanje z odpadki svojih izdelkov. Komisija se je v akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo zavezala, da bo pregledala okvirno direktivo o odpadkih v zvezi s tekstilnimi odpadki.

Medtem ko je v zvezi s hrano to prvi cilj za zmanjšanje nastajanja odpadne hrane, se drugi cilji iz zakonodaje o odpadkih, katerih namen je povečati recikliranje odpadkov ali zmanjšati odlaganje odpadkov na odlagališčih, na splošno štejejo za uspešne, saj zagotavljajo jasne cilje in pravno varnost za vse akterje in družbo na splošno, hkrati pa državam članicam omogočajo popolno prožnost pri izbiri potrebnih ukrepov. Izkušnje kažejo, da je treba spremljati napredek pri doseganju ciljev in državam članicam zagotoviti podporo z izmenjavo najboljših praks v zvezi z instrumenti in orodji, ki se uporabljajo na nacionalni ravni za doseganje ciljev, ter s pojasnitvijo s smernicami in/ali spremembo ustreznih ukrepov v povezani zakonodaji, da se olajša preprečevanje nastajanja odpadkov (npr. odprava morebitnih ugotovljenih ovir).

1.5.4. *Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti*

Pobude spadajo v okvir evropskega zelenega dogovora, ki je vodilo strategije EU za okrevanje gospodarstva. Zeleni dogovor priznava prednosti vlaganja v našo

konkurenčno trajnostnost z gradnjo pravičnejše ter bolj zelene in digitalne Evrope. To vključuje krožno gospodarstvo, ki je glavno gonilo za povečanje predelave materialov in izboljšanje kakovosti sekundarnih surovin, ter strategijo „od vil do vilic“.

Podpora in zavezanost Evropske komisije raziskavam na področju krožnega gospodarstva, zlasti v zvezi s tekstilnimi izdelki, sta zajeti s projekti, ki se financirajo v okviru programa Obzorje 2020, in s finančnim prispevkom za njihovo izvajanje. Rezultati teh projektov bodo podprli in spodbudili krožnost in možnost recikliranja tekstilnih izdelkov. Mreža evropskih digitalnih inovacijskih vozlišč, ki se financira v okviru programa Digitalna Evropa, malim in srednjim podjetjem pomaga pri izvajanju digitalnih orodij, ki podpirajo krožnost in možnost recikliranja tekstilnih izdelkov, ter pri zmanjševanju količine odpadne hrane v agroživilski in gostinski industriji. Na področju odpadne hrane se podporni raziskovalni projekti financirajo v okviru programa Obzorje 2020, pa tudi programa Obzorje Evropa.

1.5.5. *Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev*

Za tekstilne izdelke bi se lahko v državah članicah teoretično oblikovale nacionalne zakonodaje. Vendar je mogoče ugotoviti, da veljavna (in načrtovana) zakonodaja ne bi zagotovila potrebne ravni uskladitve po vsej EU, ki bi preprečila povečanje razdrobljenosti notranjega trga.

Za tekstilne izdelke bi se lahko v državah članicah teoretično oblikovale nacionalne zakonodaje. Vendar je mogoče ugotoviti, da veljavna (in načrtovana) zakonodaja ne bi zagotovila potrebne ravni uskladitve po vsej EU, ki bi preprečila povečanje razdrobljenosti notranjega trga.

Evropska agencija za okolje je bila zaradi obstoječega upravljanja pretoka podatkov o ponovni uporabi izdelkov, izjemnega ugleda in razpoložljivosti za upravljanje pretoka podatkov izbrana za zbiranje in potrjevanje podatkov. Povezave s proizvodnimi podatkovnimi prostori lahko prispevajo k zmanjšanju stroškov izvajanja in transakcijskih stroškov.

Izvajanja nalog, povezanih s pripravo izvedbenih aktov na ravni EU, ni mogoče zaupati zunanjim izvajalcem.

Narava predloga, ki določa pravno zavezujoče cilje za države članice, pomeni, da se bodo z njim povezani ukrepi večinoma financirali na nacionalni ravni.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

Časovno omejeno

- od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,
- finančne posledice med letoma LLLL in LLLL za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma LLLL in LLLL za odobritve plačil.

Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma 2024 in 2028,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani način(-i) izvrševanja proračuna⁸⁷

Neposredno upravljanje – Komisija:

- z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije,
- prek izvajalskih agencij.

Deljeno upravljanje z državami članicami.

Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- subjektom javnega prava,
- subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva,
- subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenim za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva,
- organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.
- *Pri navedbi več kot enega načina upravljanja je treba to natančneje obrazložiti v oddelku „opombe“.*

Opombe

Jih ni.

⁸⁷ Pojasnila o načinih izvrševanja proračuna in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Ta ocena finančnih posledic zakonodajnega predloga vključuje odhodke za zaposlene v Komisiji. Morebitna potreba po povečanju za Evropsko agencijo za okolje bo združena v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga za prihodnji zakonodajni predlog, pri čemer se bodo upoštevale sinergije. Veljajo standardna pravila za to vrsto odhodkov.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

n. r. – glej zgoraj

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

n. r. – glej zgoraj

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

n. r. – glej zgoraj

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

n. r. – glej zgoraj

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ⁸⁸	držav Efte ⁸⁹	držav kandidatkih in potencialnih kandidatkih ⁹⁰	tretjih držav	drugi namenski prejemki
7	20 02 02 01 Sedež in predstavništva	nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 01 01 Pogodbeni uslužbenci	nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zahtevane nove proračunske vrstice

n. r.

⁸⁸ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

⁸⁹ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

⁹⁰ Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“
--	---	-------------------

Ta oddelek se izpolni s „proračunskimi podatki upravne narave“, ki jih je treba najprej vnesti v Prilogo k oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga (Priloga 5 k Sklepu Komisije o notranjih pravilih za izvrševanje oddelka splošnega proračuna Evropske unije za Komisijo), ki se prenese v sistem DECIDE za namene posvetovanj med službami.

GD za okolje		2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
☐ Človeški viri		0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	1,603
☐ Drugi upravni odhodki							
GD za okolje SKUPAJ	odobritve	0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	1,603

Stroški GD ENV izhajajo iz postopka soodločanja in izvajanja ter različnih izvedbenih aktov, predlaganih na podlagi predlaganih sprememb.

Obstoječe osebje (0,75 EPDČ, AD) bo v celoti zaposleno za pogajanja in splošno izvajanje spremenjene direktive ter različna pripravljalna dela in pripravo osnutkov izvedbenih aktov v skladu z roki, predlaganimi v spremembah. Za zadnjenavedeno bo potrebnih 0,33 EPDČ (AD).

Potrebni so trije dodatni pogodbeni delavci (trije pogodbeni uslužbenci (PU)) za opravljanje tehničnega dela, ki vključuje:

- izvedbene akte o določitvi usklajenega formata za registracijo v registru;
- morebitne delegirane akte za spremembo oznak kombinirane nomenklature iz Priloge IVc, da se uskladijo z oznakami iz Priloge 1 k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 in da se zagotovi pravna varnost v zvezi z izdelki, ki jih zajema razširjena odgovornost proizvajalca;
- morebitni izvedbeni akt o določitvi meril za organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, za finančne prispevke, ki jim jih plačajo proizvajalci;

- izvedbeni akt o določitvi metodologije za izračun in preverjanje stopnje ločenega zbiranja;
- izvedbene akte, sprejete v skladu z odstavkom 37 tega člena, s katerimi se določi oblika za sporočanje podatkov iz odstavka 1, da se prilagodijo zahtevam iz odstavka 3 navedenega člena.

GD SANTE		2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
○ Človeški viri		0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,427
○ Drugi upravni odhodki							
GD SANTE SKUPAJ	odobritve	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,430

Stroški GD SANTE izhajajo iz postopka soodločanja in spremljanja uspešnosti v državah članicah. Odražajo obstoječe osebje (AD).

Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
---	--------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
	plačila	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033

3.2.2. Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije			Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)	SKUPAJ
			REALIZACIJE					

↓	vrsta ⁹¹	povprečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število realizacij skupaj	stroški realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ⁹² ...																				
– realizacija																				
– realizacija																				
– realizacija																				
Seštevek za specifični cilj št. 1																				
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																				
– realizacija																				
Seštevek za specifični cilj št. 2																				
SKUPAJ																				

⁹¹ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

⁹² Kakor je opisan v točki 1.4.2 „Specifični cilji ...“.

3.2.3. Povzetek ocenjenih posledic za človeške vire in upravne odobritve

Ocenjene potrebe po upravnih odobritvah v Komisiji

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
--	------	------	------	------	------	--------

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira						
Človeški viri	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
Drugi upravni odhodki						
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033

Odobritve zunaj RAZDELKA 7⁹³ večletnega finančnega okvira	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.
Človeški viri						
Drugi upravni odhodki						
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.

SKUPAJ	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerezporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

3.2.3.3. Ocenjene potrebe po človeških virih v Komisiji

- Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

⁹³ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

	2023	2024	2025	2026	2027
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)	1,5	1	1	1	1
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (posredne raziskave)					
01 01 01 11 (neposredne raziskave)					
Druge proračunske vrstice (navedite)					
20 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)		3	3	3	3
20 02 03 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)					
XX 01 xx yy zz ⁹⁴	– na sedežu				
	– na delegacijah				
01 01 01 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)					
01 01 01 12 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)					
Druge proračunske vrstice (navedite)					
SKUPAJ	1,5	4	4	4	4

XX je zadevno področje ali naslov v proračunu.

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	GD ENV: obstoječih 0,75 EPDČ (AD) za soodločanje in obstoječih 0,33 EPDČ (AD) za izvajanje GD SANTE: obstoječih 0,5 EPDČ (AD) za soodločanje in spremljanje držav članic
Zunanji sodelavci	GD ENV: potrebni so trije dodatni pogodbeni delavci (trije pogodbeni uslužbenci (PU)) za opravljanje tehničnega dela, ki vključuje: – izvedbene akte o določitvi usklajenega formata za registracijo v registru; – morebitne delegirane akte za spremembo oznak kombinirane nomenklature iz Priloge IVc, da se uskladijo z oznakami iz Priloge 1 k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 in da se zagotovi pravna varnost v zvezi z izdelki, ki jih zajema razširjena odgovornost proizvajalca; – morebitni izvedbeni akt o določitvi meril za organizacije, pristojne za odgovornost proizvajalcev, za finančne prispevke, ki jim jih plačajo proizvajalci; – izvedbeni akt o določitvi metodologije za izračun in preverjanje stopnje ločenega zbiranja; – izvedbene akte, sprejete v skladu z odstavkom 37 tega člena, s katerimi se določi oblika za sporočanje podatkov iz odstavka 1, da se prilagodijo zahtevam iz odstavka 3 navedenega člena.

⁹⁴

Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

- se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira;
- zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru;

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice, ustrezne zneske in instrumente, ki naj bi bili uporabljeni.

- zahteva spremembo večletnega finančnega okvira.

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice ter ustrezne zneske.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb;
- je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N ⁹⁵	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

⁹⁵ Leto N je leto začetka izvajanja predloga/pobude. Nadomestite „N“ s pričakovanim prvim letom izvajanja (na primer: 2021). Naredite isto za naslednja leta.

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

za lastna sredstva,

za druge prihodke.

navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio. EUR (na tri decimalna mesta
natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ⁹⁶						
		Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
Člen								

Za namenske prejeme navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

--

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

--

⁹⁶ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.